

Наситено основаване на ЦЪРКВИ

Модул IV

**Omega Course:
Practical Church Planter Training
Manual Four**

Originally printed in the United States of America by
The Bible League, P.O. Box 28000, Chicago, IL 60625 USA
E-mail: BibleLeague@xc.org
www.bibleleague.org

Copyright © 2000, 2006 United World Mission.

This material was originally copyrighted by *The Alliance for Saturation Church Planting* and was prepared by that partnership in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

You are **permitted and encouraged to reproduce and distribute this material** in any format provided that: (1) you credit the author, (2) you indicate if modifications are made, (3) you do not charge a fee beyond the cost of reproduction, and (4) you do not make more than 1,000 copies.

If you would like to post this material to the Internet or if your intended use is other than outlined above, please contact

United World Mission, ATTN: Jay Weaver/Omega, 9401-B Southern Pines Blvd.
Charlotte, NC 28273-5596, or omega_course@alliancescp.org

Translations and adaptations for your context are also encouraged. Again, please contact omega_course@alliancescp.org so that we can encourage and inform others who may also be interested in your language or intended use.

МОДУЛ IV

ЦЪРКВАТА

УРОК 12: Характеристики на растящата църква	7
12А Приложение: Преценка и проследяване на растежа на църквата	
УРОК 13: Ръководство и служещи в църквата	25
УРОК 14: Общи функции и форми на възникващата църква	31
14А Приложение: Водното кръщение в Новия завет	

ВИЖДАНЕ

УРОК 10: Елементи на движение за основаване на църкви	43
УРОЦИ 11,12: От служение към движение	51

ДУХОВЕН ХАРАКТЕР

УРОК 12: Любовта като мотив за служение	67
УРОК 13: Любовта, изразена чрез състрадание към погиналите	71
УРОК 14: Благодатта е за смирените	75
УРОК 15: Носене на теготите	81

МОЛИТВА

УРОЦИ 8,9: Молитва за съживление	89
--	----

МАЛКИ ГРУПИ

УРОК 10: Разглеждане на въпроси и проблеми в малките групи	95
УРОК 11: Умножаване на малките групи	99

ВОДАЧЕСТВО

УРОК 6: Въведение в работата на екипа	109
6А Приложение: Оценяване на вашия екип	
УРОЦИ 7,8: Водачът на екипа за основаване на църкви	119
УРОК 9: Откриване на нуждите във водачеството.....	127
9А Приложение: Цели на обучението	
УРОК 10: Обучаване на нови водачи	137

УЧЕНИЧЕСТВО

УРОК 5: Вашата роля за създаване на ученици	145
5А Приложение: Характеристики на християнската любов	
УРОК 6: Създаване на ученици – упражнение	153

НАСТОЙНИЧЕСТВО

УРОК 1: Въведение в настояничеството.....	159
УРОК 2: Финансово настояничество	167
УРОК 3: Разпределяне на времето	177
УРОЦИ 4,5: Стратегическо планиране.....	185

Църквата

Характеристики на растящата църква

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да разгледа характеристиките, които една църква трябва да притежава, за да расте. Урокът набляга на необходимостта да привлечем нови хора, да ги задържим, да ги обучим и да ги изградим да образуват нови църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как характеристиките на една църква ще повлияят положително и отрицателно на нейния растеж;
- ◆ да участва в малки групи за евангелизиране на погиналите и да обучи вярващи в служение.

☞ План на урока

- I. Какво означава една църква да е растяща?
- II. Това, което е здраво, расте.
- III. Как расте църквата?
- IV. Основни условия за растеж.
- V. Преценка и проследяване на растежа на църквата.

☞ Приложение

12А Приложение: Преценка и проследяване на растежа на църквата.

☞ Напътствия към водещите

Наблегнете на факта, че стремежът към растеж има ключово значение за новите и за старите църкви. Докато ефективността на изложените в урока характеристики е различна в зависимост от конкретните условия, стремежът към растеж ще помогне на всеки да развие метода, който е най-подходящ.

Характеристики

СПЕЧЕЛЕНЕТО НОВИ ХОРА, ЗАДРЪЖТЕ ГИ И ИМ ВЪЗЛОЖЕТЕ РАБОТА

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. КАКВО ОЗНАЧАВА ЕДНА ЦЪРКВА ДА Е РАСТЯЩА?

Исус Христос обеща, че ще съгради Своята Църква и портите на ада няма да й надделеят. Когато разглеждаме историята на християнството, виждаме как Той пази това обещание. Църквата израствала от няколко ученика, събрани в Ерусалим на Петдесетница, до стотици милиони вярващи, пръснати по целия свят. Днес Църквата все още расте невероятно бързо в Азия, Африка и Южна Америка. В други части на света растежът е твърде по-малък. В някои държави на практика няма църква, а в други растежът е замрял. Тъй като растежът на Христовата Църква зависи от растежа на отделните общества от вярващи, основателят на нови църкви трябва да разбере какво води до умножаване и какво го спира.

Необходимо е да дадем определение за "растяща църква", преди да отбележим кои са нейните характеристики. Църква може да расте по следните начини:

- ◆ Числено - повече вярващи или повече църкви.
- ◆ Духовно - по-голямо познание на Библията и по-дълбок духовен живот.
- ◆ Социално - по-ефективно действие на вярващите, като "сол" сред погиналия свят.

Много църкви са доволни, ако нарастват само в едно от тези направления. Някои са доволни дори просто да оцелеят. Те могат да кажат: "Никой не е повярвал, но ние вярно служим на Господа." Други може да бъдат тъй завладяни от стремежа да увеличат броя на членовете си, че да пренебрегнат посвещението, за да привлекат повече хора. Нито един от тези подходи не е библейски. Добра църква е тази, която расте по всеки един от посочените горе начини.

Метод, който помага на църквата в една държава да расте, може да пропадне в друга. Здравата църква трябва да определи какъв подход ще бъде ефективен и подходящ в нейната култура. Но има определени основни характеристики, които са универсални. Не винаги църква може да расте бързо. Някои култури се противопоставят на евангелието в продължение на десетки години, а и повече. Обикновено обаче липсата на растеж разкрива проблем в църквата или в нейните методи за служение.

II. ТОВА, КОЕТО Е ЗДРАВО, РАСТЕ

Това е очевидно, но е също така и важно. Било в света на растенията или на животните това, което е здраво, расте. Нарастването в големина и по брой е естествено в природата, освен ако болест или други неподходящи условия не ги възпрепятстват. Във всяка проста форма естественият жизнен цикъл обикновено включва:

1. Раждане.
2. Израстване.

3. Размножаване.
4. Смърт.

Исус описа Божието царство като съвсем малко синапово зърно, което, когато порастне, става по-голямо от всички други растения (*Матей 13:32*). Местната църква трябва да израства в зрялост, като всеки член работи съвместно с другите в любов (*Ефесяни 4:2*). Разбира се, тези примери показват, че църквите трябва да растат, като увеличават броя на членовете си и основават други църкви. За съжаление много общества от вярващи демонстрират следния жизнен цикъл:

1. Раждане.
2. Съществуване.
3. Смърт.

Всеки основател на нови църкви трябва внимателно да помисли какъв жизнен цикъл желае да следва неговата църква и да се погрижи да осигури условията, които благоприятстват растежа и умножаването още от самото начало на новата църква.

III. КАК РАСТЕ ЦЪРКВАТА

Основните предпоставки за растежа на църквата са съвсем прости, въпреки че е доста трудно да ги осигурим и запазим. Църквата трябва да привлича нови хора, да ги задържа, обучава и умножава.

A. Нови хора посещават църквата.

Без нови хора църквата не нараства. Това е тъй просто и все пак тъй важно. Обикновено църквата не нараства по стечение на обстоятелствата. Трябва да го планираме и изработим. Основателят на църкви трябва съвсем сериозно да помисли къде неговата нова църква може да намери невярващи и как да ги привлече. Ето някои неща, които вършат растящите църкви:

1. Растящите църкви отиват при погиналите.

Често забравяме тази основна стъпка. Някои църкви вярват, че именно на погиналите принадлежи отговорността да дойдат на богослужение. Но това е точно противоположно на твърдението на Великата заповед, която изпраща църквата сред невярващите – *"идете"* (*Матей 28:18-20*). Трябва да оставим 99 праведни овце и да потърсим загубената (*Лука 15 глава*).

Всеки ловец или рибар знае колко нелепо би било да чака дивечът или рибата да дойдат при него. Той използва цялото си умение и познание, за да определи къде може да намери това, което търси и да отиде там. "Ловците на човеци" трябва да сторят същото.

Ранната църква търсеше погиналите в храма, синагогата, пазара и от къща на къща. Исус присъстваше на угощения и празненства на бирници, блудници и други хора с лоша репутация. За жалост "праведните" не разбраха принципа. Религиозните водачи обвиниха Исус, като казаха: *"Защо ядете и пиете с бирниците и грешниците"* (*Лука 5:30-32*)? Исус не отрече, че прави точно това. Той каза, че Неговата цел е да потърси погиналите. Когато някое агънце се загуби в тресавището, любящият овчар ще слезе в тинята и мръсотията, за да го намери и спаси.

Нужна ни е мъдрост и прозорливост, за да знаем къде можем да отидем и къде не. Но служението на Исус ни показва, че е важно да търсим погиналите, където и да се намират, дори и ако така си навличаме критиката на "праведните". Трябва да се стремим да намерим приемлив баланс, вместо да отхвърляме възможността да служим на неспасените там, където са.

Растящите църкви използват находчиви начини да потърсят погиналите и да поговорят с тях. Те включват следното:

а. Малки групи.

Много невярващи не биха дошли на църква, но можем да ги убедим да дойдат в дома на приятел, където могат да задават въпроси относно християнството в една по-малко враждебна обстановка. Тези групи не трябва да възприемат формата на църква. Атмосферата трябва да бъде неофициална, предразполагаща и приятелска. Целта на малките групи е да обсъждат истината, изложена в Божието Слово, а не да проповядват на погиналите.

б. Социални дейности, посещавани от невярващи.

Тук се включват спортни събития, шахматни клубове, пазар, рожден ден, сватба, погребение, пикник, обществени събирания и т.н. Всяко събитие може да се окаже възможност да се запознаем с невярващи и да изградим взаимоотношения с тях.

2. Растящите църкви поддържат естествена мрежа от взаимоотношения.

Повечето хора идват при Христос чрез влиянието на свой познат. Всеки християнин трябва да развива взаимоотношения с невярващи, които в последствие ще му позволят да сподели евангелието. Ако всеки член съумее да изгради само едно приятелство всяка година и доведе този човек при Христос, църквата би се удвоявала всяка година. Много вярващи имат малко близки сред невярващите. Колкото по-ангажиран става християнинът в живота на църквата, толкова повече вярващи и по-малко невярващи приятели притежава. Затова той ще има все по-малко възможности да привлече невярващи към Христос.

Най-добрият източник на контакти с погиналите е новоповярвалият. За съжаление новоповярвалите често са насърчавани да спрат да се срещат с спасените си приятели и да прекарват цялото си време с вярващи. Този подход нанася огромна вреда на евангелизирането и възпрепятства църковния растеж. Трябва да насърчаваме новоповярвалия да води истински християнски живот и да свидетелства на погиналите си приятели и познати, докато е все още близък с тях.

3. Растящите църкви се променят, за да спечелят погиналите.

Евангелието призовава към коренна промяна в мисленето на човека. Той трябва да познае своя личен грях и недостойнство пред святия Бог и да повярва, че завършеното дело на Христос на кръста е достатъчно, за да го спаси. Никой не може да се обърне към Бога без новораждащото действие на Святия Дух поради греховността на сърцето си. За някои кръстът е съблазън, а за други глупост (*1Коринтяни 1:23*). Ние не можем да променим евангелието, но можем да помогнем на погиналите да го чуят, като се отнасяме към тях с любов и разбиране, докато се стремим да ги спечелим.

Апостол Павел се стараяше да стане всичко на всички, за да спечели всички (*1Коринтяни 9:19-23*). Какво искаше да каже? Разбира се, той не вършеше грехове, за да спечели грешниците. Какво тогава искаше да каже? Той бе готов да промени начина си на живот, ако това би помогнало на погиналите да чуят евангелието. Помислете какво означава това за нас.

Вместо вярващите да променят своята "култура", за да спечелят погиналите, много църкви очакват невярващите да променят своята, за да дойдат на богослужение. Въпреки това духовният принцип е ясно изразен. Вярващият

трябва да се откаже от своите собствени права и предпочитания заради неспасените. Също така силният вярващ трябва да се съобразява със слабия. Това не означава, че ни е позволено да грешим, но че се стремим да направим всичко необходимо, за да достигнем и срещнем погиналите по начин, който не ги притеснява.

Характерът на вярващия привлича погиналите към Христос. Ако вярващият е мрачен, потиснат, облечен старомодно или рязък, неговото свидетелство няма да принесе плод. Истинският християнин трябва да излъчва радост, въпреки своите неприятности, любов към Бога и другите, мир и увереност в любовта на Бога към него. Помислете върху двата списъка по-долу. Те съдържат характерни черти и навици. Според вас кои белези, тези в колонка А или Б, биха привлекли невярващия към християнина?

Колона А

Любов към другите;
Радост в изпитания;
Увереност в Божията любов;
Мир в трудни времена;
Щедро раздава своите средства и време;
Топло семейство;
Добре възпитани деца;
Надежден;
Благост.

Колона Б

Ходи на църква всяка неделя;
Облича се различно;
Не пие;
Не пуши;
Скъперник;
Пее в хора;
Знае християнските химни;
Знае Господната молитва;
Свят живот.

Повечето християни биха се съгласили, че и двете колонки съдържат добри християнски черти. Не за това става въпрос. Кой от тях привличат невярващите? По-скоро бележите в лявата колонка ще подтикнат неповярвалия да чуе посланието ни. Вярващите, в чийто живот тези черти са по-явни, ще бъдат по-ефективни в свидетелстването.

Тези белези трябва да бъдат истински. Вярващ, който се преструва, че обича своя погинал приятел, за да го спечели, ще бъде разкрит като измамник. Искреният християнин е привлекателен, дори за неспасените. Чертите на характера най-ясно се проявяват в криза. Когато имаме проблеми, невярващият може да види как разчитаме на Бога. Когато пък той се намира в голямо затруднение, може да срещне любовта и помощта ни.

4. Растящата църква помага на нуждаещите се.

Мнозина идват при Христос по време на криза. Невярващите често обръщат малко внимание на Бога, когато всичко върви добре. Господ често употребява големите проблеми, за да ги принуди да проумеят своята нужда. Растящите църкви знаят, че хората са по-отворени в такива ситуации и те търсят начин да откликнат на тяхната нужда.

Конкретното средство не е тъй важно както фактът, че проявяваме любов и загриженост към погиналите. Понякога хората се нуждаят от материална помощ, тъй като са безработни, сполетял ги е пожар или друг проблем. При болест или смърт едно съчувствително ухо може да бъде най-ценният начин да покажем състрадание. Главното е да държим очите си отворени, за

да видим нуждите, на които можем да откликнем, както направи добрия самарянин.

Б. Хората остават в църквата.

Първата стъпка е да доведем повече хора. Следващата е да задържим както новите, така и тези, които идват от повече време. Иначе нашата работа ще прилича на опита да напълним кофа, която е пробита на дъното - напразно усилие, докато не запълним дупката. Всеки човек в църквата може да реши дали да остане, или да си тръгне. Защо хората решават да останат?

1. Те бързо включват новите хора.

Начинът, по който реагират членовете на църквата при посещението на нов човек, може до голяма степен да реши дали той ще дойде отново. Ако той се почувства добре дошъл и приет, вероятно ще се върне. Това често е така за новоповярвалия, както и за неспасения посетител. Много църкви в Източна Европа са твърде внимателни, преди да приемат новите посетители. Тази предпазливост е помогнала на църквата да оцелее по време на гоненията. Но това отношение днес може да унищожи църковния растеж.

Обикновено неспасеният посетител посещава събранията на църквата, защото е отворен за евангелието. Важно е да използваме тази възможност, за да му помогнем да се чувства приет и да се опитаме да отговорим на въпросите му. Новоповярвалият е сравнен с новородено бебе (*1Петрово 2:2*). Той се нуждае от любов, приемане и насърчение, за да се увери, че е добре да се сближи с църквата.

2. Те съставляват живо тяло.

Ранната ерусалимска църква е отличен модел на местно църковно тяло, изпълнено с живот и способно да посрещне нуждите на членовете си. В *Деяния 2:42-47* виждаме как се проявяват главните функции на църквата:

- а. Въздействащо, ясно поучение от Библията; силна проповед;
- б. Любящо и отворено общение;
- в. Сърдечен копнеж към Господната трапеза;
- г. Молитва, която променя живота;
- д. Помощ към братята и сестрите в нужда.

Всеки се чувства приятно сред хора, които го обичат и се грижат за него. Това е една от главните добродетели на семейството, а църквата трябва да бъде семейство. Когато християните се грижат един за друг като братя и сестри в Христос, хората ще останат при тях.

В. Хората се обучават в църквата.

Ефесяни 4:11-16 е ключов пасаж относно църковния растеж. Той показва, че църквата достига зрялост, когато всеки член на тялото е обучен. В здравата църква водачите считат за своя главна цел да изградят другите. Този пасаж говори за две важни области, в които вярващият трябва да бъде обучен:

1. За живот.

Всеки член трябва да израства в зрялост. За това е необходимо водачите да бъдат пример за християнски живот. По-младите вярващи ще станат ис-

тински ученици само когато благочестивите членове на тялото прекарват време с тях и им показват как да израстват и служат на Господа.

Удивително е, че голяма част от църковната служба често цели да евангелизира погиналите дори когато повечето от присъстващите са вярващи. Евангелизационните проповеди помагат малко на повярвалите да достигне зрялост. Макар че евангелието трябва да бъде проповядвано в църква, трябва да наблегнем повече на послания конкретно към повярвалите. Ако поучението е подходящо за нуждите на вярващите, те ще продължат да посещават църквата.

2. За служение.

Служението в църквата трябва да се извършва от членовете, не от водачите. В уроци 9 и 10 разискавахме, че Бог е дал духовни дарби на всички вярващи, които да бъдат употребени в служение. Ето защо задачата на водачите е да обучат и подготвят членовете на църквата, за да могат ефективно да упражняват своите духовни дарби в служение. Когато следваме този принцип и всички членове на тялото ревностно служат един на друг и се стремят да достигнат погиналите, църквата ще расте. Ще свършим много повече, ако работи цялата църква, а не само водачите.

Този факт принуждава основателя на църкви скоро да започне да обучава и подготвя новите обръщеници и да ги включва в служението. Както вече видяхме, едно важно служение, в което те трябва да участват, е свидетелстването, понеже все още поддържат добри контакти с невярващи.

Г. Хората подпомагат новия растеж.

Вярващите трябва да подпомагат растежа на църквата. В *Йоан 15 глава* Исус каза, че вярващият трябва да принася плод и че Той ще очисти пръчките, за да дават дори повече плод. Волята на Отец е да принасяме много плод. Това се отнася за всички християни, не само за водачите. Исус не определи какъв е плодът в *Йоан 15 глава*, но ни заповяда да отидем и наставяваме в ученичество. Със сигурност плодът включва спечелването на погиналите.

1. Вярващите печелят нови обръщенци.

Малък брой вярващи са спечелили някога друг човек за Христос. Това се дължи на много причини. Ето някои от най-често срещаните:

- ◆ Те са обучавани да евангелизират едва след като са били християни достатъчно дълго време, за да загубят всички свои невярващи познати.
- ◆ Те са наставявани толкова малко относно християнския живот, че се страхуват да се опитат да го представят пред невярващи.
- ◆ Никога не са обучавани как ефективно да представят евангелието.
- ◆ Те приемат евангелизирането за работа на водачите.
- ◆ Някои вярващи не свидетелстват поради неизповядан грях в своя собствен живот.

Всичко това произлиза от слабата подготовка на вярващите за служение. Добрият основател на църкви ще внимава добре да обучи християните за служение, да ги мотивира, да им покаже пример на сърдечна загриженост за спечелването на погиналите и да ги насърчава, докато се трудят. Така той ще умножи своето служение.

2. Вярващите основават нови общества.

Макар че е добре местната църква да расте, още по-добре е тя да се умножава. Здравата църква не само трябва да расте по броя на членовете си, но също така и да се възпроизвежда многократно. Има много причини, поради които образуването на нови общества е по-желателно, отколкото простия растеж на църквата-майка.

а. Новите общества растат по-бързо.

Факт е, че почти винаги новите църкви растат много по-бързо от старите. Много теории се опитват да обяснят това.

- ◆ Новите църкви обикновено са разположени в област, където преди това не е имало такива и затова те са по-близо до хора, които не са евангелизирани. Това наподобява бране на горски плодове и разработването на парче земя, където не е стъпвал човешки крак.
- ◆ Новите църкви са свободни от стари проблеми. За съжаление много от по-старите църкви са преживели болки, проблеми или разпри. Невярващите могат да използват това като извинение за своя отказ да дойдат. Все пак те може би са готови да посетят нова църква с чиста репутация.
- ◆ Новите църкви трябва да растат, за да оцелеят, ето защо техните членове са естествено склонни да евангелизират. Те са по-загрижени за погиналите и с по-голяма готовност се опитват да ги достигнат. Все още не са завладяни от самодоволство.
- ◆ Хората желаят да се присъединят към църква, в която има хора, принадлежащи към близка култура. Повечето установени църкви са развили програма и стил на поклонение, които са подходящи и привлекателни за техните стари членове. Хора на друга възраст, с друго образование или произход може да не пожелаят да се присъединят. Новите църкви могат да развият форми на служение, които са подходящи за тези други хора, които установените църкви не могат да достигнат. По тази причина обикновено е добре църковните форми в новата църква да не бъдат съвсем същите както в старата.
- ◆ Новите църкви често нямат свое място, където да се събират, и са принудени да упражняват своето служение по домове и в малки групи. В действителност малките групи са много по-ефективно средство да се достигнат погиналите и новоповярвалите да се обучават в ученичество. Така липсата на удобства се оказва предимство, а не пречка.
- ◆ Установените църкви имат по-големи разноси за поддръжка на сградите си. Парите и усилията, които са нужни за построяването и поддръжката на големи сгради, изцеждат сили и средства, които иначе биха могли да се пренасочат към евангелизирането.

б. Умножаващите се църкви растат бързо.

При все че по-старите църкви рядко растат толкова бързо, колкото новите, те растат по-бързо, когато се включат в основаването на нови общества. За някои е трудно да разберат това, но то е вярно. Мнозина погрешно приемат, че оказването на помощ в започването на нова църква от страна на старата би отнело от силите ѝ. По-скоро засиленият наблег върху евангелизирането, достигането на погиналите и обучението, които са необходими за новата работа, почти винаги водят до растеж на старата църква! Ентузиазмът за растеж е тъй заразителен,

че една замряла църква успява често сама да се съживи, като подпомогне основаването на нова църква.

Този принцип е приложим и за новите църкви. Основателят на църкви трябва в самото начало да предаде на новото общество съзнанието за необходимостта да се умножава и да ги насърчава да основат други групи колкото е възможно по-скоро. Това виждане ще запази работата му жива и разрастваща се.

IV. ОСНОВНИ УСЛОВИЯ ЗА РАСТЕЖ

Обсъдихме няколко важни характеристики на растящата църква. Всеки основател на нови църкви или пастор, който е загрижен относно изпълнението на Великата заповед, трябва да следва принципите по-долу и да ги предаде на своята църква:

- ◆ Да търси възможности да отиде там, където са погиналите, да се срещне с тях там, където те се чувстват удобно.
- ◆ Да изгради нови взаимоотношения с погиналите.
- ◆ Да открие начин да включи църквата в посрещане на социалните нужди на обществото.
- ◆ Да насърчава новоповярвалите да свидетелстват непосредствено след обръщението си.
- ◆ Бързо да включи и обучи новите обръщеници.
- ◆ Да се увери, че неговата църква приема приятелски новите посетители.
- ◆ Да се увери, че формите, които е възприела църквата, помагат на вярващия да израстне до зрялост.
- ◆ Да подготви всеки член да използва своите духовни дарби в служение, а не да остави цялата работа на водачите.
- ◆ Да научи всеки вярващ как ефективно да представя евангелието.
- ◆ Да даде пример на живот на свидетелстване.
- ◆ Да започне нова църква.
- ◆ Да започне служение в малки групи, за да достигне невярващите, и обучи по-добре вярващите.

V. ПРЕЦЕНКА И ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РАСТЕЖА НА ЦЪРКВА

Като събират и анализират определени типове информация за числения растеж на своите общества, основателите на нови църкви могат да получат ценни прозрения относно състоянието и умножаването им. Например броят водни кръщения на година в една църква е показател за прираста на обръщеници - доколко добре църквата успява да достигне неспасените и доколко са готови те да откликнат на евангелието. Също така промяната на броя на членовете и посетителите може да помогне да определим дали хората откриват в тази църква място, където да служат и да получат помощ. Познаването на числения растеж на дадена църква ни помага и да преценим нейното духовно състояние и жизненост. Обикновено ако хората израстват във вяра и зрялост в Христос и свидетелстват на погиналите, църквата ще расте числено в резултат на действието на Святия Дух, Който привлича невярващите към Господа.

Приложение 12А дава практична помощ в систематизирането и анализирането на информацията за растежа на църквата. Той описва как да изследвате растежа както на местна църква, така и на малка група.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Вашата църква расте ли? В какъв смисъл? По брой? Духовно? Социално? В някои от тези области? Или във всички?
- ◆ Изпълнявате ли своето задължение да обучавате вярващите за служение, или се опитвате да се справите сами? Как ги обучавате? Този начин ефективен ли е?
- ◆ Какво би накарало невярващият да дойде във вашата църква? Какво би накарало новоповярвалият да остане? Можете ли да направите своята църква по-отворена към новите хора?
- ◆ Вече започнали ли сте нова църква? Малки групи? Ако не, какво чакате още?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Посетете друга църква, от вашата или друга деноминация, и си представете, че сте невярващ/а. Ще отидете ли отново на техните събрания? Защо? Сравнете я със своята църква. Какво ви показва това? Как то би помогнало на вашата църква?
- ◆ Помислете за църквите във вашата област. Кои от тях растат и кои не? Сравнете техните отличителни черти с белезите, изложени в този урок. На кои от тях вероятно се дължи растежът им или неговата липса? Можете ли да посочите други полезни белези?
- ◆ Прочетете приложение 12А и започнете да следите и оценявате растежа на своята малка група и нова църква. Покажете резултатите на своя наставник/преподавател или на екипа си за основаване на нови църкви. В кои области е силна църквата ви? В кои области е слаба? Можете ли с едно нещо да насърчите продължителния растеж на църквата? Кое е то?

Преценка и проследяване на църковния растеж РАСТЕЖЪТ, ИЗРАЗЕН В ТАБЛИЦА

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РАСТЕЖА НА МЕСТНА ЦЪРКВА

Повечето деноминации изискват от всяка своя църква да води определена статистика. Работният лист на фигура 12.7 в края на приложението съдържа списък от данни, които деноминациите обикновено събират ежегодно от местните водачи. Тези статистически данни представляват минимум информация, необходима за анализирането на растежа на църква. Вашата деноминация може да изисква да събирате и други данни, които също ще ви помогнат да определите растежа и състоянието на църквата си. Забележете, че за попълването на работен лист 12.7 трябва да събирате информация два пъти годишно, а не веднъж. Това е особено полезно за новообразувани църкви, за чиито растеж не е натрупана информация.

Фигури 12.1, 12.2 и 12.3 са пример на анализ на растежа на местна църква. Таблицата във фигура 12.1 е един пример за статистика. Господин Иванов с двама свои съработници започна работа с малка група през ноември 1998. Тя нарасна и се раздели на две. След това, през март 1999, беше основана църквата с ядро от 15 кръстени вярващи. Мнозина от тях бяха станали християни чрез служението в малките групи. До юни 1999 тази църква нарасна до 25 члена.

Анализът на статистическите данни за растежа на местна църква може да ни даде много полезна информация. Схемите и графиките са добри средства за анализиране на църковния растеж. На фигура 12.2 е показана графика на броя на активните членове и средната седмична посещаемост при църквата, посочена по-горе.

Фигура 12.1: ПРИМЕР за обобщен отчет за местната църква

ОБОБЩЕН ОТЧЕТ ЗА МЕСТНАТА ЦЪРКВА							
Име на църквата: "Благодат"							
Място: ул. "Пенчо Славейков" № 23, гр. Чирпан							
Водач: Георги Иванов							
Дата на създаване на църквата: 1 март, 1999.							
Статистика за църковния растеж							
МЕСЕЦ ГОДИНА	МАРТ 1999	ЮНИ 1999	ДЕК. 1999	ЮНИ. 2000	ДЕК. 2000	ЮНИ 2001	ДЕК. 2001
а) Редовни групи за евангелизиране	1	2	2	3	6		
б) Присъстващи в тези групи	6	20	35	45	90		
в) Редовни групи за изграждане	0	0	1	1	3		
г) Присъстващи на тези групи	0	0	10	12	30		
д) Водно кръщение	0	10	5	3	6		
е) Обучаващи се водачи	1	2	3	4	9		
ж) Средна седмична посещаемост на службите	25	47	65	72	90		
з) Активни членове	15	25	30	35	43		

Фигура 12.2: Нарастване броя на посетители и членове на местната църква

Анализът на статистиката за броя членове и посетители може да ни даде много полезна информация. Например като сравнява броя членове през годините, водачът може да разбере дали неговата църква печели, или губи членове. В случая на споменатата църква г-н Иванов може да види, че църквата му е придобила общо 28 нови члена от март 1999. От юни 1999 до юни 2000 броят на членовете е нарастнал с 10, което е 40% $(((35-25)/25) \times 100)$. Ако църквата расте така през следващата година, г-н Иванов може да очаква, че ще има общо 49 нови активни членове до юни 2001. Това е една конкретна молитвена цел за водачите на тази църква.

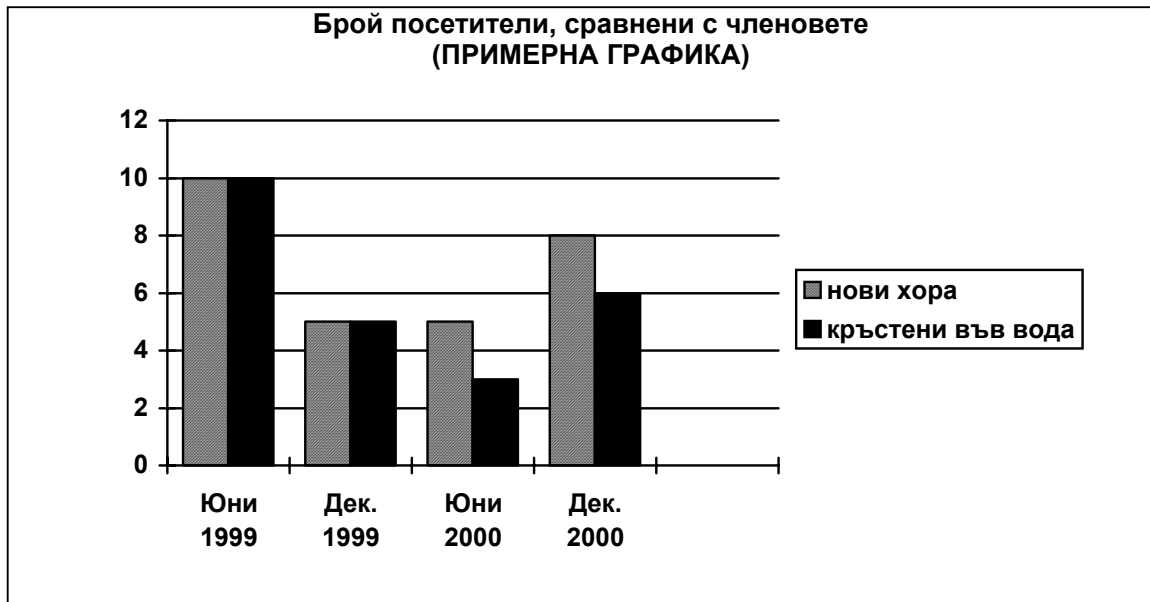
Като сравни броя на членовете и този на посетителите, водачът/основателят на нови църкви може да добие представа за хората, които посещават събранията, но не са активни. Посетителите често са новоповярвали, търсещи църква, към която да се присъединят хора, които жадуват за истината и са привлечени от евангелието, или просто са водени от любопитство, или смятат, че църквата може да им предложи нещо. Тези хора са поле за жетва за църквата и в резултат на работата на вярващите те могат да станат Христови ученици. Както показва фигура 12.2, има поне 47 човека, които посещават църквата и които не са активни членове.

Загубата на членове може да бъде както положителен, така и отрицателен показател за растеж. Тя е положителна, ако се дължи на факта, че известен брой вярващи са започнали работа за основаването на нови църкви. Тя е отрицателна, ако е причинена от демографски промени в областта. Загубата на членове може да показва, че начинът на служение не успява да посрещне действителните нужди на хората. Ето един пример. Основател на нови църкви започнал работа в едно малко село. Той основал църква и започнал да провежда служби неделя сутрин. Идвали твърде малко хора, въпреки че били проявили интерес към евангелието. След като проучил обстановката, основателят на църкви осъзнал, че повечето от селяните работели в местната фабрика и трябвало да бъдат там и в неделя сутрин. Водачът преместил часа на службата следобед и скоро мястото, определено за събранието, се препълнило.

Фигура 12.3 е диаграма, която прави сравнение между броя на новите членове и този на кръстените във вода. Тази статистика може да покаже на водача дали неговата църква расте главно в резултат на обръщения (неспасени хора, които идват при Христос), или

на прехвърляне (християни, които идват от други църкви). Броят на новите обръщеници показва как църквата прониква в обществото.

Фигура 12.3: Брой посетители, сравнени с членовете

Както може да се види от диаграмата, повечето нови членове на посочената църква са но-воповярвали. Това показва, че тази църква добре прогласява евангелието сред хората.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РАСТЕЖА НА МАЛКА ГРУПА

Работният лист на фигура 12.8 в края на приложението показва какви статистически данни трябва да събират водачите всеки път, когато групата се събира. Тъй като целта на малката група е да изгради една топла общност, която достига невярващите, нейният водач трябва да следи броя на хората, които редовно присъстват на събиранията, броя на посетителите и на тези, които са се обърнали след последното събиране или на настоящето. Също така тези статистически данни помагат на водача да види дали новоповярвалите се приобщават към малката група и дали тя достига обществото.

Ако броят на хората, които редовно присъстват на събиранията, расте, то това означава, че виждат в нея място, където могат да израстват във вярата си, да служат на другите и да получават подкрепа. Водачът на малката група трябва да се стреми броят на редовните посетители да достигне точката, когато групата може да се раздели. Някои малки групи се разделят на две, когато броят на хората, които редовно присъстват на събиранията, достигне 15 и има човек, който е обучен да води такава група. Вие трябва да определите какво е най-ефективно във вашата среда. Все пак не трябва да отделяте нова малка група, преди да разполагате с обучен човек, който да поеме нейното ръководство. Водачът още от самото начало на събиранията на малката група трябва да си постави за цел да разпознае и подготви нови водачи.

Ако малката група не расте, нейният водач трябва да се опита да разбере на какво се дължи това. Може би членовете нямат виждане за достигането на своите приятели и съседи. Може би малката група се събира в неподходящо време или на неподходящо място. Може би това се дължи на няколко причини. Необходимо е водачът да поговори с хората, да се моли и проси от Бог мъдрост, за да знае как да направи от малката група място, където християните могат да израстват в своята вяра и където невярващите могат да чуят и видят евангелието. *Помнете, че целта на малките групи е общение, не растеж, НО доброто общение естествено води до растеж!*

Фигури 12.4, 12.5 и 12.6 съдържат пример на информация за малка група (наречена “малка група А”). Фигура 12.4 е практичен пример за това как да попълним сбития отчет за малка група.

Фигура 12.4: Пример за сбит отчет за малка група

СБИТ ОТЧЕТ ЗА МАЛКА ГРУПА								
Наименование на малката група: А								
Име на водача: Петър Тодоров								
Място: в дома на водача ж.к Слатина бл.65-В-38, гр.София								
Дата на започване: 5 юни, 1999								
Статистика за растежа на малка група А								
СРЕЩА №	1	2	3	4	5	6	7	8
ДАТА (ден/мес./год.)	5.6.99	12.6.99	19.6.99	26.6.99	3.7.99	10.7.99	17.7.99	24.7.99
а) Брой редовни посетители	3	3	5	6	12	12	6	6
б) Брой посетители	3	3	6	6	5	7	0	4
в) Общ брой посетители (а + б)	6	6	11	12	17	19	6	10
г) Брой спасени	0	2	4	3	0	4	0	2

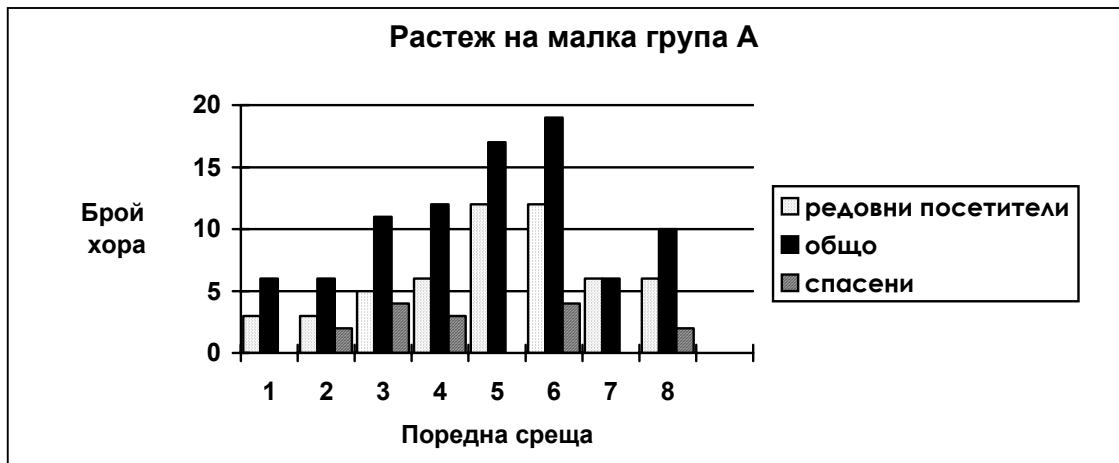
Графиките и диаграмите са полезни средства в анализа и проследяването на растежа на малка група. Графиката на фигура 12.5 показва как нараства броят на хората, които редовно присъстват на събиранията на малка група А. Така виждаме, че тази група нараства, докато достига 12 редовни посетители. След това, след като този брой остава постоянен и вече има готов водач, групата се разделя на две. Половината от редовните посетители образува нова малка група, а другата половина остава в малка група А.

Фигура 12.5: Примерна графика за малка група А

Забележете, че водачът или пасторът на църквата-майка ще иска да следи статистическите данни за всички малки групи, произлезли от нея, както и за църквата-майка. Водачите ще положат специални грижи за малките групи, които не растат и не се умножават.

Фигура 12.6: Примерна диаграма за малка група А

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Анализирането и следенето на растежа на църква и малка група е съществена част от работата на основателя на нови църкви. Те позволяват на вярващите да видят действителния резултат от работата си. Докато погиналите се обръщат към Христос, стават част от малка група и тези групи се умножават, така че евангелието прониква в обществото и народа им, тези статистически данни помагат на вярващите не да се възгордеят от резултатите, но да прославят Бога за това, че мощно действа сред тях.

Фигура 12.7: Работен лист
СБИТ ОТЧЕТ ЗА МЕСТНАТА ЦЪРКВА

Име на църквата:

Място:

Водач:

Статистика за растежа на църквата

МЕСЕЦ ГОДИНА	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
	200_	200_	200_	200_	200_	200_	200_
а) Групи за евангелизиране							
б) Посетители на групата за евангелизиране							
в) Групи за ученичество							
г) Посетители на групите за ученичество							
д) Водни кръщения							
е) Обучаващи се водачи							
ж) Средна посещаемост на главните служби (пр. неделя сутрин)							
з) Активни членове							

Бележки:

- а) Броят на малките групи в църквата, чиято цел е да достигнат невярващите.
- б) Броят на възрастните, които редовно посещават групите за евангелизиране.
- в) Групите за ученичество целят наставление в ученичеството и обучението на вярващи. Това са групи за изучаване на Библията, групи за молитва, групи, чиято цел е да окажат помощ, и други, които се събират редовно (поне два пъти месечно).
- г) Броят на възрастните, които редовно посещават групите за изграждане.
- д) Броят на кръстените през последните 6 месеца.
- е) Броят на хората, които са обучени за водачи в църквата. Това са водачи на групите за евангелизиране или за изграждане, дякони, старейшини и т.н.
- ж) Общият брой на възрастните, които редовно посещават църковните служби. Броят може да бъде пресметнат, като изберете четири последователни недели в месец, през който няма празници, или през който хората обикновено отсъстват от града. Пребройте възрастните, които посещават службите за всяка от тези четири недели. Съберете тези четири числа и ги разделете на четири. Това ще даде средната седмична посещаемост на богослуженията за този шестмесечен период.
- з) Това са тези, които са посрещнали изискванията към членовете на църквата и понастоящем участват в нейния живот.

Фигура 12.8: Работен лист СБИТ ОТЧЕТ ЗА МАЛКА ГРУПА

Име на водача:
Място:
Дата на започване:

Статистика за растежа на малката група

СРЕЩА №	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ДАТА (ден/мес./год.)									
а) Брой редовни посетители									
б) Брой посетители									
в) Общ брой (а + б)									
г) Брой спасени									

Бележки:

- а) Броят на членовете, които считат себе си активни в малката група и кои от тях присъстват на посоченото събиране.
- б) Броят на посетителите, които присъстват на посоченото събиране.
- в) Общият брой на присъстващите. (Броят на редовно присъстващите плюс броят на посетителите.)
- г) Броят на хората в малката група, които са повярвали по време на посоченото събиране или през времето между него и предното.

РЪКОВОДСТВО И СЛУЖЕЩИ В ЦЪРКВАТА

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да изложи главните видове църковно ръководство и изискванията към служещите в църквата.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира добре различните видове църковно ръководство;
- ◆ да разбира как да разпознава хората с потенциал на водачи;
- ◆ да разбира отговорностите и привилегиите на църковните водачи.

☞ План на урока

- I. Какво е църква?
- II. Видове църковно ръководство.
- III. Служещи в църквата.
- IV. Отговорности и привилегии на църковните водачи.
- V. Обобщение.

☞ Напътствия към водещите

Когато група хора започне да образува нова църква, основателят на нови църкви трябва непременно да може да определи начина, по който тя ще бъде ръководена. Целта на този урок не е да убеди основателя на нови църкви да възприеме някаква определена форма, но да обмисли добре как неговият избор на църковно ръководство и водачи ще повлияе на растежа на църквата и нейното умножаване.

РЪКОВОДСТВО И СЛУЖЕЩИ В ЦЪРКВАТА КОЙ Е ОТГОВОРЕН?

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. КАКВО Е ЦЪРКВА?

Църквата на Исус Христос е това невидимо тяло, което е съставено от новородени вярващи в Исус Христос, починали, живи и все още неродени, от всяко племе, език и народ на земята. Наричаме я често Вселенска Църква. Местните църкви са видими проявления в дадено време и на дадено място на Вселенската Църква. По определение местната църква е тяло от кръстени вярващи, което има своя организация и е водено от духовно подготвен пастир(и); то потвърждава своята връзка с Господа и между членовете си, като редовно съблюдава Господната трапеза; напълно приема авторитета на Божието Слово, събира се редовно за поклонение и изучаване на Библията и е обърнато навън към света, като свидетелства. Броят на членовете, начинът на ръководство и водачите са различни в отделните групи.

Различия в доктрината и практиката често карат вярващите в една област да формират напълно отличаващи се и отделени едно от друго събрания. Различните тълкувания на Писанието са довели до многобройни църковни структури и типове управление. Този урок ще се опита да представи накратко различните форми на ръководство, така че вие, основателят на нови църкви, да можете сериозно да обмислите коя от тях би била най-подходяща за вашата църква и би довела до по-бързо умножаване.

II. ВИДОВЕ ЦЪРКОВНО РЪКОВОДСТВО

Видовете църковно ръководство може да се разделят в две основни групи с няколко разновидности. Една църква може и да не съзнава точно какъв модел на управление следва, но в общи линии непременно попада в една от тези форми или някоя нейна разновидност. Различните системи се отличават главно по степента на автономност на всяка местна църква.

A. Йерархическо управление.

1. Епископално.

Епископалната форма на ръководство включва йерархия, която има контрол над местната църква. Той се упражнява от епископите на църквата. Властта слиза от тях на презвитерите, после на дяконите и накрая на членовете на църквата. Епископите имат власт не само да поставят презвитери и дякони, които да служат под тяхно ръководство, но също така да определят и своите наследници. По този начин те продължават ръководството си. Епископалните структури се използват от Методиската, Православната, Англиканската и Католическата църкви.

Властта на епископите често се основава на доктрината за апостолската приемственост или на подобно убеждение. С други думи, те вярват, че властта на епископите се предава през историята от апостол Петър, който сам бе поставен над църквата от Исус (*Деяния 14:23 и Тим 1:5*).

2. Презвитерианско.

Презвитерианската форма на управление също има йерархична структура, но тя не се определя отгоре. Властта принадлежи на представители, избрани от хората, свещенство и миряни, които действат в техен интерес. Църквата избира презвитери (старейшини), които да я ръководят. Те, заедно със презвитера, който проповядва (пастора), образуват ръководството. Пасторът и представители на местните църкви от областта формират църковен съвет, който има власт над местните ръководства. Представителите на няколко църковни съвета образуват синод, а представителите на всички синоди – общото събрание, което е върховният орган.

Въпреки че презвитерианското ръководство се назначава отдолу, за разлика от епископалното има едно изключение. Макар че църквата избира презвитерите, църковният съвет ръкополага тези, които ще поучават, известни още като служители или пастири. По положение тяхната власт е равна на тази на презвитерите. Те просто изпълняват различна функция. Пастирите са отговорни за поучението на Божието Слово и за изпълнението на тайнствата. Презвитерите са отговорни за другите решения, свързани с ръководството на църквата.

Подкрепа на тази структура обикновено се търси в събора в Ерусалим (*Деяния 15 глава*).

Б. Съборно управление.

Църквите, които имат съборен тип ръководство, вярват че върховната власт за управлението на църквата принадлежи на нейните членове. Тази власт идва единствено от Христос, Главата на църквата. Членовете сами взимат необходимите решения за своето тяло и избират своите водачи. В действителност водачите могат да получат значителна свобода в ръководството, но остават отговорни за работата си пред църквата, която трябва да одобри всички по-важни решения.

III. СЛУЖЕЩИ В ЦЪРКВАТА

В Новия завет се използват няколко думи за водачи в църквата: презвитери, дякони, епископи, пастири, учители. Писанията съдържат изискванията само към три от тези служения, затова ние ще разгледаме именно тях. В *1Тимотей 3 глава*, Павел посочва какъв трябва да бъде епископът. В *Тим 1 глава* той отнася същите изисквания към презвитерите, като по средата на списъка използва думата “епископ”. Предположението, че тези два термина са взаимнозаменяеми, може би ще ни помогне да определим служенията в църквата (Вижте също *Деяния 20:17,28* и *1Петрово 5:1-2*).

А. Изисквания към епископите (*1 Тимотей 3:1-7*).

Изискванията към епископите са представени в *1Тимотей 3:1-7*, където е изброено следното :

- ◆ непорочен;
- ◆ мъж на една жена;
- ◆ самообладан;
- ◆ разбран;
- ◆ порядъчен;
- ◆ гостолюбив;

- ◆ способен да поучава;
- ◆ не навикнал на пияни разправии;
- ◆ не побойник, но кротък;
- ◆ не крамолник;
- ◆ не сребролюбец;
- ◆ управлява добре своя дом;
- ◆ държи чадата си в послушание с пълна сериозност;
- ◆ не нов във вярата;
- ◆ ползва се с добри отзиви от външните.

Човекът, избран за епископ, трябва да показва в живота си тези качества. Ударението пада на характера, който притежава сега. Ако е имал лоша репутация преди, трябва непременно да мине значителен период от време на свят живот и така да убеди църквата, че се е променил и да се предпази да не падне в грях.

Б. Изисквания към презвитерите/епископите (Тит 1:5-9).

В своето послание към Тит Павел повтаря изискванията към презвитерите и епископите. Забележете, че този пасаж прилича на разширения списък в *1Тимотей 3:1-7*.

- ◆ непорочен;
- ◆ мъж на една жена;
- ◆ децата му са повярвали, не водят разпуснат живот и не са непокорни;
- ◆ не своеволен;
- ◆ не гневлив;
- ◆ не навикнал на пияни разправии;
- ◆ не побойник;
- ◆ да не е лаком за гнусна печалба.

В. Изисквания към дяконите (1Тимотей 3:8-13).

Изискванията към дяконите са подобни на тези към презвитерите, с изключение на необходимостта да притежават способността да поучават. В основни линии те са изброени в *1Тимотей 3:8-13*:

- ◆ сериозни;
- ◆ не двуезични;
- ◆ да не обичат много вино;
- ◆ да не бъдат лакоми за гнусна печалба;
- ◆ да имат чиста съвест;
- ◆ да бъдат изпитани;
- ◆ мъж на една жена;
- ◆ да управляват добре чадата си и домовете си.

Духовните изискванията са точно толкова стриктни, колкото тези към презвитерите. Дяконите също трябва да имат добра репутация. Единствената разлика –

липсата на необходимостта да могат да поучават, лесно може да се разбере в светлината на тяхната роля. Гръцката дума *диаконос*, преведена "дякон", се отнася за човек, който служи. Изглежда дяконите за първи път се появяват в *Деяния 6 глава*. Тогава в църквата възникна проблем. Някои от гръцките вдовици бяха пренебрегнати в раздаването на храната за нуждаещите се. Апостолите, които ръководеха църквата, не смятаха, че е правилно да пренебрегнат отговорността си да поучават и се молят. Вместо това те се обърнаха към църквата с молба да избере седем човека, на които може да се повери задачата за разпределянето на храната.

Това ни показва, че дяконите отговаряха за материалните и социалните нужди в църквата. След като те щяха да боравят със средствата на църквата, необходимостта да отговарят на строгите духовни изисквания и да бъдат предварително изпитани е разумна. Дяконите са нужни, за да имат презвитерите време да се съсредоточат върху духовните нужди на църквата.

В *1Тимотей 3:11* срещаме думата *диаконос* в женски род. Някои църкви считат, че тук се има предвид жената на дякона. Други тълкуват това в смисъл на жена дякон, "дяконица". (Вижте *Римляни 16:1*, където Фива е наречена дяконица.) В църквите, в които има дяконици, тяхната роля е подобна на тази на дяконите.

IV. ОТГОВОРНОСТИ И ПРИВИЛЕГИИ НА ЦЪРКОВНИТЕ ВОДАЧИ

А. Отговорности.

1Петрово 5 глава обобщава отговорностите на презвитерите/пастирите/епископите – да се грижат за Божието стадо. Ето някои конкретни неща, които трябва да правят:

- ◆ Да върши делото на благовестител (*2Тимотей 4:5*).
- ◆ Да управляват - гръцката дума, която е преведена като "управлява", *проистеми*, означава "да бъде над, надзиравам, имам власт над, защитавам, настойник съм". Забележете как Петър ясно казва, че в изпълнение на това задължение презвитерът не трябва да господарува над църквата, но да бъде пример.
- ◆ Да прочита от Словото пред събранието (*1Тимотей 4:13*).
- ◆ Да проповядва Словото (*2Тимотей 4:1-2*).
- ◆ Да поучава от Словото (*Тим 2:1*).

Б. Привилегии.

Верните презвитери са достойни за уважение. Почитта се дължи на доказаниа благочестив живот, заради който са избрани за водачи. Техният съвет трябва сериозно да се обмисля от църквата. Също така не трябва да прибързваме да ги обвиняваме в злодеяния, освен ако няма поне двама свидетели (*1Тимотей 5:19-20*). Но ако се докаже, че са съгрешили, трябва да се дисциплинират по-сурово от редовите членове. Това съответствува на тяхното обществено положение. Те притежават голямо влияние върху хората и могат да ги тласнат както към добро, така и към зло, затова се излагат на по-голямо осъждане, ако съгрешат.

Верните презвитери, които поучават вярващите, заслужават парично възнаграждение (награда). Павел използва фразата "двойна почит", която вероятно се отнася за *уважение* и *възнаграждение (награда)* (*1Коринтяни 9 глава*). Не се споменава конкретна сума, но сякаш добре е да получават поне толкова, колкото средния член на тяхната църква. Тук не става въпрос за нуждата им. Те имат

право на тази награда, защото служат вярно като презвитери. Върху членовете на църквата лежи отговорността да им служат по този начин и така да покажат уважението си към поучението на Словото.

Църквите често пренебрегват това наставление, ако презвитерът има друг източник на приходи. В резултат на това той може да се окаже претоварен с работа или неспособен да отдели достатъчно време да се грижи за вярващите и да ги поучава. Управлението и поучението на църквата са сериозни неща. Трябва да решите как да приложите това наставление в своята църква.

V. ОБОБЩЕНИЕ

Въпреки че Новият завет представя всички тези видове ръководство и водачество, той не съдържа конкретна заповед относно организацията на местната църква. Като основател на нови църкви вие трябва внимателно и в молитва да обмислите възможностите. Най-вероятно вашият произход и принадлежността ви към дадена деноминация силно ще повлияят избора ви на църковно ръководство. Когато подготвяте малката група да стане църква, върху вас лежи и отговорността да им предадете знания за църковното ръководство и конкретно типа управление, който като нова църква ще имат.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Като размишлявате върху видовете църковно ръководство, описани в този урок, определете какво спомага за умножаването на църквите. А какво би попречило?
- ◆ Съгласни ли сте с призива на Павел да се плаща на презвитерите, които поучават от Словото? Каква позиция ще вземе по този въпрос църквата, която основавате?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Назовете двама души в своята възникваща църква, които според вас притежават възможности да бъдат водачи. Разработете план, по който да ги обучите и изпитате относно специфичните белези, нужни за характера на един водач.

Общи функции и форми на възникващата църква

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да разгледа библейските функции на това, което църквата прави, когато е заедно, и формите, които възприема събраното тяло вярващи.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да познава библейските функции на събраната църква;
- ◆ да познава потенциалните форми за общи събрания;
- ◆ да развие план за общите събрания на новоорганизираната църква.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Библейски функции на църквата.
- III. Форми на общите събирания на вярващите.
- IV. Заключение.

☞ Приложение

14А Приложение: Водното кръщение в Новия завет.

☞ Напътствия към водещите

Този урок е съсредоточен върху динамиката на общите събрания на вярващите. Може би водещият ще желае да разгледа в този урок разликите между малка група и църква. Кога точно малката група или съвкупността от малки групи става църква? Как формите в този урок се различават или са подобни с личната опитност на участника?

Общи функции и форми на възникващата църква

КАКВО СТАВА, КОГАТО СЕ СЪБЕРЕТЕ ЗАЕДНО

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Съдържанието на предния урок беше съсредоточено върху структурата на църквата – нейното управление и водачество. Този урок се концентрира върху това, което църквата прави, когато се събира: поклонение, тайнства, проповядване/поучение от Божието Слово, съблюдаване на дисциплината, даряване за посрещане на социалните нужди. Този урок също ще разгледа формите, които може да възприеме събранието на вярващи.

II. БИБЛЕЙСКИ ФУНКЦИИ НА ЦЪРКВАТА

A. Общо поклонение.

Една от най-важните причини църквата да се събира заедно е поклонението на Господа. Общото хваление на църквата се разглежда по-подробно в урок 15 "Поклонение в местната църква" и урок 16 "Как да водим поклонението" от частта "Църквата", модул V.

Общото поклонение позволява на християните от една малка група да се идентифицират с по-голямо и разнородно тяло от вярващи. То също така е свидетелство пред света за Божия живот и сила, както и насърчава вярващите с истината, че не са сами, и Божият Дух работи и чрез много други хора. Освен това общото поклонение дава възможност да се употребят духовните дарби за назиданието на Божия народ като едно тяло.

B. Тайнства.

Двете общоприети тайнства на църквата са водното кръщение и Господната вечеря. Въпреки че всички църкви приемат тези две тайнства, съществува широк кръг мнения относно това как трябва да се практикуват. Когато основите нова църква, за вас и членовете ѝ ще бъде важно да знаете как да ги практикувате.

1. Водно кръщение.

Евангелските християни застъпват различни възгледи относно значението на водното кръщение. Кой може да се кръсти и как са кръстени, зависи от това определение. По-долу се посочват двата основни възгледа относно значението на водното кръщение.

a. Водното кръщение като знак за завета между Бога и човека.

Кръщението е актът на вяра, чрез който сме въведени в Новия завет с Бога чрез Христос (*Матей 26:28; Лука 22:20*) и така участваме в благословенията на завета. Кръщават се възрастните вярващи и техните семейства, включително бебетата и децата. Точно както обрязването беше знак за Стария завет (*Битие 15, 17 глави*), така водното кръщение

е знак за Новия завет. По-скоро фактът, а не начинът на кръщение, е от основно значение.

- б. Водното кръщение като знак за лична вяра в Христос.

Кръщението е външен символ на вътрешната промяна във вярващия. То служи като публична изповед на лична вяра в Исус Христос. Съществува известно разнообразие в начина на кръщение, но често то става чрез потапяне, което изобразява идентифицирането на вярващия с Христос в Неговата смърт, погребение и възкресение.

2. Господната вечеря.

Сам Господ ни заповяда да участваме в хляба и чашата в Негово възпоминание. Той даде първо това тайнство на учениците в горната стая в нощта преди смъртта Си (*Матей 26:26-28; Марк 14:22-26; Лука 22:19-20*). Павел също напомни на коринтяните важността на Господната вечеря (*1Коринтяни 11:23-34*).

Исус лично обясни значението на всеки елемент. Те символизираха Неговото разчупено тяло и проляна кръв. Ключовата фраза е *"това правете за Мое възпоминание"* (*1Коринтяни 11:24-25*). Господната вечеря ни помага да помним цената на нашето спасение. Тя ни кара да насочим вниманието си изцяло върху смъртта на Христос на Голгота. Всеки път, когато взимаме от хляба и виното, ние прогласяваме реалността на Неговата жертва.

Когато дава наставления относно това как трябва да участваме в нея, апостол Павел казва, че така възпоменаваме смъртта на Господа, докато дойде пак. Това напомня на вярващите, че Христос ще се върне.

В. Служение на Словото.

Прочитът от Словото в църква, проповедта и поучението трябва да бъдат част от общите събрания на вярващите. Исус каза на учениците Си да учат новите обръщеници *"да пазят всичко, що съм ви заповядал"* (*Матей 28:20*). Павел настави Тимотей: *"... внимавай на прочитането, на увещаването и на поучаването"* (*1Тимотей 4:13*).

Г. Църковна дисциплина.

В *1Коринтяни 5 глава* Павел говори за греха на брат, който е срам за църквата. Той казва на вярващите, че трябва да дисциплинират своя брат *"за погубване на плътта му, за да се спаси духът му в деня на Господа Исуса"* (*стих 5*). Вероятно наказанието се състоеше в забрана да участва в Господната вечеря (*стих 11*).

В *1Коринтяни 6 глава* Павел поучава църквата, че тя трябва да действа като съдия относно несправедните и света. Не е споменато как трябва да сторим това.

В *Матей 18:15-17* Исус ни казва какво да правим, когато вярващ съгреши срещу друг вярващ. Ако всичко върви както трябва, проблемът се разрешава между двамата. Но ако този, който е извършил злото, не откликне, с него трябва да се заеме църквата. Забележете стъпките, които е необходимо да предприемем според тези стихове:

- 1. Поговори с брата/сестрата насаме.** Изисква се смелост да се изправите срещу някого, но заповедта е ясна. Трябва да отидем и да покажем вината му. Ако той се покае, трябва да му простим.
- 2. Поговорете с брата/сестрата в присъствието на няколко свидетели.** Можем да споделим с други за греха на нашия брат/сестра, само

след като сме поговорили с него/нея насаме. Ако той не послуша, трябва да повикаме други, с цел да се удостовери с факти дали наистина той е виновен и отказва да се покае. Да се надяваме, че това допълнително свидетелство ще накара вярващия да се поправи и така да му простим и забравим всичко.

- 3. Кажете това на църквата.** Трябва да доведем това до знанието на цялата църква само ако братът/сестрата е отказвал да се покае при предните ни срещи. Ако той не иска да послуша църквата, тя няма друг избор освен да го изключи. Прибягваме към отлъчването като към последно средство.

Винаги целта на дисциплинирането е възстановяването на съгрешилият брат или сестра. Целта не е наказанието. Дори в случая на сериозен грях в *1Коринтяни 5 глава*, Павел каза на коринтяните да приемат отново своя брат, когато се покае, и да го уверят в любовта си (*2Коринтяни 2:1-11*). Покаянието трябва да донесе мигновено, любящо възстановяване.

Тъй като възстановяването е целта на дисциплинирането, трябва винаги внимателно да изпитаме своето отношение, преди да се срещнем със съгрешили брат или сестра. *2Тимотей 2:24-26* заявява, че Господният слуга трябва кратко да поучава тези, които му се противят. Павел каза на Тимотей и никога да не изобличава грубо по-стар човек (*1Тимотей 5:1*). И *Галатяни 6:1* ни напомня, че винаги трябва да поправяме съгрешилите с кротост.

Д. Взаимно изграждане.

Из целия Нов завет се срещат редица заповеди относно това как трябва да се отнасят вярващите един с друг. Тези заповеди "един друг" описват какви трябва да бъдат взаимоотношенията между християните. Следователно една от функциите на църквата е да насърчава практикуването на тези наставления. Наблегът върху единството и грижата един за друг отделя църквата от други нехристиянски групи. Единствено чрез действието на Святия Дух в сърцата ни можем да се покоряваме на тези заповеди. Ето някои от заповедите "един друг":

- ◆ мийте си нозете един на друг (*Йоан 13:14*);
- ◆ любете се един друг (*Йоан 13:34; 15:12,17*);
- ◆ отдавайте си един на друг почит (*Римляни 12:10*);
- ◆ приемайте се един друг (*Римляни 15:7*);
- ◆ наставлявайте се един друг (*Римляни 15:14*);
- ◆ поздравявайте се един друг (*1Коринтяни 16:20*);
- ◆ служете си един на друг (*Галатяни 5:13*);
- ◆ прощайте си един на друг (*Ефесяни 4:32*);
- ◆ учете се един друг (*Колосяни 3:16*);
- ◆ насърчавайте се един друг (*1Солунци 4:18*);
- ◆ увещавайте се един друг (*Евреи 3:13*).

Е. Дарения за социална помощ и дейност.

Ранната църква участваше с цяло сърце в посрещането на физическите нужди на хората. Въпреки че помощта им бе насочена главно към други вярващи, те бяха загрижени за християните както в своите църкви, така и в други области.

1. Бедните.

Вярващите продаваха имуществото си и даряваха на братята и сестрите в нужда от самото основаване на църквата (*Деяния 2:45; 4:34*). Изглежда че беше организирана програма за подпомагане. Вярващите донасяха парите от продажбата на стоката и земята си и ги представяха пред апостолите, за да бъдат разпределени на бедните (*Деяния 4:35*).

Учениците в Антиохия направиха същото. Когато събраха помощ за църквите в Юдея, те я изпратиха чрез двама свои избраници (Варнава и Савел) до презвитерите в Юдея (*Деяния 11:28-30*). Презвитерите на свой ред щяха да разпределят средствата. Църквата трябваше да организира събирането на парите, отделени за тази цел, всяка седмица (*1Коринтяни 16:2*).

2. Вдовиците.

Съществуваше подобна програма за подпомагане на вдовиците. Конфликтът в *Деяния 6 глава* възникна, защото броят на вдовиците, които се нуждаеха от помощ, нарастна дотолкова, че апостолите не можеха вече да следят за правилното разпределение на парите. Затова те помолиха църквата да избере седем изпълнени с Духа мъже, които да се погрижат за това. В ефеската църква по време на служението на Тимотей съществуваше списък на вдовиците (*1Тимотей 5:3-16*). Павел даде на Тимотей общи напътствия, според които само истински нуждаещите се вдовици трябваше да получават помощ. Църквата не носеше отговорност за тези, които имаха вярващи роднини. Роднините трябваше да поемат отговорността за вдовиците, за да не обременяват църквата.

Твърде вероятно в църквата е съществувала организирана програма за разпределение на средства сред нуждаещите се членове. Когато се развие такава програма, непременно трябва да се изберат благочестиви хора, които да следят за нейното изпълнение, както стана в *Деяния 6 глава*. Също така е разумно няколко човека да отговорят за това, за да се избегне всяка възможност за скандал.

III. ФОРМИ НА ОБЩИТЕ СЪБИРАНИЯ НА ВЯРВАЩИТЕ

През историята на църквата общите събирания на вярващите са били в три основни форми. Те са разгледани в следващите подточни:

A. Старозаветният храм.

Много църкви считат, че старозаветният юдейски храм е модел за общите събирания на вярващите. Това виждане достига своята най-голяма крайност в Източноправославната и католическата църкви. В този модел водачите на службата се наричат "свещеници", а сградата - "храм". Също така защитниците на това виждане вярват, че всеки път, когато се празнува Господната вечеря, се принася жертва на Бога. Въпреки че отхвърлят Мойсеевия закон, държат литургията и службата да са подчинени на строг ред. Този модел се опитва да създаде "християнска" версия на юдейския храм. Достъп до Бога получаваме чрез служението на свещениците в храма. Поради жертвеното служение на храма олтарът е в центъра и само свещениците могат да преминават зад него. В църквите, които следват този образец, вярващите стоят пред олтара (масата за причастие), а единствено свещениците и другите "специални" хора могат да преминават зад него (нея).

Този модел е спорен, понеже съществуват много библейски пасажи, които не поддържат схващането за църквата като съвременен храм, подобен на юдейския от времето на Стария завет. Например Павел учеше, че вярващите са

храмът, сградата не е Божият храм (*1Коринтяни 6:19*). Бог не обитава в сгради. Той обитава в своя народ (*Деяния 17:24*). Христос принесе една жертва, достатъчна веднъж завинаги (*Евреи 9:26; 10:12*). Вярващите могат да принесат себе си и своите песни и слова на поклонение в жертва, но Христос е завършил делото Си (*Римляни 12:1; Филипяни 4:18*). Всички вярващи са свещеници и служители на Бога. Вече не съществува отделената класа на свещениците (*1Петрово 2:9*). Исус отхвърля повтарянето на научени наизуст текстове, които изместват сърдечното, съзнателно общение с Него (*Матей 6:7*).

Б. Новозаветната синагога.

Някои смятат, че по-скоро еврейската синагога е модел за църквата, а не храма. Съществувал един-единствен храм, този в Ерусалим. Но синагоги имало във всеки град, в който живеели еврейски семейства. Синагогата била място за молитва и прочит от Стария завет. Не се принасяли жертви и нямало свещеници. Мъже от групата били избирани за началници на синагогата. Поклонението било доста по-неофициално от това в храма. Хората обикновено седели в кръг, а говорителят стоял прав в центъра или седял между тях.

Синагогата може би е по-добър модел за църквата от храма. Когато християните се пръснали из Мала Азия, те не се опитали да построят храм. Всъщност първите църковни сгради се появили едва през четвърти век! Но вярващите образували домашни църкви, в които присъствали неофициалното поучение и молитва на еврейската синагога. Църквите днес трябва добре да помислят дали със своите сгради и форми на поклонение следват непосредствеността и уюта на богослужението в синагогата. Ранните християни също живееха в култура, в която всяка религиозна група построяваше храм на своя бог. Но църквата разбираше, че единственият храм е тялото на вярващия и отказа да разпространява лъжлив възглед за евангелието, като се съобрази с тази културна форма.

В. Жив организъм.

Въпреки че в събранията си Ранната църква вероятно следваше модела на синагогата, а не на храма, тя бе изцяло ново нещо, което Христос донесе. Тя се появи едва след възкресението на Исус Христос и идването на Святия Дух на Петдесетница (*Деяния 1-2 глави*). Много от функциите на църквата, описани в този урок, като водното кръщение и Господната вечеря, бяха нови за повярвалите юдеи. Нови бяха и служението на презвитерите и дяконите, а също и появата на духовните дарби. Всъщност метафорите, които Христос и апостолите употребиха, за да опишат църквата, са свързани с живия организъм - тяло, невяста, живи камъни (*Колосяни 1:24; Откровение 19:7; 1Петрово 2:5*). Църквата, като жив организъм, надминава синагогата. Формата, която събранията на християните приемат, трябва да отразява тази реалност.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Този урок бе посветен на функциите на общите събрания на вярващите, като разгледа в известна степен и възможните форми, които тези събрания могат да приемат. За вашата възникваща църква е важно да се събира редовно заедно за общо хваление и наставление в Словото. Важно е също така църквата да помага на тези свои членове, които са в особена нужда. Колко често ще се събирате, по кое време и какво ще включват събранията ви, остава вие да решите. Ако вашата нова църква е част от деноминация, тези форми без съмнение вече са установени. Вие и членовете на вашата нова църква трябва да ги разберете и приемете, за да бъдете част от тази деноминация. Ако вашата нова църква не принадлежи към определена де-

номинация, вие и църковното ръководство трябва да определите какви форми ще следват общите ви събрания.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какво е според вас основното значение на водното кръщение? Как то влияе на разбирането ви относно това, кой може да се кръсти и кога?
- ◆ Разгледайте внимателно греха на Ананий и Сапфира в *Деяния 5 глава*. Защо Бог се отнесе толкова строго с тях?
- ◆ В каква степен смятате, че трябва да се планират редовните събрания на църквата? Защо? Каква роля трябва да играе ръководството на църквата в планирането и провеждането на общите събрания? Как трябва да участват членовете?
- ◆ Каква е функцията на проповядването в общите събрания? Каква е функцията на прочитането от Словото в събранието? Каква е функцията на музиката?
- ◆ Според вас църквата трябва ли да притежава програма, която да гарантира, че съдържанието на цялата Библия ще бъде предадено на вярващите? Защо мислите така?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Изучете значението на думата "кръщение" в Новия завет с помощта на приложение 14А. Какви са убежденията ви относно функцията и формата на това тайнство?
- ◆ Решете с членовете на вашия екип за основаване на нови църкви кога ще започнете да провеждате общи събрания. Каква форма ще възприемат те?

Водното кръщение в Новия завет ИНДУКТИВНО ИЗУЧАВАНЕ

I. НАБЛЮДЕНИЕ

Прочетете посочените по-долу стихове. За по-пълно изучаване по темата може би бихте желали да разгледате всички стихове.

- ◆ Матей 3:6; ◆ Деяния 8:12-13; ◆ Деяния 19:5;
- ◆ Матей 3:13-16; ◆ Деяния 8:16; ◆ Деяния 22:16;
- ◆ Марк 10:38-39; ◆ Деяния 8:36-38; ◆ Римляни 6:3;
- ◆ Лука 3:12; ◆ Деяния 9:18; ◆ 1Коринтяни 1:13-16;
- ◆ Йоан 4:2; ◆ Деяния 10:47-48; ◆ 1Коринтяни 10:2;
- ◆ Деяния 1:5; ◆ Деяния 11:16; ◆ 1Коринтяни 12:13;
- ◆ Деяния 2:38; ◆ Деяния 16:15; ◆ 1Коринтяни 15:29;
- ◆ Деяния 2:41. ◆ Деяния 16:33;18:8. ◆ Галатяни 3:27.

На друг лист обобщете всеки стих според една от следните категории:

- ◆ Кръщението, извършвано от Йоан Кръстител.
- ◆ Кръщението, извършвано от Апостолите и другите водачи в Ранната църква.
- ◆ Кръщението, за което Исус каза, че ще бъде кръстен.
- ◆ Кръщението на Святия Дух.

II. ТЪЛКУВАНЕ

A. Основна информация.

1. Гръцката дума за кръщение *баптизо* обикновено означава "потопям". В юдейската практика, когато юдейн станеше церемониално нечист, той се потопяше, преди да принесе жертва. Това действие означаваше церемониално почистване.
2. Друг случай, при който това бе правено в юдейската култура, беше, когато езичник желаше да се обърне към юдаизма. Първо той трябваше да се обреже, след това да се кръсти и пренесе жертва.

Използвайте тази основна информация, като се опитвате да разберете значението на кръщението.

Б. За всеки стих в точка I отговорете на следните въпроси:

1. Кой беше кръстен?
2. Кой извърши кръщението?
3. Каква беше целта на кръщението?
4. Къде и кога се извърши кръщението?

В. Какво Исус имаше предвид под:

1. Кръщението, с което Той ще се кръсти ?
2. Кръщението на Духа?

Г. Едно и също нещо ли са водното кръщение и кръщението с Духа? Подкрепете своя отговор със стихове.

Д. Обобщете накратко това, което научихте за кръщението от тези стихове (писмено).

III. ПРИЛОЖЕНИЕ

Как ще приложите принципите, до които достигнахте в това изучаване, в своята нова църква?

Виждане

Елементи на движение за основаване на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже как се прилагат стратегиите на апостолите, описани в *Деяния*, към основаването на нови църкви.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как да прилага стратегията на апостолите при основаване на нови църкви;
- ◆ да участва в основаване на нови църкви, като използва стратегията на апостолите, когато това е приложимо.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Стратегии за ефективно служение.
- III. Стратегии за служение на другите.
- IV. Стратегии за виждане и растеж.

☞ Напътствия към водещите

Тези стратегии, въпреки че се намират в Библията, не са абсолютни заповеди. По-скоро те са полезни стратегии и примери за действията на апостолите в ситуации, подобни на тези, в които могат да попаднат основателите на църкви.

Елементи на движение за основаване на църкви

ПРИЛАГАНЕ НА АПОСТОЛСКИТЕ СТРАТЕГИИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Библията отбелязва как апостолите тръгнаха, водени от Святия Дух, за да изпълнят Великата заповед. Този урок ще разгледа много от стратегиите за служение на апостолите, които основателите на нови църкви може да използват и днес.

II. СТРАТЕГИИ ЗА ЕФЕКТИВНО СЛУЖЕНИЕ

A. Отпратете евангелието към самоличността и надеждата на нацията (*Деяния 2:14-40*).

Правилните думи, изречени в правилното време, раздвижват хората. Павел помоли църквата в Ефес да се моли за него да използва правилните думи, когато проповядва евангелието (*Ефесяни 6:19*).

Исус винаги е отговора за всяка култура. Каквито и тайни или сложни въпроси да има една етническа група, съществува ключово послание, което, предадено в подходящия момент, ще подтикне мнозина да се обърнат към Исус Христос. Наситеното основаване на църкви намира подobaващо място сред един народ, след като основателите на нови църкви са се научили как да отправят евангелието към самоличността и надеждите на хората му. Когато евангелието е представено в контекста на собственото историческо и културно значение на дадена нация, то привлича хората с най-голяма сила и притежава най-голяма власт. За да бъдат основани голям брой нови църкви, трябва да представим евангелието като правилния отговор на осъзнатите нужди в дадена област или народ.

1. Обща идентичност.

Когато се обръщаха към дадена група, апостолите говореха по начин, разбираем за нейната самоличност. Петър даде пример, който другите проповедници на евангелието скоро последваха. Той се обърна към събралото се множество, тръгвайки от общата идентичност: *"Юдеи, и всички вие, които живеете в Ерусалим..."* (*Деяния 2:14*). В следващата си записана проповед той се обърна към слушателите, като ги нарече *"израилтяни"* (*Деяния 3:12*). Когато се изправи пред Синедриона, Петър започна с думите: *"Началници народни и старейшини"* (*Деяния 4:8*). Стефан възприе този пример в началото на последните си думи: *"Братя и бащи..."* (*Деяния 7:2*). И Павел се обърна към множеството от гръцки философи с *"атиняни"* (*Деяния 17:22*). Във всеки от тези случаи евангелизаторът се беше съсредоточил върху самоличността на своите слушатели, за да може да представи евангелието в контекст, който те могат да разберат по-добре.

2. Общи надежди.

Подобно евреите стенеха под очакването на деня, в който Бог щеше да посети техния поробен и пръснат народ. Когато Петър заговори на израилтя-

ните, събрани в Ерусалим на Петдесятница, той се спря на новото време в историята, когато Божият Дух няма вече да говори само чрез избраното общество на пророците, но чрез синове и дъщери, стари и млади и дори чрез слуги (*Деяния 2:17-21*). Петър отново докосна техния силен копнеж за Божието присъствие помежду им, когато говори за "освежителни времена от лицето на Господа" (*Деяния 3:19*). Стефан показа как евреите са съхранили своето историческо наследство и обясни как могат да намерят своята обща цел в идването на Исус (*Деяния 7 глава*). Павел откликна на страстта на гърците за новата и загадъчна истина, като каза на атиняните, че сега могат да познаят тайната на непознатия Бог (*Деяния 17:22-33*).

Б. Използвайте специални събития и поводи.

Значими събития и празници в живота на народ, район, град или село могат да спестят на основателите на нови църкви усилия и време. Църквата се роди по времето на голям празник, когато хиляди юдеи и прозелити от целия свят бяха дошли в Ерусалим (*Деяния 2 глава*). Те отнесоха своята нова вяра обратно у дома, когато напуснаха града, след като бяха наставени и познаха от опит живота на църквата (*Деяния 2:42-47*). Това първоначално обучение може да обясни как църквата в Рим бе добре уредена, преди някои от апостолите да посетят града.

При последното си завръщане в Ерусалим Павел желаше да пристигне навреме за Петдесятница, защото евреи от целия свят щяха да дойдат за празника. Когато юдеите от Азия го познаха, те му дадоха възможност да даде лично си свидетелство пред многонационалното множество, събрано при храма. Павел не беше планирал това да се случи по този начин, но се възползва от ситуацията за напредъка на евангелието.

Специални събития като Световната купа, състезания, олимпиади, национални празници и празненства, които привличат множества от хора и особено от различни държави, са отлични възможности за публично проповядване на евангелието. Църкви могат да се основават по-ефективно, когато отворени хора идват на масова проява, отколкото ако се изразходват много усилия, за да се привлечат и евангелизират голям брой хора или да се организира голям и скъп поход за евангелизация.

Често рожден ден, имен ден или дори християнска сватба и погребение могат да послужат за тази цел. При подходяща по-натъшна работа с хората това може да помогне както за образуването на нова църква, така и за църковен растеж.

В. Работете от стратегическа база.

Силно съсредоточено и целенасочено изграждане на ученици последва раждането на църквата в Ерусалим. Новоповярвалите получиха интензивно обучение и обучение през времето на своя престой в града след празника на Петдесятница. Но тъй като обучените наскоро ученици не се разпръснаха сами, суверенният Бог направи международно Своето движение чрез гонение (*Деяния 8 глава*).

Следващият център за изграждане на ученици беше църквата в Антиохия. Докато нейните водачи се покланяха и търсеха Бога, Святият Дух изпрати оттам Варнава и Савел (*Деяния 13:1-3*). Накрая Ефес и Рим станаха бази за изграждане на ученици.

Интензивното обучение от стратегическа база, приложено чрез метода на пробите и грешките, позволява на основателите на нови църкви:

- ◆ по-добре да усвояват умения и модели за служение, така че
- ◆ да могат ефективно да предават тези умения и модели в живота на умножаващи се числено ученици от голяма целева област.

Г. Укрепявайте съществуващите църкви.

Завръщането с цел да се укрепят новоосновените църкви дава в резултат добре подготвени хора, които на свой ред да основават нови църкви. Деяния показват, че с течение на времето Павел и неговите съработници посещаваха отново наскоро основаните църкви, за да ги насърчат (*Деяния 14:21-22; 20:2*), да наблюдават напредъка им (*Деяния 15:36*), да поставят презвитери (*Деяния 14:23*) и да ги утвърдят (*Деяния 16:5*). Павел укрепяваше църквите и като им изпращаше послания. Изненадващо ли е, че църквите растяха числено, след като бяха утвърждавани?

Вместо да принуждават хора да поемат ръководството преждевременно, апостолите оставяха църквите без водачи, които поставяха едва при второто си посещение. Молитвата и постът бяха част от процеса на избор на ръководители в служението на основателите на църкви. Павел насърчаваше новите църкви чрез писмата си (посланията).

От тези укрепени църкви излязоха работници, които се присъединиха към мисионерското служение из целия познат тогава свят. Тимотей, един от ключовите апостолски работници, беше взет от църквата в Листра, една от църквите, които Павел посети отново.

След като е основал нова църква, екипът трябва да запланива кога ще я посети отново. Защото, както казахме по-горе, това спомага за изграждането на добре подготвени хора за работата в движението за основаване на нови църкви. Може би в бъдеще ще участвате в основаването на няколко църкви. Приносът ви във всяка от тях е важен, дори необходим.

III. СТРАТЕГИИ ЗА СЛУЖЕНИЕ С ДРУГИТЕ

А. Обучавайте вярващите в силата на Духа (*Деяния 1:1-14*).

В началото на *Деяния* виждаме как Господ продължава да обучава учениците Си. Обучението подготвя хората да свършат своята част от работата. Необучените вярващи нямат виждане и умения за служение и могат да допуснат ненужни грешки. Но Исус не би позволил на учениците Си да започнат служение, преди да получат сила от Святия Дух. Учениците не биха могли да изпълняват мисията си въз основа само на познание и обучение. Без силата на Духа дори обучени хора вършат Божията работа с ограничени човешки усилия и възможности, като принасят по-скоро човешки резултати, отколкото Божии. Святия Дух допринася за Божията сила в работата.

Б. Работете от познатото към непознатото.

Тази стратегия е лесно забележима из цялата книга *Деяния*. В *Деяния 1:8* апостолите започнаха евангелизаторската си работа в познатите земи на Ерусалим и Юдея. На Петдесетница хората чува евангелието на своите родни езици. Павел и Варнава започнаха от Кипър, родното място на Варнава. Но от познатите земи църквата се разраства в неизследвани територии. Тази мъдра стратегия не е по-различна за обучението на нови водачи за наситено основаване на църкви. Когато тези нови водачи се справят с работата в познатите околни области, много по-вероятно е да имат успех и в непознатите.

В. Развийте подвижна мисионерска общност.

Павел започна да използва нова стратегия на пътуващи мисионерски екипи със Сила и Тимотей. Тези работници основаваха, укрепяваха и ръководеха нови църкви. Въпросът е, защо беше необходим този спомагателен екип между апостолите и местните хора?

Единадесетте апостоли се предадоха на молитва, настойничество и поучение, които ограничаваха способността им да основават нови църкви. Те навлизаха дълбоко в познанието на Бога, за да противостоят на възникващите ереси и противоречия. От друга страна, новите църкви се състояха от местни хора, вкоренени в общностите си. Често на местните вярващи им липсва подвижността да се преместят там, където трябва да се основат нови църкви.

По този начин новата мисионерска сила на Павел изгради здрава връзка между апостолската общност и местните църкви. Тези пътуващи, обучени водачи, се трудеха като основатели на нови църкви, учители, водачи, вестители, хора, които насърчават и решават проблеми в новите общества.

След като се отдели от Варнава, Павел тръгна по своя път и в продължение на осем години, прекарани в интензивно основаване на църкви, той образува мисионерска общност от продуктивни основатели на църкви, които не само продължиха делото, но заедно принесоха многократно по-голям плод от този, който Павел би дал сам. Под апостолското водачество Сила, Тимотей, Прискила и Акила, Аполос, Лука, Димас, Тит, Епафрас, Епафродит и други основаха нови църкви, поставиха водачи, решиха проблеми, научиха и укрепиха общества от вярващи от Азия до Италия.

Чрез този съсредоточен в работата, вещ и обучен, пътуващ екип евангелието достигна райони, до които не би могло, ако се трудеха един или двама.

Установените водачи в църквите обикновено са твърде заети в грижата си за вярващите, за да основават нови църкви. Членовете на местната църква са обикновено ограничени от работата в църквата, обществото, от служебните и семейни задължения. За развитието на движение за основаване на нови църкви е необходима мисионерска общност от пътуващи водачи, която да бъде мобилизирана, обучена и изпратена. Тези водачи тогава ще действат като мост между водачите и местните църкви, за да се разпространява евангелието по-бързо чрез основаването на нови църкви.

Г. Търсете помощ отвън за новите църкви, когато това е подходящо.

Когато църквите се развиват, те имат нужда от опитно ръководство. Често то трябва да идва отвън за известно време. В книгата *Деяния* апостолите използваха помощ отвън. Варнава отиде в Антиохия да изгради църквата там. Въпреки че той и Павел бяха евреи, те получиха благословението да работят с езичниците и да осигурят водачество, от което се нуждаеше новата църква до момента, когато я напуснаха, изпратени от нея като мисионери (*Деяния 11:26*). Целта на помощта отвън е да обучи и постави ново ръководство в служение.

Павел изпращаше външни водачи, които да ръководят новите църкви. Сила и Тимотей останаха в Берейя (*Деяния 17:14*). Павел остави Прискила и Акила в Кенхрея/Ефес (*Деяния 18:19*). Твърде вероятно е в края на живота си Павел да беше изпратил Тимотей да се грижи за Ефес, а Тит да отговаря за Крит.

Такива доказателства за примери от Писанието ни навеждат на мисълта, че в началото, когато липсват местни водачи с опит в новата църква, може би е по-добре да осигурим добро и зряло ръководство отвън. По-късно е най-добре да поставим израстнали местни водачи и всичките усилия на екипа за основаване на нови църкви трябва да се съсредоточат в изграждането на такива хора. Интересно е, че напътствията на Павел към Тимотей и Тит показват как настъпва момент, когато църквите са готови да издигнат изцяло местно ръководство.

Д. Евангелизирайте хора, които имат власт.

Във всяка регионална и национална стратегия трябва да включим хора, които имат власт. Стратегията на апостол Павел произлезе от самите думи на Господ

Исус, Който каза: "... той Ми е съд избран да разгласява Моето име пред народите и царе и пред израилтяните" (*Деяния 9:15*). Апостолът си послужи с тази стратегия, когато свидетелства на римския проконсул на Кипър Сергей Павел. Той също така се изправи пред главните съдии във Филипи, а също така имаше приятели в Ефес, азийските началници, които взеха неговата страна.

След това, в края на *Деяния*, Лука посвещава поне осем глави на свидетелството на Павел за Христос пред народни водачи, като предава в подробности как Павел пренасочва фокуса си за основаване към Рим (*Деяния 19:21* и *Римляни 1:15*). Павел е изпратен от Исус да занесе евангелието в Рим (*Деяния 23:11*) и чрез ангел да се изправи дори пред Кесаря (*Деяния 27:24*).

След като бе затворен в Ерусалим, Павел разговаря дълго с Феликс (*Деяния 24:26*), корумпирания управител на Юдея, с неговия наследник Порций Фест; с Ирод Агрипа; с Поплий, най-високопоставения човек на остров Малта; докато накрая представи евангелието пред римския император Нерон.

Вярващите трябва да се молят за правителството и властите. Тази практика на покорство, представена в *1Тимотей 2:1-2*, ще създаде общество, което ще позволи на всички нас да водим "тих и спокоен живот в пълно благочестие и сериозност." Освен това, когато властниците научат за евангелието чрез ясното свидетелство на вярващите, те, въпреки че не са се покаjali, все пак ще разберат какво положително влияние оказват християните в обществото.

IV. СТРАТЕГИИ ЗА ВИЖДАНЕ И РАСТЕЖ

A. Молитвата е приоритет.

От самото начало Ранната църква се предаде на молитва (*Деяния 2:42*) и дори когато гонението стана много силно, вярващите се събираха за молитва (*Деяния 4:23-31*). Пред лицето на голяма съпротива те все пак се молеха за дързост, за да могат да прогласят своята вяра, без да се страхуват и срамуват!

Движение за основаване на нови църкви може да съществува само ако се подхранва от молитва. Павел изказа в *Ефесяни 6:19-20* класическата молитва на един основател на нови църкви. Той се помоли два пъти да може с дързост да прогласява евангелието. Също така отправи молба към вярващите да се молят Бог да му даде правилните думи, които да подтикнат сърцата на хората да се обърнат към Христос, и да се молят за него да не изпитва страх. Тези, които се молят, допринасят за успеха на тези, които основават нови църкви.

B. Финансовото дарение следва молитвата.

Също така финансовите дарения последваха молитвеното събрание (*Деяния 4:23-31*). Всяко движение за основаване на нови църкви се нуждае от хора със силно убеждение да прогласяват Исус Христос при всякакви обстоятелства с необходимите финансови средства. Божият народ придобива този копнеж и щедрост чрез обща молитва в Неговото присъствие.

B. Необходимо е Божието водителство.

В голямата си част мисионерската активност е не само плод на изграждане на библейски стратегии или взимане на добри решения, но и на директно Божие водителство. Например Петдесетница се случи, защото Исус даде непосредствени нареждания и Святият Дух се раздвижи суверенно. Духът изпрати Филип до етиопския скопец; Господ заповяда на Петър да отиде в Корнилиевия дом; Святият Дух каза на водачите в антиохийската църква да изпратят Варнава и Павел; Павел не отиде нито в Азия, нито във Витиния, защото Духът му забрани, но отиде в Македония, защото получи видение; Исус му се яви в Коринт

и му каза да остане; Святият Дух и пророкът Агав потвърдиха думите на Исус при Павловото обръщение, че *"той трябва да пострада за Моего име"* (Деяния 9:16) и това пророчество го доведе в Ерусалим.

Обикновено книгата *Деяния* показва, че тези, които се трудят за основаването на нови църкви, получават водителство от Господа (с изключение на Петър, който беше смъртен). Вече включени в работата, те получаваха водителство "в крачка". Библията не предоставя извинение за този, който чака и бездейства, докато бъде специално призван. Но апостолите чакаха Святия Дух...

Участващите в основаването на нови църкви трябва да започнат с грижливо изготвени план и стратегия, но трябва и да осъзнаят, че Бог ще се намесва - дори ще променя техните планове, като ги води, докато те енергично преследват своите цели в основаването на нови църкви.

Г. Преодолявайте културните, географски и езикови пречки.

Деяния 1:8 описва географските и езикови пречки, които е възможно да възпрепятстват евангелизирането и основаването на църкви. Прогресията, показана в този стих - от Ерусалим до края на земята, - може да ни помогне при описването на това колко сериозни могат да бъдат пречките пред местната църква в задачата ѝ да евангелизира света.

Учениците срещаха малко пречки за проповядването на евангелието в Ерусалим. Тъй като бяха евреи и в родната си страна, те не се сблъскаха с големи културни, географски или езикови пречки, които да възпрат работата им. Юдея криеше главно географски пречки - тя беше по-надалеч и бяха нужни допълнителни усилия в пътувания. Самария изправяше културни и социални пречки. Най-далечните крайща на земята, разбира се, изискваха способност да се преминат културни, езикови и географски бариери.

Добрите проучвания могат да помогнат на евангелизаторите и основателите на нови църкви резултатно да преодолеят същите тези пречки и да прогласят евангелието.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Посочете някои от надеждите и мечтите на хората, сред които служите.
- ◆ Кои от стратегиите, обсъдени в урока, можете да приложите в настоящото си положение? Как могат да ви помогнат те, за да напреднете в работата си за основаване на нова църква?
- ◆ Как може концепцията за пътуващ мисионерски екип да се приложи в средата, в която работите за основаване на нови църкви? Къде би отишъл този екип и как би могъл да бъде употребен?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Изберете и приложете на практика поне една от стратегиите за основаване на нови църкви, представени в този урок, и споделете резултатите със своя преподавател или наставник.
- ◆ Избройте три важни културни събития във вашата страна и посочете как можете да ги използвате като част от стратегия за основаване на нови църкви.

От служение към движение

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже, че основаването на нови църкви може да прерасне в движение.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира как да разпознае белезите на движението;
- ◆ да познава принципите на служение, които водят до появата на движение;
- ◆ да участва не само в основаването на нови църкви, но да работи за развитието на движение за основаване на нови църкви.

☞ План на урока

- I. Определение на движение за основаване на нови църкви.
- II. Разпознаване на белезите на движението за основаване на нови църкви.
- III. Работейки за изграждане на движението за основаване на нови църкви.

☞ Напътствия към водещите

В този урок се обсъждат шест белега, които ни помагат да разпознаем развитието на движение. Изберете поне по един пример от всяка от шесте области и го дискутирайте с участниците в семинара. Ако ви остане време, можете да разгледате още няколко примера. Когато избирате примери, имайте предвид специфичната култура и среда, в която живеят участниците. Наблегнете на принципите, употребени във всеки пример, които са спомогнали за развитието на библейски и добре изградени движения за основаване на нови църкви, следващи правилна доктрина и практика.

От служение към движение

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА ДВИЖЕНИЕ ЗА ОСНОВАВАНЕ НА НОВИ ЦЪРКВИ

A. Определение за “движение”.

Движението е обществен феномен. Един начин да опишем общественото движение е: "Това, което преди беше рядкост, започва да се среща по-често." То се характеризира с появата на увеличаващ се брой хора, в подходящ момент във времето, които са убедени в обща кауза и обикновено са водени от няколко човека, които желаят да направят радикални промени на съществуващото положение или настоящото състояние на нещата. Появяват се силни водачи, които вдъхновяват, мотивират и ръководят хората към тази кауза. Движенията пораждаат нови събития и прояви. Просто казано, това означава, че нещо, което доскоро само няколко хора са правили, сега се върши от повече. Това означава, че нещо, което досега хората са правили рядко, сега обикновено вършат. То упражнява достатъчно влияние върху група хора, за да промени начина им на мислене, но не без да среща съпротива.

B. Определение на движение за основаване на нови църкви.

Присъствието на Исус във всеки народ се проявява в Неговите хора, Църквата. В особени моменти от историята Бог работи в даден народ чрез Своята църква по начин, който другите народи могат да забележат. Когато възникне такова движение от Бога, вярващите ще имат възобновен копнеж за Исус, който трябва да ги подтикне да основават нови църкви и малки групи.

Ние желаем да видим как основаването на нови църкви се разраства в такова движение, в което образуването на нови църкви и малки групи ще бъде обикновено явление навсякъде, дори и ако това сега е рядкост. Ние желаем да видим все повече и повече християни да участват в основаването на нови църкви. Ясната цел на това обучение в основаване на нови църкви е да спомогне за започването на такова движение.

Когато едно мощно движение за основаване на нови църкви започне с виждане за изпълване на страната с църкви, които проповядват евангелието на Исус Христос, то ще има такова въздействие, че ще промени начинът на мислене на хората относно евангелието!

II. РАЗПОЗНАВАНЕ НА БЕЛЕЗИТЕ НА ДВИЖЕНИЕТО ЗА ОСНОВАВАНЕ НА НОВИ ЦЪРКВИ

A. ПЪРВИ БЕЛЕГ: Движението има своето време.

Когато настъпи подходящото време, Бог раздвижва и ускорява Своето дело в даден народ! За да стане едно движение, има деликатно определяне на времето. В даден момент от историята по стечение на обстоятелствата се натрупват определени събития, условия и очаквания на един народ или етническа група,

което довежда до формирането на масово движение. В Библията определяне на правилното време е толкова важно, че Самият Бог определя времето за движението. В книгата *Изход* виждаме, че на израелския народ бяха нужни четиристотин години, за да се приготви да напусне Египет. Но какво движение беше това! Два милиона души излязоха от опустошения Египет, като облак ги водеше денем, а огнен стълб нощем. Данаил забеляза, че Божието време от седемдесет години е изтекло, докато се молеше Израел да се завърне в обещаната земя от пленничеството в Персийската империя (*Данаил 9:2*). Когато Бог чу Данаил, вълни от евреи се завърнаха в Ерусалим. Те възстановиха храма и градските стени и изоставеният град оживя отново.

Галатяни 4:4 казва: "а когато се изпълни времето, Бог изпрати Сина Си..."

В Новия завет измерването на времето също е фактор за започване и мобилизиране на църквата. Учениците на Исус получиха заповед да чакат, докато получат Святия Дух. Те чакаха до Петдесетница (*Деяния 1:4; 2:1*). Църквата се роди на този ден и в Ерусалим последва велико движение. Из целия град се образуваша малки групи, където се поучаваше Божието Слово; вярващите се събираха и на обществени места. Вярващите имаха поучение, общение, ядяха и се молеха заедно (*Деяния 2:42-47*).

Друго значимо движение на църквата, описано в Новия завет, е широкото разпространение на евангелието в Мала Азия. *Деяния 19:10* заявява, че "всички, които живеяха в Азия, и юдеи и гърци, чуха Господното учение." Настъпването на времето, определено от Бога, за разрастването на това движение беше толкова важно, че Той дори не позволи на Павел да влезе в този район няколко години по-рано! *Деяния 16:6* описва случилото се на Павел и спътниците му с думите: "като им се забрани от Святия Дух да проповядват словото в Азия."

Това ни навежда на мисълта, че настъпването на определеното време е твърде важно. Бог довежда хората до момент, в който са възприемчиви към евангелието и посланието на движение за основаване на нови църкви. Той мобилизира църквата да проповядва евангелието и да основава повече църкви. Възприемчиви хора и мобилизирана църква се свързват в едно, за да оформят широко разпространение на евангелието. Тези движения също ще оставят своя белег в историята. Ако не е настъпило Божието време за разрастването на масово движение, не се обезсърчавайте - вие все още можете да служите там, където Бог действа дори и в малка степен. Както ни показва притчата за синаповото зърно, Бог започва големи неща от много малки. Какви доказателства виждате в своята определена област за Божието действие? Как можете да се присъедините към работата с виждане за образуване на движение за основаване на нови църкви, дори и ако то е дребно, едва забелязващо се синапово зърно? *Гледайте на това, което Бог прави, и там, където Той работи във вашия район и се присъединете към служението там за изграждането на движение за основаване на нови църкви.*

ПРИМЕР: Аржентина винаги е била известна с гордостта на своя народ. След загубата на войната с Великобритания през 1982 нацията се смири. Това доведе до специално определеното време, през което евангелието се разпространи широко, защото повечето хора осъзнаха нуждата си от Бог, когато изпитваха такава национална трагедия. За пет години, *Виждане за Бъдещето* - движението за основаване на нови църкви чрез малки групи - се разрастна до 100 000 души.

Б. ВТОРИ БЕЛЕГ: Движението поражда поява на водачи.

Движенията произвеждат водачи. Движения, които разпространяват евангелието и установяват присъствието на църквата сред даден народ, трябва да развият ясно открити водачи. За да се изгради движение за наситено основаване на нови църкви, са нужни водачи, които да придават виждане на вярващите да работят, да изграждат нови водачи и да убеждават вече съществуващите да подкрепят движението и да се присъединят към него. Когато движението набере скорост, появяват се нови водачи, които да го продължат напред.

Подобно на гребна лодка, плуваща срещу силно течение, тези водачи обикновено срещат известна опозиция. Обикновено когато се започне промяна на **съществуващото положение**, тези, които водят движението от самото му начало, са по-радикални. Тази радикалност може да бъде като нов жребец в стадо коне, който отправя предизвикателство към всички други и поражда търкания. Възможно е да хвърчат искри, когато водачите се изправят и отвърнат на предизвикателството! Хората ще реагират на това, което водачите на движението подкрепят - някои ще реагират положително, а други отрицателно.

В действителност движенията могат да се движат по инерция, причинена от съпротивата, която срещат. Това принуждава водачите да променят, укрепят и развият своето чувство за посока и своите убеждения. Да се надяваме, че ако водачите на християнските движения поддържат радикални становища, които не са библейски, те ще оформят напътствията и убежденията си въз основа на Божието Слово.

ПРИМЕР: Нелсън Мандела поведе движението в Южна Африка срещу апартейда. Опозицията срещу движението го постави в центъра на световното внимание. Двадесет и седемте години, които прекара в затвора заради съпротивата срещу политиката на расизъм, накараха неговите последователи да се мобилизират около тази кауза и привлякоха световното обществено мнение на негова страна. Той не само беше централната фигура за свалянето на апартейда, но по-късно беше избран за президент на Южна Африка! Въпреки че Нелсън Мандела и неговата партия бяха известни със своите крайно радикални възгледи, в периода на тяхното управление неговата умереност изпъкна като едно от положителните му качества. Времето и зрялостта промениха неговите методи, но не и възгледите му.

ПРИМЕР: Когато Аполиналио, един вярващ от Сао Паоло, Бразилия, бил избран за сенатор, той се изправил срещу корупцията и разточителния живот на политиците на гърба на данъкоплатците. Той, бидейки заможен бизнесмен, върнал голяма част от заплатата си на правителството, като заявил, че има достатъчно пари да преживява, и отказал да приеме колата и шофьора, осигурени от държавата за сметка на данъкоплатците, тъй като притежавал личен автомобил и шофьорска книжка. Други политици злобно му се противопоставили, като не желали техните привилегии да бъдат заплашени, но вместо да му навреди, тази опозиция му помогнала да придобие симпатиите на народа и привлякла вниманието към неговото послание срещу корупцията.

Някои водачи прогласяват виждане и нови идеи (като пророците от Исаия до Йонан Кръстител). Те изискват промяна, но подтикват към нея, като достигат дълбоко в копнежа на сърцата на хората да опитат Божието действие сред тях. Като прогласяват намеренията на Бога за Неговите хора, те се стараят да ги убедят да оставят съществуващото положение и да последват Божия план.

ПРИМЕР: Луис Буш (водач на движение в Латинска Америка, призоваващо църквите да изпращат мисионери) и други пътували из цяла Латинска Америка, като прогласявали виждането за мисии като част от движението КОМИБАМ (съкращение на Иbero-американско сътрудничество в мисионерство). Отекнал викът: "Латинска Америка вместо мисионерско поле да бъде мисионерска сила!" По това време страните от Латинска Америка преживявали икономически трудности и много хора не могли да си представят как е възможно да изпратят мисионери в други държави, след като изпитват сериозни финансови проблеми. Луис използвал примера на Авраам, чието тяло бе напълно мъртво, но вярата му бе жива. Именно тя донесе изпълнението на обещанието за син. Така той сравнил финансовата безпомощност с Авраамовото тяло: "В Латинска Америка нямаме парите, **НО ИМАМЕ ВЯРАТА!**" Църква след църква посрещнала мисионерския призив и след КОМИБАМ през 1987 хиляди мисионери бяха изпратени от църкви в Латинска Америка, които имали вярата, а Бог снабдил нуждата от пари!

Апостол Петър отлично направи това в своя проповед, като насочи вниманието към надеждите и мечтите на еврейското сърце. Той цитира думите на пророк Йоил. Неговото послание пробуди техния копнеж Бог да изпрати Своя Дух още веднъж, за да донесе пророческо слово. Но вместо да говори за слизането на Духа върху някой далечен вдъхновен пророк, той надхвърли очакванията им, като цитира Йоил и каза, че техните собствени синове и дъщери ще пророкуват! Последва това, което може да бъде описано като духовно движение (*Деяния 2 глава*). Но след посланието на Петър дойде и опозицията. *Движение за основаване на нови църкви се нуждае от водачи, които изваждат наяве копнежа на сърцата на хората, за да работи Бог чрез него, като разпространяват Неговото евангелие, умножавайки църквите в своята страна.*

ПРИМЕР: Немет Сандор е един от главните водачи на църквата, наречена *Вяра*, която е движение за основаване на нови църкви от малки групи в Унгария. Въпреки че някои от доктрините и църковните му практики са много противоречиви, той наистина достигна до душите на много унгарци, като засегна в проповедите си актуални за Унгария събития, свързвайки ги с евангелието. Един пример е станалата смъртоносна престрелка на моста Маргит в Будапеща. Следващата неделя Сандор проповядвал, че насилието никога не може да бъде християнско разрешение на проблема. Той също така засегнал и осъдил антисемитизма в Унгария и факта, че такова отношение няма да помогне на народа. Сандор обяснил как ще се отразят изборите в Унгария на вярващите. Той свързал настоящи проблеми, събития и национални въпроси с това, което хората мислят, засягал теми, които предизвикали интерес и посочил Божията воля относно тях, желаейки евангелието да достигне до все повече унгарци.

Павел беше водач, който работеше усърдно. Ако имаше място, където Христос не беше проповядван, той отиваше там (*Римляни 15:20-21*). Павел стана пример за другите в служението, като въпреки трудностите, гонението и дори лишенията (*2Коринтяни 11:23-27*) той основаваше църкви! Други последваха неговия пример (*2Тимотей 2:3*). Следното е очевидно, но трябва отново да се каже: *Движението за основаване на нови църкви се нуждае от водачи, които да ръководят мисионерските екипи да основават църкви!*

ПРИМЕР: Най-плодоносното движение за основаване на нови църкви в света през последните тридесет години е *Асамблея на Бога* в Бразилия. То нарастна до около 16 милиона, което е 10% от населението на Бразилия! Вярващите отиваха навсякъде, където се говори португалски, националният език на Бразилия - в градовете, провинцията, селата, районите на мините, - и основаваха нови църкви. Най-вече работят сред бедните. Един от техните мисионери, който служи в Албания, каза: "Ние основаваме църкви. Когато се основе нова църква, тя вече планира да основе друга църква." Те работят в екипи и проповядват евангелието дързостно. Усилната им работа е дала повече от 150 000 събрания, макар че работят стриктно и систематично, в една култура на безгрижие и неорганизираност. Този растеж е резултат на усърдна работа в молитва и основаване на нови църкви в екипи. Тези вярващи излизат и вършат тежката и мъчна работа на евангелизиране, молитва и образуване на нови църкви, макар и несвършено.

Варнава беше водач, който изграждаше други водачи, дори когато те бяха счигнати за несигурни. Той застана до Павел, когато мнозина се съмняваха дали неговото обръщение е искрено и истинско (*Деяния 9:26-27*). Докато Павел бе сам в Тарс, Варнава го извика в Антиохия и го включи в служението си като учител (*Деяния 11:25-26*). Именно от служението в Антиохия Павел продължи нататък, за да стане признат апостол и основател на нови църкви.

Варнава също срещна опозиция, когато Павел отказа да вземат със себе си отново младия Марк, след като той не устоя в първото пътуване. Варнава се отдели от Павел, за да върне Марк към полезно служение (*Деяния 15:36-39*). След време, не само че сам Павел каза, че Марк е станал полезен, но и Марк стана като син на Петър и дори написа евангелие! Вижте *2Тимотей 4:11*, *Колосяни 4:10* и *1Петрово 5:13* и ги прочете на глас.

ПРИМЕР: Най-голямото служение на Джей Кристи Уилсън може да не бъде фактът, че той беше първият човек за период от 1500 години, който е основал евангелска църква в Афганистан, но че вдъхнови много други християнски водачи да се включат в мисионерската работа както извън страната, така и в пасторско служение. Самият той не ръководи никаква организация. Бил Брайт, водач на една от най-големите мисии и организации за евангелизиране в света, може да каже колко дълбоко влияние е оказал върху него д-р Уилсън като най-духовния човек, който той някога е срещал. Д-р Уилсън се моли за стотици хора всяка седмица да бъдат употребени от Бога, той насърчава християни, вярва в техните духовни дарби и използва голямото си влияние и силни връзки, за да им предостави всяка възможност да ги употребяват. Като пастор, преподавател, мисионер, приятел и съветник той помага на други да видят как Бог ще ги използва и ги насърчава да работят за Господа, преди другите да са ги забелязали. Често ще се изправи и пред мнозина, ще каже нещо добро за някого, който, въпреки някои спорни неща, служи на Господа и е употребяван от Него.

Един човек може да предаде огъня на своята факла и да запали факлата на другия, без да загуби от светлината си. Запалването на факлите на нови водачи, които също да участват в ръководството, помага на светлинката в нощта да се разгори в могъщ пламък, който може да се види отдалеч. По същия начин екипирането или подпомагането в поемането на ръководство кара движението да се разраства. *Деяния 19:1-10* описва как Павел, в края на служението си, преди да бъде затворен, изгради други водачи, като започна с дванадесет мъже в Ефес. Самият той остана в града, но тези, които обучи, достигнаха цяла Мала Азия с Господното Слово! Той описва как е работил с тях през това време в *Деяния 20:17-38*. Павел запали техните факли! *Едно движение за основаване на но-*

ви църкви се нуждае от водачи, които ще повлияят и изградят други водачи, които на свой ред ще продължат разрастването на движението.

Водачите в движението държат хората отговорни пред истината, когато тя е засенчена от традиции. Петър, Варнава и Павел се обърнаха към моралните принципи и съвестта на други водачи, за да ги убедят в правилното решение на проблема за езичниците и еврейския закон. Те казаха на апостолите и презвитерите как Бог ги е употребил да доведе необрязани езичници при Христос. Чрез този аргумент те ги убедиха (*Деяния 15:6-7,23*) да напишат писмо, което освобождава вярващите сред езичниците от задълженията на церемониалния старозаветен закон.

Едно движение за основаване на нови църкви се нуждае от водачи, които ще защитават каузата за наситено основаване на църкви пред други водачи, може би неохотни да приемат това виждане.

ПРИМЕР: Чък Смит, основател на движението за образуване на нови църкви *Голгота*, бил пастор на местна църква в Калифорния, Съединените Щати, по време на движението на хипитата през шестдесетте години на нашия век. Много хипита били заинтригувани от евангелието. Църквата тъкмо била подновила сградата си с нов килим, а хипитата, които не винаги се къпели, често влизали боси и неспретнати и цапали килима. В Щатите тогава било прието да се ходи на църква елегантно облечен и с хубави обувки. Членове на църквата се оплакали, че може би не трябва да приемат хипитата такива, каквито са, но да им кажат да се измият и обуют, преди да дойдат на църква. Пастир Смит убедил ръководството на църквата, че Бог обича хипитата такива, каквито са, и те са сърдечно поканени да дойдат и чуят евангелието. Хипитата започнали да се обръщат към Христос в тази църква и тридесет години по-късно църквата *Голгота* стана движение, което е основало няколко стотин църкви. Някои от тези хипита станали пастири, а някои сега носят вратовръзка в неделя!

В. ТРЕТИ БЕЛЕГ: Движението набира скорост.

Когато се развива движение, все повече хора се включват в различни негови аспекти и посвещението на общата цел сред всички нараства. В движението за основаване на нови църкви *общата цел е да се изпълни страната с църкви, които проповядват евангелието!* Това означава, че повече хора ще се включват във всеки аспект на основаването на църкви. Повече хора ще стават напълно посветени основатели на нови църкви. Повече хора ще помагат чрез специални дарби, като музика, евангелизиране, проучване, и по всеки друг начин, който съдейства за образуването на нови църкви. Повече хора ще се присъединяват към екипа, който изпраща основателите на църкви, като редовно се молят за тях и служението им.

ПРИМЕР: В Румъния се забелязват белезите на зараждащо се молитвено движение. В Алба Юлиа, Румъния, три жени започнали да се молят заедно една за друга и за своите съпрузи. По-късно те започнали да се молят и за своите църкви, област, народ и за изграждането на нови църкви. Събранието нараснало до 30 групи с приблизително 150 жени, включени в молитвено служение. То достигнало до Букурещ, където била съставена молитвена брошура за Румъния, която била разпространена и употребена из цялата страна и извън нея. В Сибиу две църкви от различни деноминации се молят заедно. В Клуж всеки месец се провежда женско молитвено събрание, което е отворено за всички църкви, и често на него присъстват необърнати се жени, които стават вярващи чрез това общение.

Невидимите, даващи ни сила, взаимоотношения с Бога чрез молитва са тази близка връзка с Него, която ражда и дава тласък на движението. Разпознаваме това движение на Неговия Дух в умножаващите се групи вярващи, които се събират заедно, за да се срещнат с Него в молитва. Отначало неколцина, след това все повече и повече се събират за молитва, докато движението на Духа обхване целия народ.

ПРИМЕР: В Корея евангелието е оказало голямо влияние в градовете, особено Сеул. Една отличителна черта на това движение е молитвеният живот на вярващите и техните църкви - нещо обикновено е големите църкви да имат молитвена планина с пещери за молитва. (Много църкви купуват място в планината, чиито пещери пригаждат за самостоятелна молитва.) Непрестанно, в продължение на 24 часа, хора изпълват пещерите, молейки се за своята страна, за народите и за работата на своята църква. Не трябва да се изненадвате, когато срещнете сериозен вярващ от Корея, ако той или тя ви попитат дали имате тихо време. Обикновено те отделят време за това между 5.00 и 6.00 сутринта. Какво можете да им кажете за своето тихо време?

Това, което отличава едно движение, е причината *защо* то привлича повече хора. Вярващите са убедени и посветени на общата кауза и предават своето убеждение и посвещение на други. Те са посветени на движение за основаване на нови църкви, защото са убедени, че това е именно Божие дело.

ПРИМЕР: Движението *По-дълбок Живот* в Нигерия израствало от група за библейско изучаване в дома на Уилям Кмуе, по това време университетски преподавател. То е нараствало до повече от три хиляди събрания, когато вярващите от тази първа група за изучаване на Библията усетили, че Бог присъства между тях чрез сериозното изследване на Неговото Слово. Въпреки че нараствало бързо, движението *По-дълбок Живот* е посветено на библейски практики, здрава доктрина и добро обучение на водачи в служение в малки групи.

Г. ЧЕТВЪРТИ БЕЛЕГ: Движението установява насоките.

Всеки един се включва и помага! Когато се развива движение, в служението не участват само добре обучени и ръкоположени водачи, но и обикновените вярващи откриват, че Бог желае да употреби и тях. Движението кара християните да се включат на всяко ниво. Издигат се водачи, изпълнени със страст за служение. Хората активно се включват във всякакъв вид служение на Бога, за който преди са мислили, че само добре обучени или здраво утвърдените християни единствено са могли да вършат. Например не само обучени в семинария водачи могат да проповядват и поучават, но и всеки вярващ в църквата, който Бог е надарил за това служение.

ПРИМЕР: Някой попитал пастир-основател на нови църкви от Асамблея на Бога в Бразилия в коя семинария е учил. Тъй като съвсем малко от водачите в това движение някога са посещавали редовно богословско училище, той погледнал с изненада човека, задал му този въпрос. След това отговорил: "О, семинарията е на улицата!" Едно толкова велико движение за основаване на нови църкви се нуждае от водачи, а те се обучават в практиката на служението.

Какво се случва след това? С навлизането на повече хора в служение на евангелието се откриват по-успешни, интересни или уникални стилове на работа, които помагат на другите също да се включат. Например, в движение за основаване на нови църкви определена песен може да стане популярна, защото за-

сяга сърцата на тези, които я слушат и пеят, и обръща невярващите към Господа. Други насоки, които движението може да приеме, са ефективни методи за евангелизиране, събирания в малки групи и дори стилове на проповядване.

ПРИМЕРИ: *Армията на Господа*, движение на малки групи от румънската Православна църква, което проповядвало евангелието, нарастнало твърде много през 1930–1950г. Докато по-голяма част от песните в евангелските църкви били внесени отвън и преведени (често лошо), движението *Армия на Господа* създавало хвалебни химни с музика, родена на румънска земя, изливаща се от румънската душа. Евангелските вярващи в Румъния от други църкви днес хвалят Господа с тази музика. Хипитата от църквата *Голгота* започнали да пишат музика, основавайки Мараната Мюзик. Те са създали песни, които са преведени навсякъде по света. Две от тях са *"Царството Божие"* и *"Както еленът"* Движението от малки групи за основаване на нови църкви Ихтус, извън Англия, е превърнало *"Марш за Исус"* в световно събитие, също така и песента *"Грей, о, Христе"* произлиза от това движение.

Д. ПЕТИ БЕЛЕГ: Движението е извън човешки контрол.

Когато се разраства масово движение, нито един човек и нито една организация не може да го контролира. То просто става твърде голямо, за да може който и да е да го ръководи без чужда помощ. Все пак водачите в движението могат да се събират заедно и да влияят на направлението, в което се развива то. Това е съвсем просто, напълно нереалистично е, в рамките на движение за основане на нови църкви, да смятаме, че отделните деноминационни и независими църкви ще се обединят, за да станат една деноминация. Различията са твърде реални, за да станат едно цяло. *Но те могат да се обединят като отделни организации, по пътя към общата цел – разпространяване на евангелието чрез основаване на нови църкви!* Това става в движение за наситено основаване на нови църкви.

Твърде възможно е водачите от различни деноминации да се съберат и да планират как да изпълнят страната с църкви, които проповядват Библията, били те петдесетни или баптиски (а също така и други!)! Затова движението по своята природа не може да бъде организирано, *но* хората и структурите в него могат да бъдат насочвани към каузата на основаване на църкви.

ПРИМЕР: В среща, която събра главните деноминационни водачи, за да обсъдят разпространяването на евангелието в Бразилия, президентът на *Асамблея на Бога* Хосе Уелингтън, прочете *Псалом 133: "Ето, колко е добро и колко е угодно да живеят братя в единодушие!"* Тази среща сложи началото на процеса, довел до бразилската делегация *Видение 2000 г. – национално евангелско движение*.

Духовното движение винаги е непредвидимо. Именно самата природа на динамизъм е присъща на движението. Въпреки това такова участие в движенията на Бога често пъти е несигурно. Ние тъй често действаме и напредваме в хаос, като просто се опитваме да управляваме това, което можем, и оставяме другото на Божията суверенна грижа. Винаги без да знаем дали ще имаме достатъчно пари, винаги несигурни дали Бог ще отвори вратите, както предвиждаме или очакваме Той да стори, винаги в съмнение дали други ще се присъединят към нас и дали стратегиите ни са 100 процента свързани с Неговото движение, ние вървим напред с вяра и увереност в Неговата грижа.

Добър начин да проверим дали това, което се случва, е движение от Господа, или е човешка програма, е да си зададем въпроса “Може ли човек да го контролира?” Хората изпитват големи ограничения. Движението от Бога трябва да надмине и надхвърли човешките способности и очаквания. Може ли някой да направи нечие сърце възприемчиво? Може ли някой да осъди друг за грях? Това са неща, които прави Божият Дух. Твърде неправдоподобно е планираното и организираното от човешки ум да бъде движение от Бога. *Включете се в служение, което ще даде плод само ако Бог е в него. Избягвайте това, което ще даде резултат, ако просто постъпвате правилно.*

Е. ШЕСТИ БЕЛЕГ: Движението мобилизира хора и структури.

Когато движение за основаване на нови църкви набира сила и започва да установява насоки на служение, то също ще мобилизира християни на всяко ниво да се включат в образуването на църкви. Съществуващи структури, като местните църкви, деноминационни ръководства, християнски организации и дори училища, ще започнат да откриват начини да се включат и помогнат в работата за основаване на нови църкви. Понякога се формират нови структури, с цел да окажат съдействие на вече съществуващите да си сътрудничат в движението за основаване на нови църкви. Нужно е да се създадат литературни материали и средства за масово осведомяване за разрастването на движението. Ето какво може да се случи, когато бъдат мобилизирани хора и структури:

Когато съществуващите водачи, като пастири, деноминационни ръководители и други ключови християни видят ясно, че движението е от Бога, те ще насърчат структурите, които водят, да окажат помощ.

ПРИМЕР: Служението “*Да обучим в ученичество целия народ*” (съкратено ДАУН) събра заедно църковните водачи на Филипините през 1973 за молитва и планиране. Всяка деноминация прие свои цели в основаването на нови църкви и си поставиха за задача до 2003 да образуват 50 000 нови църкви. Днес те вече са постигнали това, като Бог удостои както вярата, така и единството им!

Когато досега неактивни християни видят, че движението за основаване на нови църкви е от Бога, те често ще започнат да се включват с молитва, финансова подкрепа и дори работа сред хората!

Ще бъде организирано обучение, което ще помогне на вярващите да се включат по един конкретен начин и част от това обучение може да се осъществи в библейски училища и семинарии.

ПРИМЕР: *Алиансът за наситено основаване на църкви* участва с местните църкви и мисионерски агенции, за да служат като обединено цяло в бившите комунистически страни. *Алиансът* помага в обучението на основатели на нови църкви. Като развива спомагателни екипи в бившите комунистически страни на Източна Европа, той е достигнал до местните църкви и им е помогнал да обучат свои основатели на църкви. *Алиансът* също така е подготвил учебни материали, включително и този учебник.

Литература и други информационни средства ще уведомяват, наставляват и вдъхновяват множество хора по отношение на главните идеи и теми на движението. Това е съществен елемент, който помага на различните групи в движението да израстнат заедно в една посока. Медиите, най-вече литературата, също така легитимират движението. Те могат да помогнат на хората да приемат

сериозно движението, което ги представя. Те също така го разпространяват по-далеч, отколкото сме очаквали. Литературата и медиите достигат навреме там, където водачите и участниците в движението никога не биха успели. Новозаветните послания са отличен пример за литература, която идва от движение за основаване на нови църкви. Днес те все още информират, наставляват и вдъхновяват движения за основаване на нови църкви! Мислите ли, че християните от първи век са си представяли как Павловите писма наставляват и вдъхновяват вярващите в Южна Америка почти две хиляди години по-късно?

ПРИМЕР: Докато мисионерското движение КОМИБАМ в Латинска Америка било все още много малко, то започнало да издава книги. КОМИБАМ публикувало поредица от книги, включително и цветен атлас със статистически данни за християнството из целия свят. След тези издания хората приели сериозно КОМИБАМ като движение в Латинска Америка и то успяло да събере издръжка за водачите си. Това също спомогнало за набиране на средства.

III. РАБОТЕЙКИ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ДВИЖЕНИЕ ЗА ОСНОВАВАНЕ НА НОВИ ЦЪРКВИ

A. Изграждат убеждение и виждане.

Трябва да предадете на другите целеустремено мислене (вижте урокът "Целенасочено мислене" в частта "Виждане", модул I) относно това, към което Бог се стреми там, където ще основават нови църкви. Виждането, че всеки трябва да чуе евангелието и да има възможност да посещава местна църква, трябва ясно да бъде прогласено. Винаги поставяйте висок стандарт на виждане и Бог ще събере онези, които са се молели и копнеели велико движение от Бога да засегне техния народ или област. Един от най-ефективните начини да израстнем в нивото на виждането си е да влезем в Божието присъствие чрез молитва. Вярващите, включени в молитвено движение, рядко изпитват затруднение да приемат Божието виждане за наситено основаване на нови църкви.

Не всеки един ще приеме веднага виждането, което представяте, и ще се присъедини към вас. Новото послание е радикално спрямо съществуващото положение. Някои ще се противопоставят, а други ще отстъпят, съзнавайки, че това е истина, но няма да се включат от сърце и душа. Но ще има и такива, чиито сърца са копнеели да чуят какво Бог желае да стори чрез Своята църква, и те ще се присъединят. Други може също да участват, но ще се придържат и към други програми, които Бог ги е призовал да следват.

B. Изграждат вярващите.

Движението за наситено основаване на нови църкви се нуждае от хора, изпълнени с решителност, които разпространяват евангелието, като образуват нови църкви из цялата страна. Когато се появят такива хора, движението най-добре се разраства посредством изграждането на взаимоотношения и дълбоки връзки с братята и сестрите, които притежават същото убеждение и посвещение. Като предадем себе си на хора с виждане и ги насърчим да изпълнят служението си, ще послужим на евангелието много по-добре, отколкото, ако ги накараме да изпълнят програмата.

Това не отрича институциите и програмите. Трябва да си поставяме цели и да ги достигаме, разбира се. Но те са само средства, чрез които можем да предадем на вярващите виждане да изпълнят служението, към което ги е призовал Бог (*Колосяни 4:17*). Не е ли истина, че евангелието ще достигне по-далеч чрез пламенни християни, които преследват поставените от Бога цели, отколкото чрез добре обмислени програми?

Работата за изграждането на движение изисква:

- ◆ Повече да наставяваме вярващите, отколкото да ги ръководим.
- ◆ Повече да ги подготвяме, отколкото да ги контролираме.
- ◆ Повече да инвестираме в тях, отколкото да изискваме от тях.
- ◆ Повече да ги предизвикваме, отколкото да ги насилваме.
- ◆ Повече да ги насърчаваме, отколкото да ги критикуваме.
- ◆ Повече да ги убеждаваме, отколкото да ги командваме.
- ◆ Повече да ги обучаваме, отколкото да им преподаваме.

ПРИМЕР: *Алиансът за наситено основаване на църкви* е посветен на подпомагането на основателите на нови църкви в 27-те държави на бившия комунистически свят в Източна Европа и Централна Азия. Служителите в *Алианса* не са отговорни да основават нови църкви, но чрез усилията му да улесни местните в образуването на църкви са основани 2000! Вместо само да дава риба (т.е. чуждестранни мисионери, които *основават* нови църкви), *Алиансът* по-скоро обучава християните как сами да я хващат. Това изисква да се оказва помощ на водачите, за да уловят *виждането* за наситено основаване на нови църкви, да се насърчават *молитвени* движения за наситено основаване, да се обучават основатели, да се подпомага започването на *проучване* и дори набирането на средства за стратегическа работа за изграждането на движение за наситено основаване на нови църкви.

В. Изграждайте добро общение.

Като всички движения движението за наситено основаване на нови църкви се обляга на общението между участниците, за да могат всички да вървят в една посока, разясняват и разпространяват каузата и привеждат доказателства в нейна полза. Доброто общение също подпомага изграждането и задълбочаването на важни взаимоотношения между хората в движението. Това налага разработването на литературни материали и информационни средства. Затова е необходимо и да участваме заедно в събрания и събития.

Издаването на литература и други информационни средства може да ускори и легитимира движението. Те трябва да притежават качество, което хората ще сметат за добро в съответната среда. Те трябва да са на достъпна цена и да могат лесно да се намерят. Трябва да съответстват на интелектуалното ниво на водачите в движението, но и да са подходящи и достатъчно разбираеми за всички други.

Нужно е водачите в движението да се срещат. Общите събрания, като конференции, конгреси и съвещания, са също необходими средства за общуване, за да може движението да запази своя импулс. Големите събрания като конгресите вдъхновяват и мотивират вярващите. По-малките, като съвещанията, позволяват на водачите да работят върху трудни въпроси и да изяснят посоките, които трябва да следват.

ПРИМЕР: *Видение 2000 г и отвъд* е движение, което държи в контакт един с друг всички християнски водачи по света. Те споделят общи цели, мечти и планове в разпространение на евангелието. Те контактуват чрез конгреси и съвещания. Чрез това движение и други неща, които Бог прави днес, служения си сътрудничат, за да достигнат света за Исус, както никога преди.

Нищо не може да пробуди скритите възможности така, както стая, изпълнена с единомислещи ръководители. Такова събиране на водачи може да придаде на замрялото служение - като всички работят заедно подобно на бутала във фино регулиран двигател - стратегия, притежаваща значимост и виждане, която ще доведе до голям растеж.

Г. Изграждайте сътрудничество.

Когато служения с еднаква цел - основаване на нови църкви и особено наситено основаване на нови църкви - се съгласят да работят заедно, движението бързо ще набере скорост, като не само отделни вярващи, но и организации се мобилизират в изпълнение на задачата. Понякога тези сътрудничества ще създадат нови организации, които да позволят на вярващите да работят заедно по-гладко. *Алиансът за наситено основаване на нови църкви* е такова партньорство.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Как работи Бог сега там, където вие ще Му служите за основаване на нови църкви? Как можете да пробудите копнежа в сърцата на хората да станат свидетели на Божието действие?
- ◆ От кой тип водачи на движение сте вие?
- ◆ Как можете да помогнете на други да служат на Господа за разрастването на движение за основаване на нови църкви?
- ◆ Каква литература е необходима, за да се ускори разрастването на движение за основаване на нови църкви?
- ◆ Как би могло да се осъществи съвещание или конгрес за разрастването на движение за основаване на нови църкви във вашия район или страна?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Намерете начин да придадете виждане на вярващите за основаване на нови църкви. Проповядвайте, пишете или говорете на някого за него, но направете нещо конкретно, за да предадете по някакъв начин това виждане на другите.
- ◆ Съберете се с други, които имат същото виждане. Открийте група от вярващи, които са посветени на наситено основаване на нови църкви, и се срещайте редовно с тях.
- ◆ Развийте някакво средство за предаване на информация, за да разпространите това виждане отвъд своите лични контакти. Опитайте се и направете бюлетин, видеоматериал, радиопрограма или нещо друго, което ще предаде виждането, когато отсъствате.
- ◆ Открийте други групи или организации, с които ще си сътрудничите в развитието на движение за основаване на нови църкви.

Духовен характер

Любовта като мотив за служение

СЪДЪРЖАНИЕ

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже, че водачите трябва да ръководят със сърце, изпълнено с любов.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира, че основният мотив в християнското водачество е любовта;
- ◆ да познава принципа, че ръководството трябва да произлиза от едно любящо сърце;
- ◆ да участва в ръководството, когато то е плод на любовта.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Любовта в старата заповед.
- III. Любовта в новата заповед.
- IV. Любовта според апостол Павел.

☞ Напътствия към водещите

Част от този урок е предназначена за дискусия. След поучение от 10-15 минути върху старата и новата заповед за любовта, разделете се на малки групи за времето, което остава. Следвайте напътствията в урока.

Любовта като мотив за служение

РЪКОВОДЕНЕ СЪС СЪРЦЕ, ИЗПЪЛНЕНО С ЛЮБОВ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Отношението ни към Бога определя отношението ни към околните. Старата заповед беше заповед за любов, въпреки че обикновено хората не съзнаваха това и учителите не го поучаваха ясно. Исус разясни това на фарисеите. Но Той изискваше от Своите ученици една по-висша любов. Неговите деца и особено онези, които служат на другите, трябва да бъдат изпълнени с пожертвувателна любов. Апостол Павел също описва тази любов.

II. ЛЮБОВТА В СТАРАТА ЗАПОВЕД

Когато фарисеите запитаха Исус за това коя е най-великата заповед, Той им отговори, цитирайки *Второзаконие 6:5*: *“Да възлюбиш Господа, твоя Бог със цялото си сърце, с цялата си душа и с целия си ум.”* После Той добави и втората най-голяма заповед, взета от *Левит 19:18*, която обобщава цялата останала част от старозаветния закон: *“Да възлюбиш ближния си, както себе си”* (*Матей 22:34-40*).

В стремежа си да спазват закона, фарисеите, изглежда, бяха забравили тези две заповеди. А точно те са пътеводителят във взаимоотношенията на човека с Бога и с другите хора.

III. ЛЮБОВТА В НОВАТА ЗАПОВЕД

Малко преди смъртта Си Исус остави на Своите ученици конкретни напътствия за това как да изградят своите взаимоотношения. Намираме напътствията в *Йоан 13-17*. Той започна, като им даде нова заповед: *“Любете се един друг; както Аз ви възлюбих, така и вие да се любите един друг.”*

На пръв поглед това е повторение на старата заповед, но все пак има две съществени различия:

1. Получаващите любов. Докато старата заповед е за цялото човечество, тук тя говори за специалната любов между Неговите последователи: *“Дечица... любете се един друг.”*
2. Степента на любов. В старата заповед любовта към другия се измерваше от любовта към себе си. В *Йоан 13:34* Той казва, че ни дава нова заповед. На гръцки има две думи, които могат да се преведат като “нов”. Първата, “неос”, се отнася за нещо, което никога преди не е съществувало. Но думата, която Исус използва, беше “кайнос”, което означава “нов в качество”. Той обяснява новите качества на любовта в *Йоан 15:12-13*: *“Това е Моята заповед: да се любите един друг, както Аз ви възлюбих. Никой няма по-голяма любов от това, да даде живота си за приятелите си.”* Следвайки примера на Исус, Неговите деца трябва да имат такава любов помежду си, каквато Той има към нас.

Въпреки че се отнася за всички вярващи, водачите трябва непременно да я изпълняват.

IV. ЛЮБОВТА СПОРЕД АПОСТОЛ ПАВЕЛ

В *Деяния 18 глава* четем как апостол Павел основа църквата в Коринт. Той престоя известно време в града, проповядвайки Божието Слово. Но след като си замина, там се появиха разделения и крамоли между вяващите. В писмо до тях той ги учи как да се отнасят един към друг. Всичко това е обобщено в *1Коринтяни 13:4-8*: любовта е ключът. В урока "Вашата роля в изграждането на ученици" са описани страните на любовта. Тук отново са изброени нейните характеристики. Преминете през всяка една от тях в малките групи. Обсъдете каква роля имат те във вашето служение като основатели на църкви. Можете да дадете пример за човек, който изявява тези характеристики в живота си. Опишете поведението му.

Пример: Веднъж по време на служба в църквата влезе една жена с малко дете. Тя идваше за първи път и беше очевидно притеснена. Минути по-късно бебето започна да плаче. Постепенно плачът премина в рев. Тогава пасторът се изправи и погледна жената. Напрежението се покачи, всички очакваха той да я накара да успокои бебето. Но вместо това той с любящ глас каза: "Бебетата са чудесен дар от Господа. Има ли нещо по-естествено от това едно бебе да плаче. Ние сме наистина щастливи, че ти си сред нас днес. Надявам се, че това няма да ни попречи да хвалим нашия Бог." Каква чудесна проява на любов и разбиране!

А. Любовта е търпелива.

Б. Любовта е милостива.

В. Любовта не завижда.

Г. Любовта не се превъзнася.

Д. Любовта не се гордее.

Е. Любовта не безобразничи.

Ж. Любовта не търси своето.

З. Любовта не се раздражнява.

И. Любовта не мисли зло.

Й. Любовта не се радва на неправдата.

К. Любовта се радва с истината.

Л. Любовта всичко премълчава.

М. Любовта хваща вяра на всичко.

Н. Любовта се надява на всичко.

О. Любовта търпи всичко.

П. Любовта никога не преминава.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Вземайки предвид всичко това, как бихте описали водач, който ръководи със сърце, водено от любов? Помолете Бога да ви направи такъв водач.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Как бихте обяснили думата “ближен” в смисъла, в който е използвана в старата заповед? Какъв би бил резултатът, ако цялата църква спазваше тази заповед?
- ◆ Как бихте определили “*това щото да даде живота си*” в новата заповед?
- ◆ По-важно ли е водачите да спазват тази заповед отколкото всеки друг в църквата?
- ◆ Как би изглеждала църквата ви, ако всички спазваха заповедта?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Помолете Бога да ви посочи “ближни”, на които трябва да покажете любов. Напишете си имената им и какво можете да направите за тях. Оставете място, за да отбележите резултатите и кога са постигнати.
- ◆ Помолете Бога да ви посочи някои вярващи, на които можете да покажете любовта, която Исус ни заповяда да изявяваме. Напишете си имената им и какво можете да направите за тях. Оставете място, за да отбележите резултатите и кога са постигнати.

Любовта, изразена чрез състрадание към погиналите

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е ние, като водачи, да станем любящи и състрадателни хора, които се радват, когато погубен грешник се намери.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва

- ◆ да осъзнава любовта на Отца към погубените;
- ◆ да знае, че като християнски водачи ние винаги трябва да изпитваме отношението и действията си към погубените грешници;
- ◆ да помоли Бог да му/й даде благодат да обича така, както Той ни е възлюбил.

☞ План на урока

- I. Три притчи за изгубени неща - *Лука 15 глава*.
- II. Тълкувание на притчите.
- III. Приложение - Обичаме ли така, както обича Отец?

☞ Напътствия към водещите

Първите два стиха на *Лука 15 глава* са от съществено значение за разбиране на притчите, които Исус разказва по-късно. Отделете време в началото на урока да помогнете на участниците да си представят обстановката - бирниците и "грешниците", събрали се около Исус, слушайки думите Му. Представете си фарисеите, стоящи отзад, възмутени от това, че Той общува с такива хора. Направете дискусия, като спирате, за да разгледате въпросите в текста. Накрая отделете време за лична оценка и приложение.

Любовта, изразена чрез състрадание към погиналите

ПРИТЧИТЕ ЗА ИЗГУБЕНИТЕ ВЕЩИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ТРИ ПРИТЧИ ЗА ИЗГУБЕНИ НЕЩА – ЛУКА 15 глава

A. Контекстът на Лука 15 глава.

Първите два стиха на *Лука 15 глава* ни въвеждат в контекста на поучението на Исус в следващите стихове. Тук виждаме Исус, заобиколен от бирници и “грешници”, нетърпеливи да чуят поученията Му (*Лука 15:1*). Опитайте се да си представите Исус, седящ между бирниците и “грешниците”. Къде би могло да стане това - на открито? В някой от големите дворове на къщите от средиземноморски тип? Или на някой покрив? Какви хора биха били в тълпата около Исус? Какво има на масата? Има ли храна? Чувате ли нечий смях? Ще се опитат ли хората да впечатлят Исус с техните собствени истории?

След като видите във въображението си как Исус седи заедно с бирниците и грешниците, опитайте се да си представите къде са книжниците и фарисеите (*Лука 15:2*). Къде биха седнали или стояли? Със сигурност не и в една стая с бирниците и с грешниците. Фарисеите не биха се отъждествили по такъв начин с грешниците. Може би те стоят отвън, в тъмнината, или там, където свършва тълпата, като внимават да не се докоснат до някой грешник. За какво ли мърморят?

Позволете си да почувствате влиянието на тази обстановка и напрежението между Исус, тълпата и фарисеите. Като помнете това, прочетете притчите, които Исус разказва по-нататък в тази глава.

B. Притчите.

Прочетете трите притчи в *Лука 15 глава*: притчата за изгубената овца (*ст. 3-7*), за загубената монета (*ст. 8-10*) и за блудния син (*ст. 11-32*). Направете следните сравнения и контрасти между трите истории.

- ◆ И трите истории разказват за изгубени неща (една от 100 овце, една от 10 монети, един от двама сина). Загубените неща са много ценни. Исус започва историите си с някаква загуба (една от 100 овце), продължава с по-голяма загуба (една от 10 монети) и завършва с една от най-големите загуби, които човек може да преживее в живота си (единия от двама сина).
- ◆ И в трите притчи изгубените неща накрая се намират.
- ◆ Когато изгубеното беше намерено, настъпи радост и събитието беше отпразнувано с другите. Как мислите са се почувствали овчарят, жената и бащата, когато са открили онова, което им е липсвало? Дали са се радвали много? Как бихте отпразнували вие откриването на нещо загубено, което е имало огромна стойност за вас?
- ◆ Едно нещо отличава първите две притчи (изгубената овца и загубената монета) от третата (блудния син). В третата притча никой не отива да търси блудния син. Защо? Много хора мислят, че това цели да покаже как човек трябва да поема отговорност за делата си и да се “завърне у дома”. Това

може би е отчасти вярно, но не на това набляга Исус. Има една по-дълбока причина, която става явна, когато се вгледаме по-отблизо в пасажа.

II. ТЪЛКУВАНЕ НА ПРИТЧИТЕ

Основната идея на трите притчи може да бъде открита в *Лука 15:10*: *“Казвам ви, има радост пред Божиите ангели за един грешник, който се кае.”*

Все пак в притчата за блудния син научаваме още един урок, освен този за намирането на изгубеното. Както обикновено, Исус отдава голямо значение на отношението. Един поглед върху отношението на всеки от тримата участници ще ни помогне да разберем какво цели Исус с тази история.

A. Бащата.

Бащата очевидно беше любящ човек, който даде право на своя син да избере какво да стори, дори когато изборът беше погрешен. Въпреки това той продължил да го обича и да изпитва състрадание към него. Той прие лесно покаянието му и му даде безусловна прошка.

B. По-малкият син.

Чрез действията си по-малкият брат илюстрира една егоистична натура. Не го беше грижа за чувствата на баща му. В еврейската култура бащата е можел да раздели богатството, но да задържи приходите от него до смъртта си. Ако един син поиска своя дял от наследството, докато баща му е още жив, то с това показва, че го счита за мъртъв.

Липсата на всякаква загриженост у него се прояви по-нататък чрез факта, че пропиля цялото си богатство, без да се замисли за труда, който баща му беше вложил, за да спечели тези пари. Нито пък му хрумна, че отсъствието му означаваше повече работа и повече задължения за брат му.

Когато достигна края на силите си, той се покая искрено. Открито изповяда греха и недостойнството си.

B. По-големият брат.

По-големият брат също беше егоистичен. Той не съчувстваше на страданието на баща си и не преживяваше загубата на брат си. Той дори не го нарече брат, но говори за него като за “твоя син”. Ревнуваше спрямо него и беше огорчен от това, че баща му го почете повече. Той оправда себе си въз основа на работата, която беше свършил за своя баща. В продължение на много години той му беше служил по задължение, а не от любов. Нямаме причини да смятаме, че той някога е потърсил своя изгубен брат.

Сравнете действията на по-големия брат в притчата с тази история за един друг по-голям брат:

Във войната във Виетнам бяха свалени много пилоти, считани след това за безследно изчезнали. Американското списание “Живот” публикувало историята на един човек на име Чарлс Морис, чийто брат е бил един от онези свалени и безследно изчезнали пилоти. Чарлс продал къщата си и си купил самолетен билет до Югоизточна Азия. Започнал да обикаля джунглите, където брат му бил свален.

Постепенно той се превърнал в нещо като легенда за местните жители. Всъщност, когато влизал в някое село, хората му оказвали голямо внимание. Давали му храна, подслон и му помагали с всичко, с което можели. Той станал някаква

мистична фигура за тях. Те му дали дори и име. Нарекли го **ПО-ГОЛЕМИЯТ БРАТ**, защото се бил върнал да търси своя по-малък брат.

Г. Въпроси за тълкуване.

1. Какво символизируют изгубените неща в трите притчи?
2. На какъв тип хора е представител по-големият брат? Как бихте описали тази група според познанията си върху Библията? Какви други паралели виждате между тях и по-големия брат?
3. Какъв е урокът, който Исус се опитва да предаде на хората? (Спомнете си *1 и 2 стих*)

III. ПРИЛОЖЕНИЕ - ОБИЧАМЕ ЛИ ТАКА, КАКТО ОБИЧА ОТЕЦ?

Пред вярващите стои една реална опасност - въпреки че всички сме били блудни синове и дъщери и сме се завърнали у дома, ние сме склонни **след време** да станем като по-големия син. Отговорете на следните въпроси, за да разберете дали не сте започнали да приличате на по-големия брат от притчата.

1. Какво е моето отношение към погиналите? Презирам ли ги? Осъждам ли ги? Отнасям ли се със състрадателен и простителен дух към тях? Припомнете си за моменти, когато сте били между "нежелани хора". Какви бяха вашите реакции?
2. Търся ли ревностно изгубените или просто чакам сами да се "завърнат у дома"? Вижте думите на Исус в *Лука 19:10*.
3. Чувствам ли се неудобно да "ям" с грешниците? Дали не съм по-загрижен за това какво ще си помислят хората, отколкото за загубените грешници?
4. "Завтичам" ли се да посрещна грешниците и приемам ли ги, или ги отхвърлям заедно с греха им? (Как бих реагирал/а например, ако в моята група дойде проститутка или наркоман?)
5. Достатъчно голяма ли е любовта ми към Отца, за да обичам онези, които Той възлюби? Когато грешниците се покайват, аз радвам ли се и приемам ли ги като братя и сестри?
6. Или пък "стоя отвън", мърморейки колко много работа съм свършил и как съм останал недооценен, вместо да се радвам и празнувам с Господа?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Прочетете *Лука 15 глава*. След това прочетете отново и отговорете на поставените въпроси за приложение. Отделете време за молитва и помолете Бог да ви даде Своето сърце на съчувствие и приемане към хората. Ако има неща, които трябва да Му изповядате, направете го. Ако трябва да изповядате нещо на някой друг или да започнете да работите в положителна посока за достигане на погиналите, отбележете си го, като включите и начина, по който ще сторите това.

ДУХОВЕН
ХАРАКТЕР

УРОК **14**

Благодатта е за смирените

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже как като християни трябва да живеем в смирение. Силата идва от немощта и християнският живот трябва да произлезе от смирението.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как да служи със смирение;
- ◆ да познава принципа - силата идва от нашата немощ;
- ◆ да се посвети на взаимоотношение на зависимост от своя Отец.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Смирението - що е то?
- III. Примери на смирение.
- IV. Молитвата изразява смирение пред Бога.
- V. Християнският живот се характеризира със смирение.

☞ Напътствия към водещите

Тестът за смирението е много силен. Той може да доведе до покаяние от страна на участниците. Винаги, когато е възможно, търсете начин да поговорите за личните духовни проблеми. Търсете добри илюстрации от вашия собствен опит на идеите, предадени в този урок.

ДУХОВЕН
ХАРАКТЕРУРОК
14

Благодатта е за смирените

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Много християни се борят да останат смирени. Някои от тях - дори и водачите – започват смирено, но след като постигнат известни успехи в служението, придобиват едва доловима гордост и самоувереност, които са в противоречие с християнското смирение. Може би няма нищо по-пагубно за един християнин от гордостта и основателите на църкви не са застраховани от нея. Гордостта не само издига бариери между вярващите, това е едно от нещата, които Господ мрази най-много (*Притчи 6:16-17*).

Исус каза ясно на своите последователи, че не трябва да служат на себе си (*Матей 20:20-28; Йоан 13:1-16*). Много светски водачи използват заплахи или се отнасят с чувство на превъзходство, за да накарат хората да им се подчиняват. Това никога не трябва да бъде характерна черта на християнина (*Матей 20:25,28; 1Петрово 5:1-7*). Напротив, християнинът трябва да се отличава със смирение, а водачът трябва да бъде пример, както стори Исус.

II. СМИРЕНИЕТО - ЩО Е ТО?

Какво ви идва на ума, когато чуете думата “смирение”? Много хора мислят, че смирението е снижаване. Често ние казваме за зле облечените, гладните и бедните, че са “скромни и смирени”. Бог иска да се смиряваме, но не иска да се считаме за бедни просяци. Писанията ни казват, че ние сме Негови деца и сънаследници с Христос на Неговото Царство. Да вярваме в други неща е изопачаване на библейските истини.

Смирението е да не мислим за себе си по-високо, отколкото трябва да мислим (*Римляни 12:3*). Смиреният човек не привлича вниманието върху себе си и не подчертава значимостта си. Да се поставяме съзнателно на по-ниско място от останалите изглежда грешно в очите на хората от света - може би дори и на някои от нас тук, но това е пътят на правдата и начинът, по който християните, особено водачите, изявяват благовестието на тези около тях. Нашата плът презира ниското място и ние трябва да се борим с това свое желание. Но там е мястото, където смирените ще намерят благодатта (*Лука 14:10*).

“Бог се противи на горделивите, а на смирените дава благодат” (1Петрово 5:5). Той не ни оставя в глупавата ни гордост. Той иска да бъдем смирени. Само от тази позиция можем да разберем колко велик е Бог. Струвало ли ви се е някога, че сте в конфликт с Бога? Възможно ли е някои от борбите, които преживяваме, да са в действителност усилия от страна на Бога да ни научи на смирение?

Може би най-добрият начин да разберем смирението е като изпитаме сами себе си. Дванадесетте въпроса, зададени по-долу, ще ни помогнат да разберем смирението, като ни покажат местата, където не успяваме да се справим. Помислете внимателно върху всеки един от тези въпроси:

1. Как приемате критиките?
2. Лесно ли е на хората да дойдат да говорят с вас? Достижими ли сте?

3. Често ли се оказвате въввлечени в спорове и борби за власт?
4. Случвало ли ви се е да мислите, че всички освен вас грешат?
5. Таи ли се гняв под повърхността на живота ви?
6. Радвате ли се, когато чуете за успехите на други хора около вас?
7. Считат ли ви за критичен човек?
8. Случва ли ви се често да сте в позицията на защитаващ се?
9. Добър слушател ли сте, способен ли сте да се концентрирате върху другите, а не върху вашия отговор или върху това, което е правилно?
10. Заемате ли нарочно по-долното място (*Лука 14:7-11*)?
11. Милостив и мил човек ли сте, или характерът ви има трудни страни?
12. Молитвата ли е първият импулс на сърцето ви?

III. ПРИМЕРИ ЗА СМИРЕНИЕ

A. Исус.

Апостол Павел ясно казва, че Исус е нашият пример за смирение. От *Филипяни 2:5* научаваме, че трябва да имаме отношение като Исус Христос, Който смири Себе Си дори до смърт.

Нашият пример за смирение, Исус, беше съвършен във всичко. Но **съвършеният човек - Исус Христос - беше съвършено зависим!** Ето какво каза Исус за самия себе си: *“Истина, истина ви казвам, не може Синът да върши от само Себе Си нищо, освен това, което вижда да върши Отец; понеже, каквото върши Той, подобно и Синът го върши”* (*Йоан 5:19-20*). Ако въобще има някой, който не е имал нужда да бъде зависим, то това е Исус. Но зависимостта не е признак на слабост, а по-скоро на сила. Да мислим, че ако сме зависими, значи сме слаби, означава да видим нещата по обратен начин отколкото са в действителност.

Смирението е признание, че “аз не мога да го направя сам”. Аз съм зависим от Бог за всичко, което трябва да свърша.” В очите на света такова признание се счита за слабост, а не за сила, за зависимост, а не за независимост. Може би затова толкова много от нас се борят с идеята за смирението - позволяваме на света, а не на Бог да определя нашите стандарти.

Б. Павел.

Според човешките стандарти великият основател на църкви Павел има с какво да се гордее (*2Коринтяни 11:22-29*). Ние го виждаме обаче да израства в смирението си през времето на своето служение. Забележете, че в ранния етап на служението си той се описва като *“най-нищожния от апостолите”* (*1Коринтяни 15:9*). По-късно, в посланието си към ефесяните, той нарича себе си *“най-нищожния от всички светии”* (*Ефесяни 3:8*). И вече в края на живота си той се нарича *“главния от грешните”* (*1Тимотей 1:15*).

Той имаше също един “трън”, който не знаем какво точно е представлявал, но Павел молеше Бог да го премахне. Забележете коментара му за тази молба: *“И Той ми рече: Доволно ти е моята благодат; защото силата Ми в немощ се показва съвършена. И тъй, с преголяма радост по-добре ще се похваля с немощите си, за да почива на мене Христовата сила. Затова намирам удоволствие в немощи, в укори, в лишения, в гонения, в притеснения за Христа; защото, когато съм немощен, тогава съм силен”* (*2Коринтяни 12:9-10*).

За Бог е по-важно Павел да свидетелства чрез “тръна” и да живее в смирена зависимост от Него, отколкото да бъде освободен от този трън и да се възгордее. Бог иска Неговите деца да бъдат зависими от Него. Бог иска ти и аз да бъдем зависими от Него.

Нашата себеправедност е друга форма на независимост. Сравнете човека, който е силен отвън (силен сам по себе си), но е слаб отвътре, с водача, който изглежда слаб, но е вътрешно силен.

Савел: Външно силен/отвътре слаб	Павел: Вътрешно силен/отвън слаб
Този човек беше много твърд в решителността си да “върши правилните неща”. Ревността му го караше дори да изпраща християните в затвора. Като фарисей той спазваше стриктно закона. Отвън може да е изглеждал безгрешен, но вътрешно той чезнеше.	Когато Бог обърна Савел, той стана по-малко зависим от собствената си ревност да постигне желаното, но зависим от силата на своя Отец, която работеше в него. Христос смени името му на Павел, за да отрази тази промяна в характера му. Той спря да се интересува от това как ще го приемат околните и избра да заеме най-ниското място. Помислете за това как се смири пред коринтяните. <i>“Кой изнемощява, без да изнемощявам и аз? Кой се съблазнява, без да се разпалавам аз” (2Коринтяни 11:29)? “А далеч от мене е да се хваля, освен с кръста на нашия Господ Исус Христос...” (Галатяни 6:14).</i> Виждаме човек, който е силен, защото не се интересува от това какво ще си помислят другите за него. Той се интересуваше как Исус гледа на него и в резултат на това стана един силен човек, когото Бог използва по мощен начин.

IV. МОЛИТВАТА ИЗРАЗЯВА СМИРЕНИЕ ПРЕД БОГА

Много християни не знаят как да живеят такъв живот на зависимост и доверие, когато сякаш всичко излиза извън контрол. Молитвата е един друг начин, по който ние можем да проявим независимост. Понякога ние се молим да си върнем контрола над ситуации, които са излезли от релсите. Но истинската молитва търси Бог да поеме нещата в Свои ръце. Тя е признание за пълната ни зависимост от Него. Смиреният човек не се моли за независимост. Той се моли да бъде включен в Божиите цели и в Божия план. Такава ли е и вашата молитва?

V. ХРИСТИЯНСКИЯТ ЖИВОТ СЕ ХАРАКТЕРИЗИРА СЪС СМИРЕНИЕ

Гордостта ни пречи да осъзнаем истинската си нужда на зависимост от Бога. Ние започнахме християнския си живот като просяци и Бог ни даде хляб. Той направи същото и с израилтяните в пустинята. Те имаха нужда Отец да им изпраща хляб всеки ден, за да оцелеят. Ние сме в подобно положение. Но когато решим, че нямаме повече нужда от хляба, тогава изпадаме в беда. Вече не сме просяци, а имаме откъде сами да се снабдим с храна. Това е независимост, която съпътства любовта ни към нашата собствена правда.

Независимостта също така превръща водачите в разпределящи хляба, а не във водещи до мястото, където хората могат да го намерят. Това е опасно отклонение от благовестието. Разбираме, че ние имаме това, от което хората се нуждаят, вместо, че Бог има това, което им е нужно. Насърчаваме хората да бъдат зависими от нас, вместо от Исуса. Като водачи ние трябва да ги заведем при Онзи, Който има силата, храната, утехата и прошката.

1Петрово 5:1-4 дава някои принципи за онези, които искат да бъдат презвитери или водачи в църквите си.

1. Пастир.
2. Желаещ да служи.
3. Не господарува над другите.
4. Пример.

Този вид водачество е насочено напълно към любовта и служенето на другите. Един последовател естествено би се отнасял благосклонно към водач, който посреща горните критерии. Хората обикновено не нараняват никого, който ги обича. Така че е съвсем естествено Петър, в следващия стих (1Петрово 5:5), да насърчи младите хора, без съмнение последователите на старите, да се подчиняват на тяхното водачество.

От 5 и 6 стихове научаваме също, че всички трябва да търсим смирението. “Облечете смирението”. С други думи, “търсете го”. “Смирете се” (ст.6) е заповед от Святия Дух, а не просто мнение. И тя не се отнася само за водачите или за последователите. Тя е за всички.

Следната таблица ще ни помогне да разберем по-ясно разликата между независимия християнски водач или последовател и този, който живее в зависимост от Бога.

Независим	Зависим
<ul style="list-style-type: none">◆ Независимият човек гледа на нещата като на успехи и провали.◆ Неверието е нормално състояние за такъв човек.	<ul style="list-style-type: none">◆ Човекът, който е зависим от Христос, разбира, че Исус държи всичко в ръцете си. Той живее с тази увереност.◆ Вярата стои в центъра на живота на този човек. Неверието е единственият провал.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Горделив човек ли сте, или смирението е ваша характерна черта? Ако не сте смирен, вие изпускате големи благословения от нашия могъщ Бог, Който дава благодат на **смирениите**. Говорете с вашия наставник за нуждата си да се смирите пред Бога. Поставете този проблем в молитва.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо според вас толкова много християни, включително и водачите, се борят със смирението?
- ◆ В какво отношение ви е трудно да се смирите?
- ◆ Защо Бог дава благодат на смирените?
- ◆ Какво е значението на смирението в живота на основателя на църкви?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Намерете си приятел, на когото можете да разчитате и пред когото можете да говорите открито и честно.
- ◆ Помолете го да ви помогне да си отговорите на въпросите, включени в теста за смирението.
- ◆ В духовния си дневник отчитайте промените, които виждате да се осъществяват във вашия живот.

Носене на теготите

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Този урок цели да ни помогне да разберем, че служението, което Исус ни даде, е да освободим хората от товара на греха. Този урок ни води в нови територии. СТАРО разбиране – Водачите създават правилата и ги налагат. НОВО разбиране - Водачите са слугите, които се стремят да вдигнат товара от плещите на хората и така да им помогнат да служат с по-голямо посвещение и повече благодат в своя живот.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как да споделя теготата на другите в църквата си;
- ◆ да знае, че добрият водач споделя теготата, а не я прехвърля върху околните;
- ◆ да направи посвещение да носи товара на другите.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Служението на Исус и нашето призвание.
- III. Светско служение и християнско служение.
- IV. Какво значи да носим товара?

☞ Напътствия към водещите

Концепцията за водачество, представена в този урок, ще бъде нова за повечето участници. Необходимо е да им предоставите време за дискусия върху темата за молитва и за лични разговори с вас относно борби, които водят като водачи.

Носене на теготите БЛАГОДАТ ЗА ТЕЗИ, КОИТО ВОДИМ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Един известен християнски водач твърди категорично следното: *“Понякога се казва, че сферата на ръководство на един човек, която той може да запази, е пропорционална на способността му да поема товарите на другите. Ако можете да носите само собствените си проблеми - вие не можете да водите други. Ако можете да понесете товарите на семейството си, вие можете да го водите. Ако можете да носите теготата на цяло общество, тогава това общество представлява обхвата на вашия потенциал като водач (Corwin, Gary “A second look: Leadership as Pain-Bearing” EMQ. Януари, 1998).*

Мислили ли сте за водачеството в подобен аспект? Изглежда, че това твърдение е вярно в определен смисъл. Много водачи ще потвърдят, че водачеството всъщност е въпрос на носене на теготите на другите. Както ще видим в този урок, водачите трябва да се научат да гледат към Бога за помощ и сила, за да могат да носят болките на другите.

II. СЛУЖЕНИЕТО НА ИСУС И НАШЕТО ПРИЗВАНИЕ

A. Служението на Исус.

Служението на Исус целеше да освободи хората от теглото на греха. Именно това извърши Той за нас!

- ◆ *“Дойдете при Мене всички, които се трудите и сте обременени, и аз ще ви успокоя. Вземете Моето иго върху си, и научете се от Мене; защото съм кротък и смирен на сърце; и ще намерите покой на душите си. Защото Моето иго е благо, и Моето бreme е леко” (Матей 11:28-30).*
- ◆ *“Стойте, прочее, твърдо в свободата, за която Христос ни освободи, и не се заплитайте отново в робско иго” (Галатяни 5:1).*

B. Служението, към което сме призовани.

След като ни освободи от греха, Исус ни даде същото това служение - да носим теготите на другите (2Коринтяни 5:20).

1. Към невярващите - ние трябва да ги водим до Онзи, Който ще понесе болките им - Исус Христос!
 - ◆ *“Затова, отсега нататък ние не познаваме никого по плът; ако и да сме познали Христа по плът, пак сега вече така Го не познаваме. За туй, ако е някой в Христа, той е ново създание; старото премина; ето, [всичко] стана ново. А всичко е от Бог, Който ни примири със Себе Си чрез [Исуса] Христа, и даде на нас да служим за примирение; сиреч, че Бог в Христа примиряваше света със Себе Си, като не вменяваше на човеците прегрешенията им, и че повери на нас посла-*

нието на примирението. И тъй от Христова страна сме посланици, като че Бог чрез нас умолява; молим ви от Христова страна, примирете се с Бога” (2Коринтяни 5:16-20).

2. Към вярващите -

- ◆ *“Прочее, ние силните сме длъжни да носим немощите на слабите и да не угаждаме на себе си” (Римляни 15:1).*
- ◆ *“Молим ви още, братя, увещавайте безчинните, насърчавайте малодушните, поддържайте слабите, бъдете търпеливи към всички” (1Солунци 5:14).*
- ◆ *“Братя, даже ако падне човек в някое прегрешение, вие духовните поправяйте такъв с кротък дух; но всекиму казвам: Пази себе си, да не би ти да бъдеш изкушен. Един другиму тегобите си носете, и така изпълнявайте Христовия закон” (Галатяни 6:1-2).*

Как да носим един на друг теготите си? Много е важно да разберем това, за да открием значението на този пасаж. За какви теготи говори той? Това е теглото на греха...някой е хванат “в грях”. Въпросът е как да вземем и да понесем теглото в живота на друг човек? Като ги приведем още веднъж към благовестие то, което казва, че Исус е поел нашия товар на кръста.

Често съм чувал да казват, че християните са единствената армия, която убива своите ранени. Ние сме склонни да пропъждаме незрелите вярващи. Но този пасаж ни казва, че трябва да се грижим за ранените си - да ги възстановяваме. Притчата за изгубената овца (Лука 15 глава) е илюстрация за грижата за този, който се е отклонил... и за огромната стойност, която Бог придава на възстановяването на онези, които са се отклонили.

III. СВЕТСКО СЛУЖЕНИЕ И ХРИСТИЯНСКО СЛУЖЕНИЕ

A. Светските водачи водят, използвайки сила.

Обикновено водачите в света използват сила. Вместо да поемат теготите, те налагат други, принуждавайки хората да изпълняват желанията им! Обърнете се към историята за момент. В Стария Завет Египет пороби израилтяните със сила. Асирийците, вавилонците, а по-късно и персийският цар Кир, също отведоха Израел в робство. В Новия Завет Исус обвини фарисеите, че налагат товари върху израилтяните, които и самите те не могат да изпълнят. Историята на света е пълна с множество примери на деспоти, диктатори и царе, които поробвали, експлоатирали и убивали стотици хиляди, само за да изпълнят своите собствени желания. Хитлер и Сталин са само едни по-съвременни примери. Изглежда, че силата е един ефективен начин да накараш хората да те следват. Но това идва с един неприемлив страничен ефект. Тя произвежда огорчение и гняв у последователите, което довежда до бунтове.

Прочетете следните пасаж, за да видите какво казва Библията за светските водачи.

- ◆ *Марк 10:35-45;*
- ◆ *Матей 23:3-4;*
- ◆ *Яков 2:12.*

Светските водачи (правителства) **налагат** закона чрез закона и техните основни характеристики са:

- ◆ Манипулация;

- ◆ Сила;
- ◆ Борба за власт;
- ◆ Страх;
- ◆ Хората са подтискани с правила и ограничения, които ги унижават.

Б. Християнските водачи водят, като носят проблемите на другите.

Църковните водачи сред вярващите трябва да бъдат коренно различни от светските водачи. Вярващите водят, като носят товара на другите като слуги. Хората ще следват водач, който достатъчно добре се грижи за тях, за да носи теготите им.

Прочетете следните пасажи, за да видите какво казва Библията за водачите-слуги:

- ◆ *Галатяни 6:1-2;*
- ◆ *1Петрово 5:1-3.*

Църковните водачи имат следните характеристики:

- ◆ Обичат онези, които не са приемани от никого;
- ◆ Не изискват, а се опитват да служат;
- ◆ Предлагат сигурност на хората и място, където да научат за Христос и да израстнат в Него;
- ◆ Грижат се за хората.

IV. КАКВО ЗНАЧИ ДА НОСИМ ТЕГОТИТЕ?

А. Примерът на Павел.

1Солунци 2:1-13 ни предлага един добър пример за водач, който носи теглото на другите. Павел пише на вярващите в Солун, като обяснява своето поведение, докато основе църквата там. Отделете време да дискутирате този пасаж. Помислете дали познавате водачи, които могат да бъдат описани по този начин. Споделете някои примери, които илюстрират качествата от списъка по-долу:

- ◆ Не от грешен или нечист мотив;
- ◆ Без измама;
- ◆ Говори като човек, одобрен от Бога;
- ◆ Не угажда на човеци;
- ◆ Не търси ласкателства от хората;
- ◆ Мил и любящ;
- ◆ Подобен на майка.

Б. Дисциплиниране.

Може би не мислим за дисциплинирането като за носене на товара на другите. Но всъщност това е така, защото неговата истинската цел не е наказание - Исус понесе наказанието за нашия грях. Целта на дисциплинирането е да възстанови правилните ни взаимоотношения с Бога и хората. Нека да изследваме два пасажа, които разглеждат този аспект на съпричастността на теготата на другите:

- ◆ *Евреи 12:5-11;*
- ◆ *Галатяни 6:1-5.*

Основавайки се на тези пасажии, какво трябва да направите с брат или сестра хванати в грях (похот, гняв, себичност, клюкарстване)?

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какви теготи налагаме на другите?
- ◆ По какъв начин могат очакванията за съвършенство, зрялост и безгрешност да се превърнат в бреме за вярващите?
- ◆ Как можете да откривате проблемите на другите?
- ◆ Каква е целта на дисциплинирането?
- ◆ *Галатяни 6:2* ни казва да носим един на друг теготите, а *Галатяни 6:5* - че всеки трябва да носи своя си товар. Как ще обясните това "противоречие"?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

1. Оpozнайте членовете на вашата група или църква. Напишете на един лист какви теготи най-често те трябва да носят.
2. Разгледайте списъка и си отбележете как конкретно можете да помогнете на хората да се справят с тях.
3. Използвайте следната таблица за този анализ и после я покажете на преподавателя си.

Най-често срещани теготи	Как да помогнем

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Corwin, Gary. *A Second Look: Leadership As Pain-Bearing..* Evangelical Missions Quarterly, Vol. 34, No. 1, January, 1998.

Молитва

Молитва за съживление

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Този урок привлича вниманието на участниците в семинара към необходимостта църквата да поддържа взаимоотношенията си с Господа. Той дава възможност на основателите на нови църкви да се обединят в обща молитва за съживление в своя град и в България.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да бъде насърчен да се довери на Бога да започне работа в живота на Своите хора, призовавайки ги към съживление;
- ◆ да знае, че Бог желае да благослови Своята Църква със съживление;
- ◆ да се моли за раздвижване на Божия Дух в своя град и народ.

☞ План на урока

- I. Какво е съживление?
- II. Кой са условията за настъпване на съживление?
- III. Каква е ролята на водачите в съживителните движения?
- IV. Какво можете да направите вие, за да настъпи съживление/пробуждане в България?

☞ Напътствия към водещите

Забележете, че материалът съставлява обема на два урока, като обединява поучение и молитва. Забележете също, че след края на всяка част веднага се дава практическо приложение. Практическото приложение е подчертано. Може би ще предпочетете да дадете възможност на различни участници да водят отделните части на поклонение и молитва, но бъдете внимателни, нужно е да планирате това внимателно и в молитва, за да протече поучението и молитвата гладко.

Молитва за съживление МОЛИТВЕН КОНЦЕРТ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. КАКВО Е СЪЖИВЛЕНИЕ?

Съживлението е обновление на духовния живот на вярващия. То включва свръхестествено съзнание за греха, погнуса от него и изповед. То ни довежда до обръщение към Бога с по-дълбока любов към Него и по-голяма покорност към Неговите заповеди.

Времето на духовно съживление сред църквата се съпътства от духовно пробуждане сред онези, които не са новородени. Отделни хора и цели множества идват до жива вяра в Христос, раждат се нови църкви и обществото се променя.

II. КОИ СА УСЛОВИЯТА ЗА НАСТЪПВАНЕ НА СЪЖИВЛЕНИЕ?

Съживлението идва, когато Божият Дух започва да се движи в живота на Божиите деца, като ги избличава за грях и ги призовава към покаяние. Прочетете следващите стихове, за да помогнете на всеки участник да си спомни, че съживлението тръгва от сърцето: **МОЕТО СЪРЦЕ**.

A. Да обичаме Бога с цялото си сърце и в пълна покорност на заповедите Му (Прочетете *Второзаконие 30:1-10*).

- ◆ Пейте песни на поклонение и хваление, които изповядват любовта ви към Бога.
- ◆ Отделете тихо време, през което помолете Господа да ви покаже области от живота, в които не Му се покорявате изцяло.

B. Смирено да търсим Господа (*2Летописи 7:14*).

"Ако людете Ми, които се наричат с Моето име, смирят себе си та се помолят и потърсят лицето Ми...тогава ще послушам от небето, ще простя греха им и ще изцеля земята им."

- ◆ Заедно, като Негови хора, смирено потърсете лицето Му.

V. Да изповядаме греха и вината си.

"Върни се...казва Господ; Аз няма да направя да ви нападне гневът Ми; защото съм милостив, казва Господ, и не ще пазя гняв завинаги. САМО ПРИЗНАЙ БЕЗЗАКОНИЕТО СИ, че си станала престъпница против Господа своя Бог...и че не сте послушали гласа Ми, казва Господ" (Еремия 3:12-13).

"Изпитай ме, Боже, и познай сърцето ми, опитай ме, и познай мислите ми; и виж дали има в мене оскърбителен път; и води ме по вечен път" (Псалом 139:23-24).

- ◆ Отделете тихо време, през което изповядайте пред Господа всеки осъзнат личен грях и Го помолете да ви очисти (*1Йоан 1:7,9*).

III. КАКВА Е РОЛЯТА НА ВОДАЧИТЕ В СЪЖИВИТЕЛНИТЕ ДВИЖЕНИЯ?

Бог е дал водачи на Църквата, за да водят Неговия народ в пътя на правдата.

А. Водачите дават пример чрез лично покаяние.

"Опашете се с вретиче и плачете, свещеници; лелекайте, служители на олтара; дойдете, нощувайте във вретиче, служители на моя Бог" (Йоил 1:13).

Б. Водачите призовават Божия народ към покаяние.

"Осветете пост, свикайте тържествено събрание, съберете старейшините и всичките жители на страната в дома на Господа вашия Бог, и извикайте към Господа" (Йоил 1:14).

- ◆ Разделете се на малки групи. Нека всеки се помоли за другите в групата да бъдат опазени от лукавия, за да могат да служат на Господа в святост. Помолете се за водачите на техните деноминации, за пастирите, старейшините и дяконите по име в дух на любов и без да критикувате. Благодарете на Бога за тях и Го помолете да благослови личния им живот, семейството и служението им.
- ◆ Помолете Бога да помогне на водачите да познаят стъпките, които трябва да направят, като призовават вярващите към покаяние.

IV. КАКВО МОЖЕТЕ ДА НАПРАВИТЕ ВИЕ, ЗА ДА НАСТЪПИ СЪЖИВЛЕНИЕ/ПРОБУЖДАНЕ В БЪЛГАРИЯ?

- ◆ Помолете Бога да ви покаже какво можете и трябва да направите, за да започне процес на съживление в църквата, града и народа ви.
- ◆ Помолете Бога, като работи за съживлението на Църквата Си, да подейства и в сърцата на невярващите и да доведе мнозина до покаяние и вяра.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Направете индуктивно изучаване на Библията върху *Ездра 9:1-10:17*. Отговорете и на следните въпроси:

1. В какво конкретно беше съгрешил народът (*Ездра 9:1-2*)?
2. Как откликнаха на греха Ездра и другите водачи (*Ездра 9:3,5; 10:1*)?
3. На кой атрибут на Бога Ездра основа своята надежда (*Ездра 9:15*)?
4. Как откликнаха хората, които видяха покаянието на Ездра (*Ездра 10:1-4*)?
5. Как проникна съживлението сред народа (*Ездра 10:9-17*)?

Помнете да извлечете приложение за своя живот, църква и народ.

Малки групи

Разглеждане на въпроси и проблеми в малките групи

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да даде възможност на участниците да обсъдят заедно проблемите и въпросите, които имат за малките групи.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира някои от често срещаните проблеми, възникващи в служението на малките групи;
- ◆ да използва личния си опит, за да намери отговор на някои от обсъжданите въпроси;
- ◆ да приложи отговорите и предложенията на други курсисти за разрешаване на проблемите в своята малка група.

☞ План на урока

- I. Служението в малката група.
- II. Въпроси и проблеми.
- III. Разрешения на проблемите.

☞ Напътствия към водещите

Този урок има за цел да осигури време за дискусия между участниците. Вашата роля е да бъдете посредник между тях, водещ на дискусията. Вие трябва да ги питате за техните проблеми и въпроси. Недейте обаче да давате веднага отговорите - оставете ги, ако могат, сами да стигнат до тях. Ако все пак никой няма въпроси, тогава в урока има дадени няколко примерни общи въпроса. Опитайте се да използвате опита на обучаващите се, за да дадете отговори на тези проблеми.

Наблегнете на това, че участниците трябва да мислят за възможните решения на проблемите, които са обсъждани, и да решат как да използват наученото в собствените си групи. Насърчете ги да запишат специфични, конкретни стъпки, по които да се опитат да разрешат някои от проблемите в своите групи.

Разглеждане на въпроси и проблеми в малките групи

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. СЛУЖЕНИЕТО В МАЛКАТА ГРУПА

Георги води малка група вече четири месеца. Въпреки че има шест човека, които посещават редовно събиранията, те като че ли не растат във вярата, а групата като цяло не показва желание за достигане на околните. Те се задоволяват само с това да се срещат веднъж седмично, да обсъждат проблемите си и да изучават малко Библията. Георги все повече и повече се отчайва и не знае какво да направи, за да помогне на членовете на групата за техния духовен растеж. Понякога той дори мисли да се откаже от това служение.

Както Георги е открил, служението в малки групи може да бъде както насърчително, така и отчайващо. Когато нещата вървят добре, водачът е доволен и щастлив. Когато обаче дойдат проблемите, може да бъде много трудно за него, молейки се, да работи за разрешаването им.

Във всяка една малка група, по едно или друго време, възникват проблеми. В този урок ще се даде време на участниците да обсъждат различни въпроси и проблеми, засягащи техните групи. Надяваме се, че някои от тях вече са се сблъскали с подобни проблеми и имат разрешението за тях. Ако възникнат трудни въпроси, може да отделите колкото време е необходимо, за да обсъждате възможни разрешения или отговори на въпросите си.

II. ВЪПРОСИ И ПРОБЛЕМИ

Започнете да дискутирате проблемите или въпросите във вашите малки групи. Преподавателят ще бъде отговорен да прави необходимия баланс на времето. Ако участниците са имали успех с групите си и нямат никакви проблеми, тогава може да използвате следния списък с въпроси за дискусия. Запомнете, това е само в случай че няма други въпроси или проблеми за дискутиране.

- ◆ Малката група не расте духовно.
- ◆ Водачът не може да намери стажант-водач.
- ◆ Малката група не иска да се умножава.
- ◆ Малката група не може да намери подходящо място, където да се събира.
- ◆ Възникнали са известни конфликти между двама или повече членове на групата и водачът не може да се справи с тях.
- ◆ Малката група не нараства числено.

III. РАЗРЕШЕНИЯ НА ПРОБЛЕМИТЕ

Всяка малка група е различна и всяка проблемна ситуация има своите характерни особености. Все пак има някои общи основни принципи или причини за възникването на проблеми. Всеки водач на малка група трябва внимателно да изслуша

предложенията или отговорите на участниците в дискусиата. Ако е възможно, трябва да помисли как да приложи принципите, залегнали в дадените отговори, в своята собствена малка група, ако подобен проблем е възникнал и при него/нея.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какъв е най-големият проблем във вашата малка група? Кое от разрешените или предположенията, дадени в тази дискусиа, можете да използвате, за да се справите с този проблем?
- ◆ Познавате ли други водачи на групи, които не са участвали в дискусиата, но биха имали полза от подобна дискусиа? Как можете да ги насърчите и да споделите с тях някои от нещата, които научихте?
- ◆ С кого можете да обсъждате настоящите и бъдещите проблеми на вашата малка група?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Запишете трите най-големи проблема, с които се сблъсквате в малката си група.
- ◆ На основата на тази дискусиа, запишете поне по две възможни разрешения за всеки от тези проблеми.
- ◆ Молете се за мъдрост при прилагането на разрешенията, които току-що записахте. Планирайте да направите това възможно най-бързо.

Умножаване на малките групи

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☛ Въведение

☛ Цел на урока

Целта на този урок е да даде на участниците необходимите знания и умения, за да бъдат способни да подпомогнат умножаването на своите малки групи.

☛ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира защо е необходимо малките групи да се умножават;
- ◆ да знае как да използва “връзките”, за да помогне на групата си да се умножи;
- ◆ да се научи как да подготви групата си за умножаване и после да я води в този процес;
- ◆ да знае как да се справя с някои от най-често срещаните пречки, които могат да усложнят умножаването на малките групи.

☛ План на урока

- I. Целта на умножаването.
- II. Процесът на естественото умножаване.
- III. Пречки пред умножаването.

Умножаване на малките групи

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ЦЕЛТА НА УМНОЖАВАНЕТО

Групата се срещаше за последен път. Нещата не биха могли да бъдат по-зле. Водачът им ги напускаше; не можеше да се разчита на стажанта-водач; в групата имаше караници и борби за власт, а един от членовете щеше дори да бъде изгонен за злоупотреба, предателство и измяна. Във въздуха витаеше усещане на страх и несигурност. Водачът се изправи да говори. Той каза:

“Да не се смущава сърцето ви. Доверете се на Бога...”

Водачът беше Исус, разбитата група бяха дванадесетте апостола, а тази среща стана само няколко часа, преди да Го арестуват, осъдят и убият. Въпреки окаяното състояние на групата в тази фаза на умножаване, със силата на Светия Дух тя успя да се преумножи многократно. Преди да е изминало и едно поколение, броя на групите се беше увеличил дотолкова, че изпълни цялата Римска империя.

По същия начин всяка група, когато наближи момента да се умножи, трябва да помисли върху думите на Исус: *“Да не се смущава сърцето ви. Доверете се на Бога...”* (Йоан 14:1).

Независимо колко трудна може да изглежда тази промяна, умножаването на малките групи е за благото на Божието царство. Нашата основна цел в служението на малките групи е изпълнението на Великата заповед. Нашият метод, чрез който работим за нейното постигане е чрез малки групи, които благовестват, изграждат нови вярващи, обучават водачи и се възпроизвеждат. Без умножаване не може да бъде постигната целта.

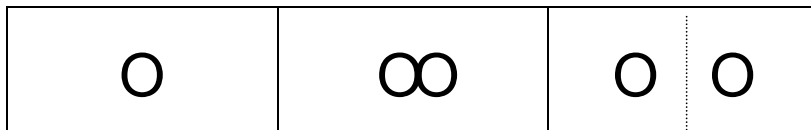
Както споменахме преди, малките групи могат да бъдат използвани като “строителен материал” за една по-голяма стратегия на служение. Малки групи, които се възпроизвеждат, могат да бъдат използвани за заздравяване на съществуващите църкви и за започване на нови. Така те могат да послужат за основа в стратегията за образуване на нови църкви. По този начин множащите се малки групи не само дават възможност да бъдат започнати нови църкви, но и помагат за развиването и израстването на движение за наситено основаване на църкви в даден район или дори държава. Малките групи предоставят естествена възможност за малките, “обикновени” дейности в евангелизирането, ученичеството и обучението на водачи, които са необходими за образуването на движение за основаване на нови църкви.

В много отношения умножаването е връхната точка на няколкомесечен труд в малката група. Това е важно събитие в живота на групата и трябва да бъде отпразнувано и отбелязано подобаващо. Въпреки че има няколко неща, които водачът на групата може и трябва да направи, за да подготви групата да се умножи, може би най-важното е просто да се довери на Бога и да вярва, че Той ще направи от вече съществуващата група две нови. Чрез силата Му и чрез водителството на Светия Дух, умножаването е процес, който ще стане отново и отново в малките групи.

II. ПРОЦЕСЪТ НА ЕСТЕСТВЕННОТО УМНОЖАВАНЕ

A. Биологично размножаване.

В природата клетките се размножават посредством процес на растеж и удвояване. Всяка клетка има ядро, което контролира дейността на клетката. Когато клетката се храни и нараства, ядрото започва също да расте и да се оформя в две нови ядра. След като достигне необходимата големина, клетката се умножава в две нови клетки, всяка със свое собствено ядро. Този процес на растеж и умножаване продължава отново и отново, докато клетките са хранени и могат да растат.

Умножаването на малките групи става по подобен начин като при размножаването на биологичните клетки. Всяка група има водач, който осигурява необходимите условия за нейния растеж и подхранване. Ако групата не се храни и развива (по отношение на духовен растеж и на достигане на околните), тя няма да расте. Водачът дава примера, поучавайки и насърчавайки членовете на групата да благовестват на хората около тях. С помощта на Святия Дух тези приятели и познати са доведени в групата и получават възможност да научат за Исус Христос и да Го приемат за личен Спасител.

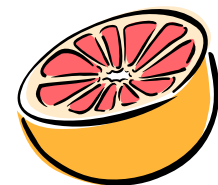
С укрепването на малката група водачът започва да работи заедно със своя стажант-водач. Този нов водач се учи от думите и действията на своя наставник и в много отношения става негов подражател (*1Коринтяни 11:1*). Когато стажант-водачът е духовно и умствено готов да започне да води своя собствена група, основната групата може да се раздели на две нови. Всяка от тях има собствен водач и може да започне целия процес отначало.

Бог е създал биологичните клетки с възможността и предназначението да се размножават. Но ако липсват подходящите условия за растеж и развитие, това няма да стане и клетките накрая ще умрат. Малките групи също така имат потенциала да растат, да се развиват и да се умножават. И подобно на биологичните клетки това няма да стане, ако липсват необходимите условия.

Б. Естествени връзки.

Представете си малка група, в която водачът държи два големи, сочни портокала. Той моли двама по желание да обелят портокалите и да ги разделят наполовина. Те обаче трябва да използват различни методи за това. Първият трябва да раздели портокала си, като го обърне хоризонтално и разчупи напречно парчетата. Вторият трябва да раздели своя, като го държи вертикално и отделя парчетата му.

Можете да си представите какво ще се случи с всеки от портокалите. Можем да направим паралел с това, което ще се случи с малките групи, когато дойде времето те да се разделят на две. Група, разделена, без да бъдат взети предвид естествено възникналите приятелства, може да се превърне в една голяма каша. Ако разделяте групата по численост, по географско положение или по каквото и да било друг принцип, освен този на естествените приятелства, ще нараните много членове.

Ако обаче определите кои са естествено възникналите взаимоотношения в групата и после я разделите според тези връзки, резултатът ще бъде много благоприятен. За да насърчите започването на подобни връзки, вие можете да опитате различни варианти. Наблюдавайте по какъв начин членовете на вашата група се разделят на подгрупи от по трима, четирима или петима души. Отбележете си кой с кого се събира и кой се очертава като водач. Правете това три-четири седмици, за да разберете кои от връзките се развиват естествено.

Можете дори да планирате образуването на тези подгрупи, като си направите схеми на взаимоотношенията. Кои трима, четирима или петима от групата ви си приличат най-много? Кои имат деца на близка възраст? Подобни професии? Еднакви интереси? Кои хора са завързали и преди приятелства и връзки? Можете да оставите подгрупите да се развият сами, а можете и да подпомогнете тяхното образуване, като насърчите определени хора да се събират в подгрупи на основата на това, което знаете за техните личности и интереси. Тези групи ще бъдат в един смисъл “мини групи”. Вие ще продължавате да се срещате като голяма група, но можете да се разделите на малки групички за библейско изучаване, за молитва и за споделяне.

Вашият стажант-водач трябва по стечение на естествените обстоятелства или по ваше предложение да се заеме с една от тези подгрупи. Ако във вашата група има няколко такива подгрупи, тогава дайте на стажанта си възможност да започне да работи с тази, която има най-голям потенциал да прерастне в нова, “дъщерна” група. По този начин стажанта-водач ще развие по-близки взаимоотношения с тези членове на групата ви и ще бъде по-добре подготвен да ги ръководи, когато дойде време да започне нова група. Това също допринася за по-добра пастирска грижа за членовете на групата. Повечето хора говорят по-открито пред трима-четирима, отколкото пред десет-дванадесет. Освен това, като свържете хората в по-малки групи, тяхното отсъствие ще бъде забелязано по-лесно. Те ще осъзнаят необходимостта от присъствието си и ще бъдат докоснати от другите по такъв начин, че ще станат по-посветени на групата си.

В подгрупите също можете да откриете нови потенциални стажант-водачи. Опитът показва, че в една малка група от хора винаги естествено възниква един, който става водач, ако такъв не е бил вече поставен. Докато водачът на малка група търси в молитва кого да определи за стажант-водач, той/тя може да се огледа в подгрупите си, за да види кои са онези, които по естествен начин излизат на яве като водачи. Това са хората, за които трябва да се молите и на които да предложите да станат стажант-водачи.

В. Стъпки на умножение.

Умножаването на групата е съзнателно определена цел, която водачът и членовете на групата поставят пред себе си и за изпълнението на която работят активно. Умножаването трябва да бъде осъзнато като една естествена част от жизнения кръговрат на малката група. Ако водачът на групата не постави тази цел като приоритетна за себе си, членовете на групата също няма да го направят.

За да осигури тези необходими “условия” за растеж и умножаване, водачът на групата трябва да направи няколко неща.

- ♦ Водачът трябва **непрекъснато** да внушава на членовете виждането, че групата им ще се развие в две групи. Това виждане трябва да бъде наложено още от самото начало, а не когато остават няколко седмици до разделянето. Той трябва да обясни защо това е добро и необходимо, за да бъде изпълнена Великата заповед, която Христос ни даде.
- ♦ Водачът трябва да насърчава членовете на групата да достигат до своите невярващи познати. Без числен растеж не може да има умножаване на групите.

- ◆ Водачът трябва да се погрижи да създаде в групата среда, в която вярващите да израстват в ученичество. Без духовен растеж нуждата от умножаване на групите може да бъде неправилно разбрана.
- ◆ Водачът трябва да обучава своя стажант, който ще поеме отговорността да води една от двете групи. Когато дойде времето групата да се раздели на две, стажанта-водач трябва да разработи цялостна цел за бъдещето на своята група, както и план за поне първите няколко събирания. Водачът трябва да обсъди всичко това със своя стажант и да му даде съвети и предложения.
- ◆ Датата на разделянето на групата на две трябва да бъде предварително планирана. Водачът трябва да държи групата отговорна за изпълнението на този процес в планирания срок.

Ако водачът е изпълнил всичко това, то какво още е необходимо, за да може групата да се умножи?

Обсъдете предстоящите промени с групата си.

- ◆ Хора, които никога преди не са били в група, която се е разделила на две, ще имат в повечето случаи неправилни разбирания за умножаването. Те погрешно смятат, че силата на групата е в това от кого се състои тя, а не на Кого принадлежи. Приемете страховете им сериозно и им помогнете да ги преодолеят. По време на самия процес СЛУШАЙТЕ, МОЛЕТЕ СЕ И НАСЪРЧАВАЙТЕ. Правете всичко, което е по силите ви, за да не допуснете негативизъм или обезкуражаване в хората. Четете и размишлявайте върху *Йоан 14-17*, за да придобиете духовно виждане за това как Исус се справи с процеса на умножаване в групата на учениците Си.

Определете водачите на новите групи.

- ◆ В някои случаи, при разделянето на групата, стажанта-водач става водач на “дъщерната” група. Това обаче зависи от самата група, а и е точно толкова приемливо сегашният водач да започне да работи с новата група, докато стажанта остане с първоначалната. Това е препоръчително, когато членовете на новата група не са толкова духовно израстнали, както онези, останали в старата група.

Определете кой ще остане в старата група и кой ще премине в новата.

- ◆ Водачът на малката група трябва да каже на членовете си да се молят, за да разберат в коя група Бог иска да бъдат. Той/тя не трябва да пита кой **водач** предпочитат. Това може да предизвика съперничество, разединения и стресови ситуации за всички. Водачът НИКОГА не трябва да решава сам кой къде да отиде. Всяко предложение трябва да бъде дадено без най-малката следа от манипулативност или налагане на мнение. Доверете на Святия Дух да подреди групите както Той желае.

Изберете място, където да се събира новата група.

- ◆ Новата група трябва да реши къде да се събира. Това може да стане както в дома на новия водач, така и у някой от членовете на групата. Важно е предварително да изберете мястото и да направите необходимите приготовления за това. Членовете на новата група трябва да изпитват чувство на сигурност, комфорт и единство на мястото, където ще се събират.

Планирайте да се събирате със стажанта водач, за да продължите обучението му/й.

- ♦ Водачът на малката група трябва да продължи да прекарва определено време със своя стажант и след разделянето. Първите няколко седмици и месеци ще бъдат най-трудни за новия водач. За него ще бъде от огромна помощ, ако има някой до него, който да го наставлява и с когото да обсъжда проблемите си и да се моли.

Изберете дата за последно събиране на групата и направете празненство.

- ♦ Решете като група кога ще бъде последното събиране и отпразнувайте тази дата! Припомнете си всичко, което Бог е направил във и чрез групата, и Му благодарете за това. Молете се един за друг и за бъдещето на двете групи. Радвайте се, че чрез две групи Бог ще може да достигне повече хора с любовта Си. Разяснете на групата колко важна е тази стъпка в изпълнението на Великата заповед. Направете специално посвещение на новия водач и на членовете на неговата група - молете се за тях и за това Бог да ги използва мощно в новата им група.

Всеки път, когато се образува нова група, естествено се появяват някои съмнения, страхове и чувство на несигурност. Ами ако новата група не бъде толкова "добра", колкото старата? Какво ще се промени? Ще бъдат ли взаимоотношенията по-различни? Важно е да помним, че винаги новата група се различава от старата. Не очаквайте всичко да бъде както преди, защото то няма да бъде. Святият Дух работи в живота на вярващите в новата група по един специфичен и уникален начин.

Може би най-важното нещо е просто да се доверим на Бога, като знаем, че Той владее всичко и ще води и напътства двете групи. Исус каза в *Йоан 14:27*: *"Мир ви оставям. Моя мир ви давам. Аз не ви давам, както светът ви дава. Да не се смущава сърцето ви, нито да се бои."* Това са думи, според които можем да живеем, особено когато малката група е достигнала до етапа, когато трябва вече да се умножи в две.

III. ПРЕЧКИ ПРЕД УМНОЖАВАНЕТО

Темата за умножаването на малките групи се радва на голям интерес от страна на членовете и водачите на групи. Има две динамични влияния, които са в непрестанна война помежду си. Първото е фактът, че умножаването на групите е добро както за самите тях, така и за Небесното царство. Второто е фактът, че ако оставите групите сами на себе си, много малко от тях някога ще се умножат в две. На това се гледа като на един болезнен процес, който прекъсва вече установени взаимоотношения. Хората искат да се събират заедно и да бъдат заедно. Те рядко осъзнават, че група, която се концентрира само върху собствените си членове и нужди, скоро ще залинее или до една-две години ще загине.

Във всяка група се появяват пречки, които спъват процеса на умножаване. Таблицата по-долу описва някои от тези пречки и дава предложения на водачите как да ги преодолеят. Разбира се, могат да се появят и други, непредвидени пречки, които да бъдат специфични за вашата култура и действителност. Ако има такива, опитайте се да помислите как да се справите с тях, за да завършите успешно процеса на умножаване.

Проблем	Предложение
Групата не разбира необходимостта от умножаване.	<ul style="list-style-type: none">◆ Водачът на групата не само трябва да придаде на членовете си виждане за умножаването, но и да им обясни защо това е толкова важно. Те трябва да осъзнаят каква е ползата от този процес за групата и за Божието царство.
Групата разбира нуждата от умножаване, но се чувства добре заедно и не иска да се разделя на две.	<ul style="list-style-type: none">◆ Молете се Святия Дух да ви даде мъдрост да разберете групата си в тази ситуация.◆ Подчертайте важността от умножаването и обяснете, че това е следващата естествена стъпка в живота на групата.◆ Покажете, че умножаването означава подчинение на Божията заповед <i>“идете и правете ученици”</i> в Матей 28:19. По този начин вашата група се включва активно в изпълнението на Великата заповед.◆ Молете се групата ви да се раздели по естествен начин, използвайки идеята за подгрупите.
Няма стажант-водач	<ul style="list-style-type: none">◆ Първо, водачът трябва да прекара време в молитва пред Бога, молейки Святия Дух да му даде мъдрост в избора. После трябва да направи внимателно своя избор и да започне да работи по обучението на стажанта.◆ Използвайте подгрупите си, за да видите кои са естествено възникналите водачи. Молете се за тези хора, защото те са евентуалните бъдещи стажант-водачи.◆ За повече помощ се върнете към урок 9 “Обучение на водачи на нови малки групи” от частта “Малки групи”, III модул.
Не можете да се разберете кой в коя група да отиде.	<ul style="list-style-type: none">◆ Ако групата ви има няколко подгрупи, изберете една или няколко от тях за основа за новата група. Вземете предвид естествените взаимоотношения в групата.◆ Помолете всеки член на групата да се моли Святия Дух да му/й даде виждане в коя група да се включи.◆ Направете една открит и честна дискусия с групата си, с цел да разберете кои са причините за липсата на единство в това решение.
Членовете на групата мислят, че новият водач не е достатъчно добре обучен, за да поеме тази отговорност.	<ul style="list-style-type: none">◆ Не започвайте новата група, докато новият стажант не е готов.◆ Включвайте стажанта си във ВСИЧКИ дейности, които вършите.◆ Оставете стажантът да върши все повече и повече от работата, а водачът все по-малко и по-малко.◆ Определете нова дата за разделянето и работете усърдно с новия водач, за да го подготвите умствено, емоционално и духовно дотогава.

Във всяка група могат да възникнат пречки в умножаването, но ако водачът мисли за тях предварително и работи активно за тяхното преодоляване още преди да се превърнат в проблеми, той може да предотврати появата на много от тях. Първото нещо, към което трябва да се стреми всеки водач, е да поддържа виждането на групата за ползата от умножаването още от първия ден.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Как умножаването на малките групи спомага за напредъка на наситеното основаване на църкви?
- ◆ Какви са естествените подгрупи в една група? Как можете да ги използвате, за да придвижите групата към умножаване? Какви могат да бъдат последиците, ако разделите механично членовете, без да вземете предвид техните взаимоотношения?
- ◆ Как можете да използвате подгрупите, за да откриете потенциалните нови водачи?
- ◆ Кои са най-често срещаните пречки пред разделянето на една група? Как можете да ги преодолеете?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Понякога в една група съвсем естествено ще се появят подгрупи. Ако във вашата група не наблюдавате подобни процеси, опитайте се да насърчите възникването им по време на различни части от събиранията на групата. Виждате ли някаква полза от това?
- ◆ Помислете какво трябва да се случи във вашата група, за да постигнете целта си – умножаването. Запишете пет неща, които трябва да направите през следващите три месеца, за да доближите групата си до момента на умножаване.
- ◆ Помислете за евентуалните пречки пред умножаването във вашата група. Какво можете да направите предварително, за да ги преодолеете и избегнете преди момента на умножаването?
- ◆ Направете си план за умножаването на групата. Включете и стажант-водачите в процеса, за да можете да ги подготвите да планират това и в своите групи покъсно. Молете се и включете в плана конкретна дата за умножаването. Нека някой да ви държи отговорен за изпълнението на този план.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ В този урок са използвани с разрешение цитати от статия, озаглавена “Размножаването” (“Multiplication”) от Dan Smith (Small Group Network, 1996. <http://smallgroups.com>).
- ◆ Robert Logan, “Multiplication of Cell Groups”, undated materials.

Водачеството

Въведение в работата на екипа

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Често водачеството е въпрос на работа в екип. Ако един водач на екип за основаване на църква не знае как да работи в него, без съмнение той ще се провали в достигането на пълния си потенциал. Този урок описва няколко библейски причини за работа в екип и дава няколко идеи, които ще помогнат на участника да води екип.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира ползата от служението, извършвано в екип, отколкото ако служи самостоятелно;
- ◆ да разбира основата за работа в екип;
- ◆ да знае характеристиките на ефективния екип;
- ◆ да бъде по-ефективен водач на екип.

☞ План на урока:

- I. Въведение.
- II. Библейска основа за работа в екип.
- III. Характеристики на ефективния екип.

☞ Приложения

6A Приложение: Оценяване на вашия екип.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Този урок подхожда към идеята за взаимна работа в екип за служение, чийто фокус е да започне нова църква. Този вид екип не е малка група, тъй като малката група включва хора (обикновено невярващи), които не са част от екипа за служение. Екипът за служение може да започне една или повече малки групи и да участва в служението им, но неговата идентичност е извън малките групи. Това е важна разлика, която трябва да изясните на участниците.
- ◆ Но има неща, които могат да присъстват и в екипа за служение, и в малката група. Част от този урок говори за времето, прекарвано заедно като екип за служение. Кажете на участниците, че точка III "Проблеми при дискусията" от 7 урок на "Малки групи", модул III, може да бъде много полезна за водача на екипа за служение.
- ◆ В допълнение в последната част от урока се говори за нуждата от честна и отворена комуникация между членовете на екипа. Урок 8 "Грижа за хората в малките групи", част "Малки групи", модул III, съдържа идеи и предложения, които могат да помогнат на екипа за служение да развие взаимоотношения, характеризирани от любов.
- ◆ Препоръчително е вие да преговорите тези два урока за малките групи, преди да преподавате този урок.

Въведение в работата на екипа

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Един типичен водач на църква може да открие, че вярващите, които ръководи, се скитат безцелно, въпреки неговите ясни напътствия. Той може да си каже: *"Не мога да накарам църквата да върви напред, въпреки че налягам всичките си сили. Трябва постоянно да "тикам" хората, само за да продължим в това, което правим сега. Ако спра да ги подканям, църквата просто ще се понесе по течението."* Колко верни са, за жалост, тези думи по отношение на толкова много църкви! През годините здравите напътствия от силни водачи са приспали много общества. Те се раздвижват само когато са "тикани", и се задоволяват само с това, което се изисква от тях (адаптирано от Килински, стр 159, 160).

Водачите, които работят сами като описаните по-горе, вярват, че могат да ръководят единствено като употребяват личното си влияние и изключителната си дарба, за да мотивират, подтикват и убеждават масите. За човек с такъв подход успехът се ограничава до броя на хората, върху които има влияние, и до обхвата на неговите лични способности и изобретателност.

Ефективните църкви са изградени с повече от един водач. Като алтернатива на подхода "работя сам" ние желаем да въведем идеята за работа в екип и ролята на водача на екип. Ето някои характеристики на този подход:

- ◆ Виждането за служение се формира от група хора.
- ◆ Решенията се взимат от тази група хора.
- ◆ Проблемите принадлежат на тази група хора.
- ◆ Членовете на тази група се считат отговорни един пред друг.

II. БИБЛЕЙСКА ОСНОВА ЗА РАБОТА В ЕКИП

A. Ние бяхме създадени като "екип".

Бог призовава чадата Си да работят заедно. Виждаме този принцип в самото начало на Библията, при самото сътворение. Бог първо създаде Адам, но скоро обяви: *"Не е добре за човека да бъде сам."* Тогава Той създаде Ева като *"помощник, подходящ за човека"*, и така виждаме първия екип. Този първи екип се провали, когато не се покори на Бога. От историята за Грехопадението научаваме, че целият екип бива засегнат от неуспеха на един свой член (*Битие 3:6*) и целият екип споделя отговорността за възникналия проблем (*Битие 3:16-17*).

С цялата си мъдрост Соломон разбра, че се нуждаем един от друг:

*"По-добре са двама отколкото един, понеже те имат добра награда за труда си;
Защото, ако паднат, единият ще вдигне другаря си;
Но горко на оня, който е сам, когато падне,*

И няма друг да го вдигне.

И ако легнат двама заедно, ще се стоплят;

А един как ще се стопли сам?

И ако някой надвие над един, който е сам,

Двама ще му се опрат;

И тройното въже не се къса скоро" (Екlesiаст 4:9-12).

Б. Водачите не трябва да работят сами.

Мойсей носеше огромна отговорност като човекът, който водеше израилтяните по пътя към Обещаната земя. Той бе ефективен и верен като водач и при все това, ако разгледаме неговите грешки, ще забележим, че работеше сам прекалено много. Наистина често виждаме Исус Навин и Аарон, застанали до него, но по-често пред нас е Мойсей, който гледа на себе си като на единствения човек, носещ отговорност за множествата. Имаше моменти, когато това му се виждаше твърде тежко и той се чувстваше като жертва на хората (*Изход 17:4; Числа 11:10-14*).

Когато Мойсей се срещна отново със своя тъст, Йотор, в *Изход 18 глава*, виждаме колко впечатлен бе Йотор от всичко това, което Бог бе извършил чрез зет му (*Изход 18:1-12*). Мойсей се бе оказал верен и ефективен водач. Но когато Йотор забеляза, че той е единственият съдия и ръководител на всички хора, незабавно му каза, че това, което прави, "не е добро." Мойсей очевидно смяташе, че е приемливо да служи сам по този начин. Но той се нуждаеше от помощ. Ако не за друго, то поне за да бъде облекчен в товара си. И така Йотор състави план, чрез който Мойсей да може да сподели отговорността си с други (*Изход 18:17-26*). По-късно, в подобна ситуация, когато Мойсей беше наскърбен от непокорството на народа, Бог видя, че той се нуждае от подкрепа и постави 70 старейшини да му помагат, като "носят товара" заедно с него (*Числа 11:16-17*).

В. Съвместната работа е естественият модел за новозаветно служение.

Отново наблюдаваме екипи на няколко места в Новия завет. Исус призова учениците Си и работи с тях в екип. Когато ги въведе в служението, Той умножи екипа Си, като ги изпрати "двама по двама" (*Марк 6:7; Лука 10:1*). Петър отиде с други християни, за да благовества в Кесария (*Деяния 10:23*). Светият Дух отдели Павел и Варнава като първи мисионерски екип (*Деяния 13:2*). Обикновено, по времето на Ранната църква местните църкви се ръководеха от група презвитери (*Деяния 14:23*).

Причините, поради които Библията поставя такова ударение върху екипа, са очевидни - в многото съветници има голяма мъдрост (*Притчи 15:22*) и нито един човек не притежава всички дарби (*Ефесяни 4 глава; 1Коринтяни 12 глава*). Днес трябва да гледаме на служението като на дело на екип. Определението за "екип", което дадохме в предишен урок, беше "група от хора, които са се събрали заедно, за да работят за постигането на обща цел".

Вместо от водачи, които работят сами, църквите и служенията трябва да бъдат ръководени от екипи, както това беше определено във въведението към този урок. **Екипът ръководители на църква** може да бъде описан като *група от 3-5 души, които напътстват църквата, обмислят въпроси и оказват помощ в извършването на служението*. В своята новообразувана църква търсете онези, които вероятно имат виждане, подобно на вашето - те са подходящи кандидати за екипа от ръководители. Помолете ги да се молят дали да се присъединят към вас в служението. Може би желаете те да станат част от ръководството.

III. ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ЕФЕКТИВНИЯ ЕКИП

A. Общо виждане и разбиране за задачата.

Група хора не могат да вървят заедно, ако не отиват в една посока. Зрелите екипи познават целта, за чието осъществяване се трудят. Някои екипи имат изявление на целта, която в едно изречение обяснява защо те работят заедно. В други случаи изявлението на целта на църква би могло да изразява общото виждане, което обединява в общата работа членовете на екипа за основаване на нови църкви или на ръководството на църквата.

Ако не сте отделили време да напишете изявление на целта, направете го заедно с екипа си. Този процес сам по себе си може да бъде много ценна опитност. Докато обсъждате изявлението на целта на своя екип, личните стремежи, желания и предпочитания на всеки член могат да станат по-ясни. Тези желания може би няма да бъдат споделени при други обстоятелства. Когато членовете на екипа разкрият личните си стремежи, обмислете как те могат да се включат в едно цялостно виждане на екипа. Често ще откриете, че Бог е събрал точното "съчетание" от дарби и способности, за да осъществи целите на екипа.

Обаче когато членовете на един екип имат несъвместими подходи или противоречиви цели, тогава съвместната работа може би ще бъде невъзможна. В такъв случай те трябва или да се откажат от определени желания, или да образуват и друг екип, както сториха Павел и Варнава в *Деяния 15:36-41*.

Веднъж след като сте изработили изявление на целта, преглеждайте го редовно със своя екип. Не предполагайте просто, че всеки член разбира (или помни!) целта и затова не е необходимо да си я припомняте.

Ето няколко примера за изявление на целта:

- ◆ Нашият екип съществува, за да основе здрава, умножаваща се църква в _____.
- ◆ Нашият екип съществува, за да служи на алкохолиците в _____ по такъв начин, че да намерят спасение от своя грях и освобождение от това пристрастяване.
- ◆ Нашият екип съществува, за да спомогне за раждането и развитието на движение за наситено основаване на нови църкви в _____.
- ◆ Нашият екип съществува, за да планира и води съдържателно поклонение по време на богослуженията на _____.

B. Време, прекарано заедно в молитва и планиране.

Участието на членовете на екипа е най-ценно, когато те знаят какво се случва и могат адекватно да предадат своите идеи, нужди и желания един на друг. Много зрели екипи правят това, като се събират всяка седмица. На тези срещи те може:

1. Да се молят заедно.

Нищо не свързва хората в единство по-добре от молитвата. Ефективните екипи за основаване на нови църкви и за ръководство на църква са посветени на молитва. Те се молят заедно за своите лични нужди, за целите на служението, а също и за погиналите, с които контактуват.

2. Да обсъждат служението на всеки член.

Зрелите екипи отделят време, за да чуят какво прави всеки член. Информацията от първа ръка относно намеренията на другите може да сплоти екипа, да повдигне духа и спомогне за изграждането на умения за служение.

3. Да планират заедно.

Планирането, извършвано заедно, може да бъде много ценна опитност. Някои водачи правят планове и след това казват на своите съработници какво трябва да направят. Може би ще е необходимо водачът да постъпва така, докато екипът не е съзрял. Но по-често той ще трябва да включва всички в процеса на планиране. Хората са по-посветени на това, в чието създаване самите те са включени.

Ефективните екипи отделят време да планират своето служение. Това планиране би могло да включва: 1) определяне на целта на екипа, 2) определяне на това, което трябва да направи екипа, за да я постигне, 3) определяне на ресурсите за служение и 4) развиване на стратегии за постигане на целите.

4. Да се поучават един друг (според нуждата).

Членовете на зрелите екипи си помагат един на друг в развитието на умения за служение. При своите срещи екипът може да отдели време, за да обсъди как да бъде по-ефективен в проповядването, евангелизирането или грижата за болните. Прегледът на служението през близкото минало може да предостави възможност за наставление на всички, които са готови да се учат.

Ако вашият екип не се събира редовно, то определете време, в което да се срещате според споменатия модел.

В. Взаимоотношения на любов.

Характерна черта на зрелите екипи е готовността да постигнат хармония и да работят заедно. Членовете на зрелите екипи са готови да споделят всичко за себе си. Близостта се изгражда посредством приемане, споделяне на опит и време. Затова взаимното уважение, разбиране, насърчение и наблюдаване върху слугуването един на друг са ключови елементи за добрите екипи.

Ако екипите искат да постигнат такава близост, взаимоотношенията между членовете им трябва да бъдат основани върху една специална любов – Божията любов. Тази любов не обича другия поради това, което е, или поради външния му вид, способности, ум. Тя е плод на Божията безкрайна и безусловна любов към нас. Когато обичаме така, ние се насърчаваме и изграждаме един друг, както Павел казва на солунците (*1 Солунци 5:11*). Исус Христос е нашият пример, докато всеки член на екипа се учи да *"счита другия по-горен от себе си"* (*Филипяни 2:1-8*).

Способността да се справяме с конфликтите е един от показателите дали в екипа има любов. Зрелите екипи съзнават, че конфликтът е нещо нормално. Когато има несъгласие, те признават това и обсъждат проблема. Любовта им един към друг им вдъхва смелост да разискват дори неща, върху които не са съгласни. Те признават, че всеки в екипа е важен и несъгласието няма да разруши взаимоотношенията им.

Г. Ясни и разграничени роли.

Много хора в служението търсят хора като тях, които да се присъединят към техния екип от водачи. Това е голяма грешка, чрез която се пренебрегва фактът, че ние сме тяло с много части (*1Коринтяни 12:12-31*). Екипите се нуждаят от различни хора, които да изпълнят сложни задачи. Например един екип за основаване на нови църкви може да се нуждае от хора, които да отговарят за следното:

- ◆ евангелизиране;
- ◆ ученичество;
- ◆ поклонение;
- ◆ финанси/материална база;
- ◆ приемане на нови членове;
- ◆ служение в малки групи;
- ◆ обучение за служение;
- ◆ грижа за болните;
- ◆ гостоприемство.

В един добър екип членовете разбират какви са отговорностите на всеки. Ако членовете на екипа не знаят кой отговаря за определени области, непременно ще възникнат точки на напрежение и служението ще претърпи загуба. Екип, в който никой не отговаря за поклонението, може да открие, че то върви мудно по време на хваление, тъй като никой не знае програмата за службата. Екип, който няма касиер, може да открие, че служителите не разполагат със средствата, необходими за закупуване на литература за евангелизиране, когато се нуждаят от нея.

Екипът трябва да помогне на всеки член да открие своята особена роля. Енгел е казал, че служителят "ще бъде най-ефективен, когато бъде поставен в ситуация, в която използва силните си страни. Всеки човек, който работи в условия, в които са нужни качества, добре развити в него, ще доведе до умножаване".

Д. Честно и открито общение между членовете.

Главна пречка пред доброто общуване е склонността да се преценява и съди, без в действителност да се слуша. Когато членовете на зрели екипи говорят, те често са съпричастни един на друг. Съпричастието е "стремеж да разберем другите, преди да дадем съвет или споделим своето лично мнение". Този начин на общение показва любов и уважение към другия.

За да общувате по този начин, отделете време да разберете проблема, преди да предложите разрешение. Добро правило, установено от опит, е винаги да изкажете проблема или мнението с думите на този, с когото разговаряте, преди да отговорите. Това ви дава възможност да получите допълнителна информация и корекция. А също така показвате разбиране и уважение.

Когато в екипа ви възникнат проблеми в общението, помнете следното:

- ◆ Задавайте въпроси, за да изясните мисълта, чувствата или мненията на другите.
- ◆ Признайте своите лични желания, програма и стремежи.
- ◆ Винаги приемайте безусловно другите, дори когато не сте съгласни с тях.

Ако конфликтът е междуличностен, помнете:

- ◆ Поговорете насаме с тези, които са въввлечени в ситуацията или проблема (*Матей 18:15*).
- ◆ Не участвайте в клюки или злословия (*2Коринтяни 12:20*).
- ◆ Внимавайте на думите си (*Яков 3:1-12*).
- ◆ Благославяйте и не кълнете (*Римляни 12:14*).

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какви преимущества за основателите на нови църкви има работата в екип в сравнение със самостоятелната? Какви недостатъци крие този подход?
- ◆ Общото виждане е важно за екипа. Кои три неща можете да направите като водач, за да помогнете на своя екип да формулира и помни виждането си?
- ◆ Понякога на срещите на екипа се гледа като на "отегчителни" и "загуба на време". Кои събирания биха били загуба на време и кои полезни за екип за основаване на нови църкви?
- ◆ В специфичната среда, в която работите, кои типове служители са необходими, за да се основе нова църква (например евангелизатор, наставник на ученици и т.н.)? Необходимо ли е да разполагате с всички тях, преди да основете нова църква?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Избройте четири ключови задачи, които екипът ви трябва да изпълни в работата при основаване на нова църква. Възложете отговорността за изпълнението на всяка задача в зависимост от определените дарби и силни страни на всеки. След това посочете как членовете на екипа ще бъдат обучени за съответната работа и как ще бъде преценен постигнатия резултат.
- ◆ Намерете приложение 6А "Оценяване на вашия екип" и работете върху него с екипа си.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- ◆ Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. Grand Rapids: Zondervan, 1973.
- ◆ Robinson, Martin and David Spriggs. *Church Planting, The Training Manual*. Oxford, England. Lynx Communications, 1995, p. 69.

Оценяване на вашия екип

Следващото упражнение може да помогне на вашия екип да си направи оценка за общуването, взаимоотношенията, ролите и задачите, които има.

Разработване на екип

Планирайте среща с вашия екип да обсъдите следните въпроси. Бъдете сигурни да има достатъчно време за отговори в дълбочина на всеки въпрос и се постарайте да насърчите всеки член на екипа да участва. (Забележка: запазете чисто копие от упражнението, което да се използва периодично с вашия вече съществуващ екип и всеки път когато разработите нов.)

Кои са членовете на екипа ни?

По какво си приличаме и по какво се различаваме?

Каква е нашата задача, дадена ни от Бог?

Как Бог ни сформира като екип?

В кои случаи имаме проблеми, болки и разочарования в нашата задача?

Как изразяваме, имаме опитност и усилваме аспектите на взаимоотношение в нашия екип?

ЕЛЕМЕНТИ НА ЗДРАВИА ЕКИП

Оценете вашия екип като използвате таблицата по-долу. Може би първо бихте искали да дадете по едно копие на всеки член от екипа да я попълни лично и след това да я разгледате заедно като екип. Забележете, че 24-те елемента на здравия екип са групирани според пет общи “характеристики на ефективния екип.”

Заградете от 1 до 5 за всяко качество

1=Лошо

5=Отлично

Общо виждане и разбиране на задачата						
1	Ясни цели и приоритети.	1	2	3	4	5
2	Общо разбиране на стратегията.	1	2	3	4	5
3	Общи ценности.	1	2	3	4	5
4	Общо виждане.	1	2	3	4	5
Време, прекарано заедно за молитва и планиране						
5	Способност да се взимат групови решения.	1	2	3	4	5
6	Ефективно водачество.	1	2	3	4	5
7	Ефективна организация.	1	2	3	4	5
8	Добри работни навици.	1	2	3	4	5
9	Средства за служение, които са на разположение когато има нужда от тях.	1	2	3	4	5
10	Молитва един за друг.	1	2	3	4	5
11	Правилна отчетност.	1	2	3	4	5
Взаимоотношения, характеризирани от любов						
12	Способност да се справяте с конфликт	1	2	3	4	5
13	Наблег на служене един на друг.	1	2	3	4	5
14	Взаимно утвърждаване.	1	2	3	4	5
15	Взаимно уважение.	1	2	3	4	5
16	Взаимно доверие.	1	2	3	4	5
Ясни и разнообразни роли						
17	Приемане на разнообразието.	1	2	3	4	5
18	Адекватно участие на всички членове в работата.	1	2	3	4	5
19	Взаимно разбиране на ролята на другия.	1	2	3	4	5
20	Допълващи се силни страни на членовете.	1	2	3	4	5
21	Познаване силните и слабите страни един на друг	1	2	3	4	5
Честна и открита комуникация между членовете						
22	Отворена и разбираема комуникация.	1	2	3	4	5
23	Отвореност за вътрешното “аз”.	1	2	3	4	5
24	Желание да се слуша един друг.	1	2	3	4	5

Водчът на екипа за основаване на църкви

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☛ Въведение

☛ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на водача на екипа да разбира качествата (какъв е) и отговорностите (какво прави той). Също така урокът предоставя средство за анализ, което може да помогне на екипа да се развие и израстне в зрялост с течение на времето.

☛ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира какво основно значение има характерът на водача по отношение на способността му/ ѝ да служи на екипа;
- ◆ да съзнава, че ролята на водача е да изгражда характера и уменията на всеки член на екипа;
- ◆ да оцени доколко екипът е израстнал и достигнал зрялост;
- ◆ да разработи план, който ще помогне на екипа да израстне и достигне зрялост.

☛ План на урока:

- I. Въведение.
- II. Качества на водача на екип.
- III. Отговорности на водача на екип.
- IV. Фази, през които преминава екипът.

☛ Фигури

7.1 Фигура: Четири фази на развитие на екипа.

☛ Напътствия към водещите

- ◆ Отправете вниманието на участниците към урок 6 "Философия на служение в малките групи" от "Малки групи", II модул, който разглежда жизнения цикъл на малката група. Този цикъл наподобява и допълва таблицата на Фигура 6.1 "Четири фази на развитие на екипа". Уверете се, че участниците разбират, че екипът за основаване на нови църкви и малката група нямат напълно идентични жизнени цикли поради специфичната цел и предназначение на малката група.
- ◆ Въпреки това във всяка фаза на живота на малката група присъстват характеристики, които ще помогнат на основателите на нови църкви по-точно да установят нивото на зрялост на своите екипи. Материалът в този урок относно израстването на членовете на екипа за основаване на нови църкви е полезен и за водача на малка група, който също трябва да се стреми да изгради членовете на своята група по подобен начин. Споменете това, когато разисквате точката "Фази, през които преминава екипът".

Водачът на екипа за основаване на църкви

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I ВЪВЕДЕНИЕ

В предния урок "Въведение в работата на екипа" ние обсъждахме идеята за използване на подхода на екипа към служението за основаване на нови църкви. Въпреки че екипът трябва да работи заедно и може да взема решения относно виждането, работата и целта, все пак трябва да има един човек, водачът на екипа, който е отговорен да помага на екипа да следва своето виждане и да се стреми да постигне своите цели. Този урок съсредоточава вниманието ни върху характера, уменията и отговорностите на водача на екипа.

II. КАЧЕСТВА НА ВОДАЧА НА ЕКИП

В урок 2 "Обликът на водача", модул I, изследвахме основните умения и лични качества на водача. Ще разгледаме някои от тези черти на характера в контекста на екипа, т.е. как влияе характерът на основателя/основателката на нови църкви на способността му/й ефективно да води екипа.

A. Водачът на екипа се учи.

Едно от качествата на добрия водач на екип е готовността винаги да научи нещо ново от екипа. Да сте водач не означава, че трябва да знаете отговорите на всички въпроси и че вашите отговори са винаги правилни. Всъщност Писанието учи, че вярващите трябва да се увещават едни други (*Колосяни 3:16*) и да се "острят" един друг (*Притчи 27:17*), като се учат един от друг. Това е вярно за всеки един от екипа, включително и водача.

Водач, който е готов да се учи, е отворен за нови ситуации, нови идеи и нови гледни точки, предложени от членовете на екипа. Това насърчава у всички находчиво мислене и участие, докато се трудят заедно за достигането на своите цели. Водач, който е готов да се учи, е отворен и за истините, които Святия Дух ще изяви в общението между членовете на екипа.

B. Водачът на екипа е слуга.

Сремежът у водача да служи като слуга на другите най-ясно се проявява в делата, подобно на случая, когато Исус изми нозете на учениците Си (*Йоан 13 глава*). Но истинското служение на слуга се откроява в искреното смирение и кротост. Слугуването може да бъде най-трудната страна в ръководството на екипа. Това е в разрез със системата за ръководство в света и се противопоставя на греховното ни човешко естество. Човешкото ми естество се проявява в желанието да заповядвам на членовете на екипа какво да правят, след като аз съм шефът и те стоят под мен.

За да бъде истински слуга, водачът трябва да положи своето доверие в Бога, не в себе си. Водачът слуга намира наслада в това да се покорява на Господа, а не да управлява членовете на екипа си. Водачът слуга действа, подтикнат от любов към Бога и към съработниците си, а не от своята лична програма. На-

кратко, той или тя зависят от Бога и търсят Неговата воля за своя екип, за да я открият и изпълнят.

В. Водачът на екипа цени членовете повече от себе си.

Добър водач на екип е този, който желае да помогне на съработниците си да достигнат своя пълен, дарен от Бога потенциал. Водачът се стреми да добави стойност на всеки член от екипа, да го насърчи и да му помогне да израстне духовно. Светът не може да разбере това. Вместо да използва групата за своя лична полза и изгода, благочестивият водач на екип желае да помогне на всеки съработник да израстне духовно и да служи по-добре на Бога.

Когато водачът забележи нужда или проблем у някого, той или тя говорят със своя съработник, за да потърсят заедно разрешение. Когато е подходящо, водачът включва групата в процеса на подготовка и насърчение на членовете на екипа. Целта на благочестивия водач не е да изпълни определена задача, но да обучи и подготви съработниците си да сторят това. Процесът на духовно израстване и лично развитие е точно толкова важен за водача, колкото постигането на поставените цели.

Г. Водачът на екипа израства в Христос.

Водач, който не расте в Христос, не може да помогне на съработниците си да се развият и израстнат духовно. Водачът на екип има много отговорности и функции, но основата за успешното изпълнение на всички тях е едно постоянно, живо взаимоотношение с Господ Исус Христос. Това е изворът на сила, характер и мъдрост, от които се нуждае водачът, за да работи ефективно с екип.

Във всеки екип настъпват конфликти отчасти поради простия факт, че Бог е създал всеки от нас с различни способности, мнения и дарби. Водачът на екип, който е способен да разреши конфликтите по благочестив начин, може в действителност да ги употреби за укрепяването на групата. Конфликтът в екипа отразява нивото на зрялост, което е както желателно, така и полезно, стига да се разреши по правилния начин.

III. ОТГОВОРНОСТИ НА ВОДАЧА НА ЕКИПА

Специфичните отговорности на водача на екип са свързани с целта на екипа. Следните цели отразяват отговорностите на водача на екипа в контекста на основаване на нова църква. Водейки своя екип, стремете се към:

А. Развиване взаимоотношенията на членовете на екипа с Бога.

Бъдете пастир на своя екип. Предложете духовна помощ, когато членовете се нуждаят от нея. За това е необходимо да познавате всеки от тях достатъчно добре, за да можете да забележите кога имат духовна нужда. Прекарвайте време с тях и не се страхувайте да им задавате “трудни въпроси” относно обходата им с Господа и борбите, които може би стават в тях.

Духовното здраве и израстване на всеки член от екипа ви са пряко свързани с неговото/нейното познаване на Божието Слово и умение да прилага на практика библейските истини в служението и ежедневието си живот. Молете се за тяхното духовно здраве и израстване. Помогнете им да свикнат редовно да изучават Библията и да се молят, ако все още нямат този навик. Молете се да открият и развият своите духовни дарби и след това активно да търсят възможности да ги упражнят.

Б. Развиване взаимоотношенията между членовете на екипа.

Екипът работи добре, когато членовете му взаимно се разбират и се доверяват един на друг. **Ако има проблеми във взаимоотношенията между членовете, служението на екипа ще страда.** Трябва да им помогнете да развият и поддържат взаимоотношения на доверие и любов. Следващият урок ще ви представи няколко средства, които ще ви дадат възможност да се справите с този проблем в дълбочина, но помнете следните цели:

- ◆ Помогнете на съработниците си да разберат темпераментите си.
- ◆ Помогнете на съработниците си да разберат слабите и силните страни във взаимоотношенията си.
- ◆ Помогнете на съработниците си да развият положително отношение към различията.
- ◆ Идентифицирайте областите на напрежение във взаимоотношенията.

В. Развиване виждане за служение у членовете на екипа.

В много ситуации, при основаването на нова църква, екипът се нуждае да види постигнатия напредък, за да не се обезсърчи. Това е особено важно в ранните етапи, когато се полага основата, и малко по-късно, когато има само няколко новоповярвали. Като водач търсете начин да помогнете на членовете да видят цялата картина, виждането (целенасоченото мислене!), така че да се вдъхновят и да се посветят на задачата (*Галатяни 6:9*).

Не предполагайте, че всеки от членовете на екипа е разбрал виждането и целите на екипа. Повечето хора са склонни да загубят необходимото виждане, ако водачът не го припомня непрекъснато. Нека виждането да бъде постоянно пред тях и винаги когато е възможно отправяйте предизвикателство към тях да помислят за нещо малко по-голямо, за да не се задоволят с нищо по-малко от това, което Бог има за тях.

Г. Развиване уменията за служение на членовете на екипа.

Повечето хора избягват да участват в служението, ако не притежават уменията, необходими за изпълнение на задачата. Много хора не благовестват и не изучават Библията, защото смятат, че не знаят как. Бъдете готов да отделите време да усъвършенствате уменията за служение на членовете на екипа. Заедно изучавайте индуктивно Библията или им представете няколко различни метода за евангелизиране и след това им покажете как да ги използват.

Когато обучавате вярващите да служат, не мислете, че добрият пример и общото наставление са достатъчни. Някои се нуждаят от пряк и личен контакт (*1 Солунци 5:14*). Докато поучавате относно уменията за служение, помнете следното:

1. Пригответе сърцето и ума си, преди да дадете съвет.
Прекарайте време в молитва, молейки Бог да ви даде мъдрост, като работите както с целия екип, така и с някой от членовете му. Съставете конкретен план относно уменията, които желаете да предадете, и начините, по които бихте могли да го сторите. Помислете какво беше полезно за вас, когато се учехте да извършвате различни видове служения.
2. Търсете моменти, удобни за поучение (*Притчи 25:11*, "Дума, казана на място")
Времето е подходящо за наставление, когато:
 - ◆ хората не се чувстват заплашени;

- ◆ вие не сте ядосан или разстроен;
- ◆ другият съзнава нуждата си от помощ и подкрепа.

IV. ФАЗИ, ПРЕЗ КОИТО ПРЕМИНАВА ЕКИПЪТ

Таблицата на фигура 7.1 описва четири фази, през които екипите често преминават в израстване и съзряване на своите членове. От изключителна важност е водачът да бъде способен да определи къде се намира екипът по отношение на ръководство, общи цели, взаимоотношения, роли, гъвкавост, общение и духовен живот. Всяка от тези области представлява важна страна от общото здраве и зрялост на екипа.

В идеалния случай екипът ще бъде на едно ниво във всички области. Но в действителност един екип може да се окаже твърде незрял по отношение на ръководството и специфичните роли на членовете, но по-зрял в областта на взаимоотношенията и общението. По-реалистично е да очакваме подобна ситуация.

Тази таблица има двойна цел. Първо, тя може да помогне на водача да определи къде се намира екипът по отношение на своето развитие и зрялост. Второ, тя може да му помогне да види в каква посока трябва да се развива екипът и кога е достигнал по-високо ниво в израстването си.

Например в областта на ръководството членовете на екипа може да позволяват на водача да взема всички решения и винаги да им казва какво да правят. Посредством таблицата водачът е разбрал, че е нужно екипът да участва повече във взимането на решения. След това той или тя могат да помислят как да помолят другите да допринесат с нещо, да помогнат и т.н., за да подкрепят екипа в неговото израстване и съзряване. Този процес може и трябва да се повтори за всяка от изброените области.

Фигура 7.1: Четири фази на развитие на екипа

	1. Незрял екип <i>В центъра е водачът</i>	2. Млад екип <i>В центъра са хората</i>	3. Обучаващ се екип <i>В центъра е процесът</i>	4. Съзряващ екип <i>В центъра е целта</i>
Ръководство	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Водачите взимат повечето решения. ◆ Насочващ стил (казвам). 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Водачът все още взима решенията, но в по-голямо сътрудничество, разглеждат се повече възможности. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ То е споделено, като членовете на екипа работят за постигането на целта. ◆ Екипът взема добри и ефективни решения. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Водачът има гъвкав стил, като се приспособява към ситуацията. ◆ Ръководството се определя от задачата, тъй че хората с необходимите умения поемат временно ръководството. ◆ Упълномощаване.
Обща цел	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Не всички разбират какво трябва да се направи. ◆ Неясна цел. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Все още няма единство в целта, но екипът започва да осъзнава това. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Целта се обсъжда и придобива по-ясни очертания в съзнанието на членовете на екипа. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ефективността придобива изключителна важност. ◆ Настъпва напредък. ◆ Възприета.
Взаимоотношения	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Слабо познаване на другите, на техните слаби и силни страни и т.н. Липса на познаване. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Наблягане върху това да се опознаем и разберем един друг, да познаем своите силни и слаби страни и т.н. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Между съработниците се изграждат отношения на любов и вяност. ◆ Те са по-открити и по-отворени, готови да получат съдействие. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Горди, че са част от екипа. ◆ Екипът приема слабостта и се справя с нея. ◆ Посвещение на другите в помощ да достигнат пълния си потенциал.
Определени роли	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Добре определени на индивидуална основа. ◆ Все още не е ясно как ролята на всеки се вмести в общата работа. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Разглежда се връзката между възможност и ситуация, но малко е постигнато. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ролите са изяснени, намерена е връзката между възможности и ситуация. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Има очевидно разделение на работата, но с ударение върху цялата задача.

	1. Незрял екип <i>В центъра е водачът</i>	2. Млад екип <i>В центъра са хората</i>	3. Обучаващ се екип <i>В центъра е процесът</i>	4. Съзряващ екип <i>В центъра е целта</i>
Гъвкави процеси	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Правилата, развитието и начинът на действие са наложени от водача. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Проблемите се посрещат по - открито. ◆ Разглеждат се рискови въпроси. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Екипът проучва различни подходи и алтернативни пътища. ◆ Ударение върху ефективността. ◆ Единомислие относно начина на работа. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Насърчава се личната инициативност. ◆ Гъвкавостта става основния принцип както в стратегията, така и в методите.
Общуване	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Общуването рядко е ползотворно. ◆ Хората са затворени в себе си. ◆ Грешките се покриват. ◆ Егоцентрично. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Общуването е по-открито и ползотворно. ◆ Егоцентрично. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Открито, насочено към работата. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Общуването се характеризира с доверие, откритост, честност, сътрудничество и конфликти.
Динамичен духовен живот	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Молитвата е рутина. ◆ Животът на вяра не е опитност на екипа като цяло. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Екипът се среща редовно за да се моли за общи нужди. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Междупличностните взаимоотношения се оценяват в светлината на Писанията. 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Екипът спонтанно посреща новите проблеми с молитва. ◆ Послушната вяра се насърчава. ◆ Екипът влиза в духовната борба.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Какво отличава водачът на екип за основаване на нови църкви от обикновения водач?
- ◆ Отговорностите на водача са съсредоточени върху изграждането на характер, виждане и умения за служение у членовете на екипа. Защо да си правим труда да се занимаваме с това, след като ни чака работа (трябва да основем църква)?
- ◆ Със собствени думи опишете ролята на водача на екип по отношение на задачата, която трябва да се изпълни, и членовете на екипа.
- ◆ Какво може да се случи с екип, който създава в някои области, но остава незрял в други?
- ◆ Може ли водачът на екип да помогне на своя екип да се развива и израства или това е просто "естествен" процес, който ще настъпи във всяка група от хора, които прекарват достатъчно време заедно?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Като използвате таблицата на фигура 7.1 "Четири фази на развитие на екипа" определете на какво ниво се намира понастоящем вашият екип във всяка от изброените области. На отделен лист хартия избройте областите (ръководство, цели, взаимоотношения и т.н.) и посочете къде се намира екипът ви в своето развитие (фаза 1,2,3 или 4).
- ◆ Разгледайте таблицата и отбележете някои от характерните черти на екип, израстнал повече във всяка от посочените области. За всяка област запишете на листа поне три конкретни, измерими неща, които можете да направите, за да помогнете на екипа си да се развие и съзрее в тази област.
- ◆ Започнете да осъществявате идеите си и след два месеца прегледайте отново тази таблица и повторете това упражнение. В кои области е израстнал екипът ви? В кои области той е останал почти непроменен? По какъв друг начин може да се опитате да помогнете на екипа си да продължи да израства и да се развива в тези "статични" области? Прегледайте своите идеи и прозрения с наставника си.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Engel, James F., Jane Overstreet, and Terry Sparks. *Leadership: Making Human Strength Productive*. St. Davids, PA: The Center For Organizational Excellence, Eastern College, 1996.
- ◆ Kilinski, Kenneth K., and Jerry C. Wafford. *Organization and Leadership in the Local Church*. Grand Rapids: Zondervan, 1973.

Откриване на нуждите във водачеството

СЪДЪРЖАНИЕ

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на участниците в семинара да определят видовете и броя на водачите, които са необходими за местните църкви и за цялото Христово тяло (Църквата) в България.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае петте нива на водачи, описани в този урок;
- ◆ да може да прецени нуждите във водачеството в неговото служение.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Пирамида на ръководството на местната църква.
- III. Водачи на местните църкви.
- IV. Водачи, които работят в помощ на църквите.
- V. Приложение.

☞ Фигури

- 9.1 Фигура: Пирамида на ръководството на местната църква.
- 9.2 Фигура: Пирамида на ръководството на Църквата в дадена нация.

☞ Приложения

- 9A Приложение: Цели на обучението.

☞ Напътствия към водещите

Този урок представя специфичен подход към водачеството и обучението. Когато го преподават, наблегнете на принципите в противовес на определените форми. Програмите за обучение и нуждите във водачеството трябва да се приспособят към конкретната среда.

Откриване на нуждите във водачеството

ПИРАМИДА НА РЪКОВОДСТВО

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Църквата се нуждае от ръководство. "Служението ще расте или ще замира в зависимост от неговото ръководство." Това твърдение поражда няколко въпроса. Какви видове водачество са нужни? Къде трябва да се обучават църковните водачи и каква роля трябва да изпълняват в църковния живот?

Когато се обсъждат проблеми като тези, които засягат ръководството на църквата, често се възприемат две погрешни предположения. Първо, смята се, че всички водачи трябва да се обучават по специални програми (библейски институт или семинария) и след това да се изпратят по местните църкви. Второ, смята се, че водачество означава "пастори". Тези предположения само ограничават достъпните средства за посрещане нуждите на ръководството.

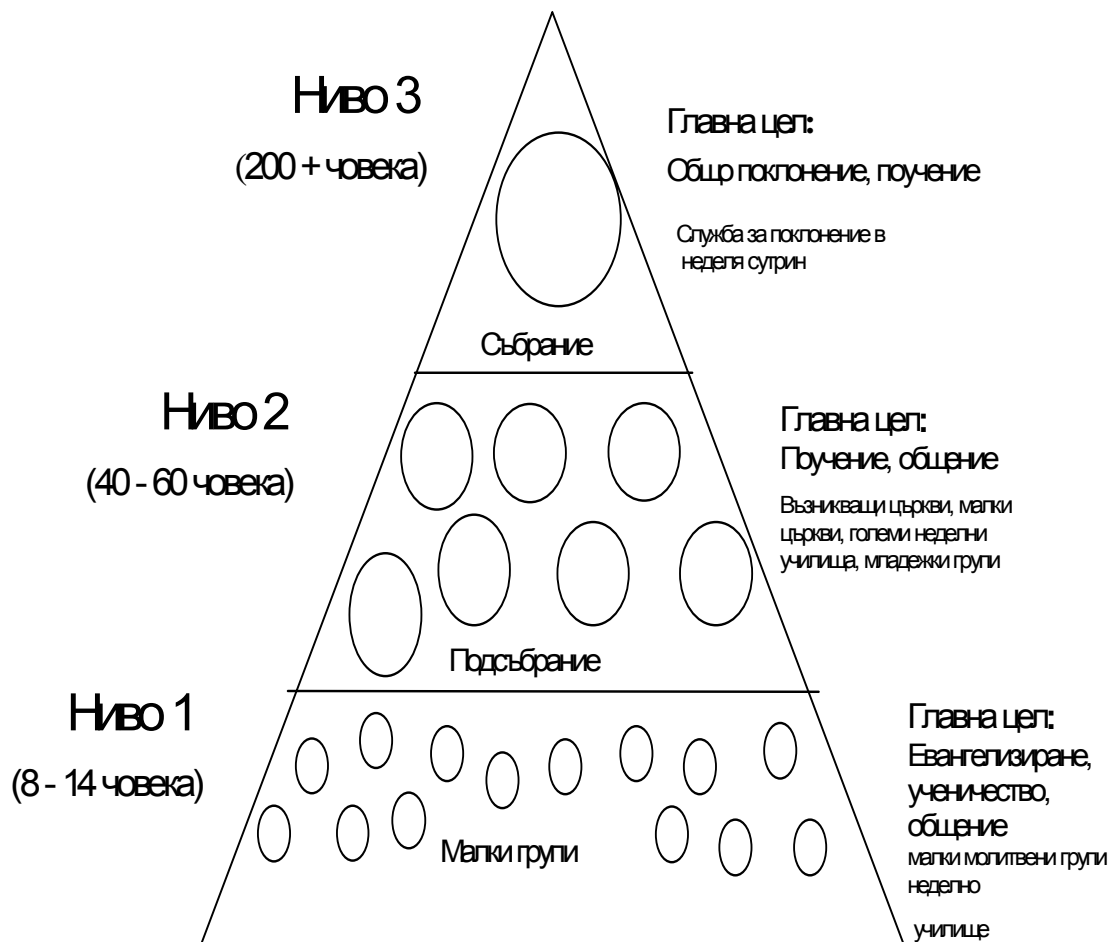
В контраст на ограниченото разбиране, че единствен вид водач е пасторът, в този урок се посочват и развиват пет нива на ръководство. Те се отнасят до реалната ситуация в местната църква, както и за ръководството, необходимо за областното и национално движение за основаване на нови църкви. Като използваме разделението на пет нива, ще опишем задачите на водачите и разнообразните програми за обучение, необходими за подготвянето на хора за служение. Този подход може да даде основни насоки при изясняване на нуждите в ръководството и планиране на целите за обучение.

II. ПИРАМИДА НА РЪКОВОДСТВОТО НА МЕСТНАТА ЦЪРКВА

Организационната структура на местната църква силно ще повлияе на броя на водачите в нея. В повечето църкви, които надхвърлят 200 члена, обикновено можете да откриете три вида групи, всяка наброяваща различен брой хора и с различна цел. Както показва фигура 9.1 тези три вида се наричат съответно малки групи, подсъбрания и събрания. Забележете, че на фигурата размерът на различните групи е приблизителен и може да варира съобразно със средата (градска или извънградска) и отделните фази на живота на местната църква (новооснована или вече установена).

Вижте следващата страница.

Фигура 9.1: Пирамида на ръководството на местната църква

Както е показано на фигура 9.1, малки групи (ниво 1) се състоят от приблизително 8 до 14 души и преди всичко е среда за евангелизиране, изграждане на ученици и общение. Както обсъдихме в уроците за малките групи, те формират ядрото на всяка църква и са мястото, където се посрещат основните нужди за обучение в ученичество и общение. Малките групи също са и отправната точка за невярващите, които се срещат с Исус Христос и с Неговата любов към тях. Групите в неделното училище за всяка възраст попадат в това ниво, както и молитвените групи, женските групи и т.н.

Второто ниво (ниво 2) включва подсъбранията - групи от приблизително 40-60 души, които посрещат нуждата на хората да се чувстват част от нещо, което е по-голямо от малката група, но е по-лично от събранието в неделя сутрин. Добър пример за такава структура може да бъде младежка група или група, съставена от стари хора, или дори голям клас в неделно училище.

Ниво 3 е събранието. Това е хвалебствената служба, в която обикновено участва цялата църква. Главната цел на това ниво на общуване е поклонение и обучение.

III. ВОДАЧИ НА МЕСТНИТЕ ЦЪРКВИ

Жизнено важно е църквата да има ефективно ръководство, за да бъде здрава, да израства и да може да изпълни определените ѝ от Бога цели. В тази точка бихме искали да обсъдим вида и броя на водачите, които трябва да бъдат обучени за все-

ки вид група в местната църква. Забележете, че приложение 9А, "Цели на обучението", съдържа по-подробно разяснение относно нивата на ръководство в местната църква.

А. Водачи на ниво 1 (малки групи).

Тези, които работят в най-голяма близост със средния вярващ и погиналите, са водачите на малките групи (ниво 1). Те не получават заплата, а са работници-миряни, които притежават ясно изявени дарби за евангелизиране и изграждане на ученици. Те могат да бъдат водачи на малки или молитвени групи, или учители в неделното училище. Каквато и работа да вършат, те трябва да имат жива и растяща вяра, да изпитват страст да привеждат души при Христос, да бъдат способни ясно да представят евангелието и да притежават навика активно да свидетелстват. В допълнение те трябва да бъдат способни да обучават другите в ученичество и да водят дискусия върху Библията в малка група.

Водачите на малките групи могат да бъдат формално или неформално обучени направо в тяхната местна църква. Провежданите от църквата програми за обучение и библейски уроци за напреднали са много ценни за основателя на нови църкви, тъй като могат да дадат работници, които да станат водачи на малки групи, класове в неделното училище и които да евангелизират и наставляват в ученичество другите. Пасторът и други ръководители в църквата могат да обучават водачите на малки групи според нуждата за продължителен период от време.

Погрижете се да обучите поне по един човек на всеки 10 за това ниво. Тази оценка осигурява подготвен водач за всяка малка група. Малките групи функционират по естествен и ефективен начин, когато наброяват 8-14 души. Затова считаме, че е необходим един водач на всеки десет вярващи.

Б. Водачи на ниво 2 (подсъбрания).

Водачите на ниво 2 (подсъбрания) може да са служители на половин работен ден, които функционират като неофициални пастори, водещи своите събрания към достигане на тяхното виждане. Те може да са пастири на малки църкви или основатели на нови. В по-големите църкви те са дякони/пастори, на чиято помощ пасторът разчита за посрещане на духовните нужди на вярващите в поучението, воденето на хвалението или проповядването. Това може да са хората, които се подготвят да станат пастири на нови църкви.

Водачите на ниво 2 също могат да бъдат обучени в местните църкви. Те могат да се възползват и от образованието, което предлага библейски институт, или от програма за задочно богословско обучение. Каквато и подготовка да получат, тя трябва да включва основно познание по библейските доктрини, придружено от постоянно наблягане върху фундаменталните умения за служение. Важно е обучението да бъде максимално ориентирано към служение. Задочните програми, при които студентите се обучават в средата на своето служение, имат предимството над традиционните библейски училища и семинарии със своите удобства, актуалност и ниски разходи. Всъщност в повечето части на света, където движенията за основаване на църкви са в нелегалност, силни програми за задочно обучение са горивото на движението.

Погрижете се да обучите един водач за всеки 50 вярващи за това ниво. В църква, съставена от малки групи, това означава, че всеки водач на ниво 2 би могъл да отговаря приблизително за 5 групи.

В. Водачи на ниво 3 (събрание).

Водачите на ниво 3 обикновено са хора, завършили библейско училище или семинария, които служат като пастори на по-големи местни църкви. По традиция на пастора се гледа като на този, който извършва служението. Все пак нарастващото убеждение, на което ни учи *Ефесяни 4:11-12*, сочи, че пасторът трябва преди всичко да дава виждане и обучава хората около себе си, за да бъде сигурен, че работата се върши. Затова водачите на ниво 3 пряко водят своите събрания като учители и хора с виждане.

Библейските училища и семинарии обикновено наблягат на академичните занимания с богословие, на библейските езици и дисциплините, свързани със служението, в рамките на интензивно редовно обучение, наподобяващо много университетското. Доказани водачи с опит, като тези на ниво 1 и 2, са най-добрите кандидати, тъй като получените досега обучение и опит могат да гарантират, че те ще придобият практични и реални способности за ръководство.

Църкви от по-малко от 250 души може да бъдат ръководени само от водачи, обучени за ниво 2, докато много големи църкви може да имат няколко водачи на ниво 3.

IV. ВОДАЧИ, КОИТО РАБОТЯТ В ПОМОЩ НА ЦЪРКВИТЕ

Водачите на нива 1-3 обикновено служат в дадена местна църква (в зависимост от нейната големина) и изпълняват своята ръководна роля в нейната среда. Но в добавка към ръководството на местната църква са необходими и две други нива, за да може Църквата в България да расте и да се развива. Тези водачи, които тук наричаме водачи на ниво 4 и 5, служат по-скоро на деноминации, библейски училища и семинарии, мисионерски организации или съюзи на деноминации или организации, отколкото на определена местна църква. Освен това, въпреки че водачите на ниво 4 и 5 може да не упражняват ръководство в местна църква, работата им непременно оказва влияние на състоянието на много местни църкви. На фигура 9.2 е показана пирамидата на ръководство на Църквата в една нация.

Фигура 9.2: Пирамида на ръководството на Църквата в дадена нация

A Водачи на ниво (областни, национални и деноминационни).

Често има деноминационни и областни водачи, които подкрепят пасторите. Тези платени водачи, които са на пълно работно време, могат да обхванат цялата картина и да помогнат на църквите да се обединят в общение и служение на погиналите. Те също могат да наставляват основателите на нови църкви и пасторите или да преподават в програма за задочно обучение и в библейски институти.

Б. Водачи на ниво 5 (Преподаватели, теолози и учени).

Водачите на ниво 5 са хора, които провеждат научни изследвания и развиват богословски дисциплини, платени са и са на пълно работно време. Те обикновено преподават в семинарии и библейски училища, докато пишат коментари и богословски изследвания, свързани с контекста, които дават сериозни отговори на актуални въпроси.

Преподавателите, богословите и учените обикновено притежават следдипломна квалификация (докторска степен и т.н.), поради което може би е трябвало да живеят за известно време в чужбина. Важно е плодът от работата на тези водачи да достигне до средния вярващ. Често нашите учени и миряните живеят в различни светове, като последните не могат да видят значението на егзегетиката на еврейския текст или философското богословие, а учените могат да предадат тези идеи само на други преподаватели. Това разделение не трябва да продължава. Идеите трябва "бавно да се стичат", така че резултатите от работата на водачите на това ниво да помагат на тези от другите нива да бъдат по-добре подготвени.

V. ПРИЛОЖЕНИЕ

Експертите по въпросите за ръководството посочват, че за ефективната работа на група, било то в армията, бизнеса или социалната сфера, 10-15% от нейните членове трябва да участват в ръководството. Този процент водачи осигурява добро общуване, настойчивост и взаимодействие в групата, за да може тя да направи нещо.

Не трябва да ни учудва фактът, че тази простичка истина, открита от социолозите едва наскоро, е била известна още в библейски времена и се съдържа в благочестивия съвет, който Йотор даде на своя зет Мойсей в *Изход 18 глава*. Спомнете си как Мойсей се разкъсваше в служението си. Разрешението се криеше в назначаването на хилядници, стотници, петдесетници и десетници. Колко водачи назначи Мойсей според съвета на Йотор на всеки 1000 души? Отговорът е прост: 131 или 13.1%, което попада в диапазона 10-15%. Поставянето на водачи според съотношенията, които изложихме, водят до подобен резултат, 12.5% от група, наброяваща 15000, биха били водачи, както показва таблицата на фигура 9.3.

A. Приложения за растежа на местната църква: принципът на пирамидата.

Служението ще расте или ще замира в зависимост от ръководството. Преди църквата да може да прибави нови членове, тя трябва да разшири своето ръководство. Това наподобява старанието да издигнете купчина пясък на масата. Може да сипвате пясък само докато на масата има празно място. Когато тя бъде покрита изцяло, купчината приема формата на пирамида и колкото повече сипвате, то ще пада на земята. Ако искате да добавите още пясък и да изградите по-голяма пирамида, трябва да разширите основата - масата.

Смисълът на принципа на пирамидата е прост. Ако искате да израствате, трябва първо да разширите основата. Водачите, от които се нуждаете, може да откриете тъкмо в своите малки групи и църкви. Просто трябва да ги забележите и

обучите. Подгответе нови водачи и църквата ви ще може да расте духовно и числено. Ако тя не расте, твърде вероятно е да изпитва липса на водачи на определено ниво. Църквата ви разполага ли с достатъчно водачи на малки групи? Има ли достатъчно водачи на ниво 2, които да подкрепят, обучават и помагат на водачите на малки групи? Ако това не е така, може би трябва да се концентрирате върху изграждането на водачи, за да бъде църквата ви по-ефективна в достигането на погиналите за Христос.

Б. Приложения в развитието на областните движения.

Приложенията на този план са достатъчно ясни, за да могат да се използват от самостоятелна църква, деноминация, църковна асоциация или от сдружение на образователни институции. Погрижете се да направите проучване, чрез което да намерите отговор на следните въпроси:

1. Колко църкви, които проповядват евангелието, има в областта?
2. Колко вярващи посещават тези църкви?
3. Колко водачи работят на всяко ниво сега?
4. Колко още водачи са нужни на всяко ниво?
5. Какви програми за обучение на водачи са на разположение?
6. За кое ниво тези програми подготвят водачи?
7. Колко водачи завършват обучението си годишно?

В анализа на тази информация има един основен въпрос: *"Съществуват ли подходящи програми за обучение?"* Или въз основа на всички тези данни: *"Какво може да се направи, за да подготвим по-добре църквите?"* Тогава трябва ясно да видим нуждите.

Трябва да отбележим едно важно нещо относно нивото, на което служат понастоящем водачите, в съпоставка на нивото на обучение, което са достигнали. Напътствията в този урок не са предназначени да бъдат приложени толкова стриктно, че да не се намери нито един, който притежава необходимата подготовка, за да ръководи. Разбира се, тези, които сега служат като пастири, без да са обучени така, както предложихме тук, не се "дисквалифицират". В действителност на много места обучението е станало достъпно едва напоследък. Затова тази схема трябва да се прилага с усет и гъвкавост, и в дългосрочна перспектива.

VI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

"Служението ще расте или ще замира в зависимост от ръководството" и ние всички съзнаваме вакуума в ръководството, който съществува в много църкви. Днес е моментът да приемем по-сериозно обучението на повече водачи на повече нива. Бъдещият растеж на Църквата в България и нейното състояние зависят от това. Не можем да смятаме, че правилният тип водачи ще се появят от образователните институции, когато се нуждаем от тях. Водачите на местните църкви трябва да поемат инициативата тук. Досега може би не сме знаели как да пристъпим към изграждането на водачи в църквата. Но имайки предвид тези нива на ръководство, може би ще знаем как да се заемем с тази работа.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Колко хора в църквата ви служат на всяко от първите три нива на ръководство?
- ◆ На кое ниво се нуждаете най-много от водачи в своето служение?

- ◆ Какво можете да сторите в своята църква, за да обучавате водачи за ниво 1?
- ◆ Кои са водачите във вашата област? Къде са били обучени?
- ◆ С какво са ценни водачите от ниво 4 и 5 за движенията за основаване на нови църкви?
- ◆ Как могат водачите от ниво 4 и 5 да помогнат конкретно във вашето служение?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Проучете програмите за обучение и нуждите на ръководството във вашата област, като отговорите на въпросите в подточка Б “Приложения за развитието на областните движения на точка V. Споделете резултатите от проучването си със своя наставник.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ McKinney, Lois. “Specifying Leadership Needs: An Essential First Step to Educational Planning”. *Evangelical Missions Quarterly*, Vol. 11, No. 3, 1975.
- ◆ Wagner, Peter. *Your Church Can Grow*. Glendale, CA, Gospel Light Publications, 1976
- ◆ Wiwcharuck, Peter. *Building Effective Leadership*. Alberta, Canada, International Christian Leadership Foundation, 1987 (pp. 44, 127)
- ◆ Womack, David A. *The Pyramid Principle*. Minneapolis, MN, Bethany Fellowship, 1977 (pp. 79)

Цели на обучението

I. ОБЩИ ЦЕЛИ В ОБУЧЕНИЕТО НА ВОДАЧИ

Предложените по-долу цели са общи и могат да се отнесат към всеки водач на всяко ниво. Докато обучавате водачи, бихте желали да работите по такъв начин, че тези качества да се изградят в бъдещите ръководители.

- ◆ Изгражда близки взаимоотношения с Господа.
- ◆ В живота му присъстват плодовете на Духа.
- ◆ Употребява своите духовни дарби в служение.
- ◆ Любовта му към Бога и другите расте.
- ◆ Почтен човек е.
- ◆ Уважава авторитета на местната църква.
- ◆ Показва любов и загриженост към вярващите в църквата си.
- ◆ Прилага библейските принципи във взаимоотношенията с другите.
- ◆ Отнася се добре към други общества от вярващи.
- ◆ Добре се справя с междуличностните конфликти.
- ◆ Изслушва другите и дава подходящи отговори.
- ◆ Убеден е, че Библията е Божието Слово. Изучава я и я прилага на практика.
- ◆ Изучава и прилага истините на Стария и Новия завет.

II. ЦЕЛИ В ОБУЧЕНИЕТО НА ВОДАЧИ ЗА НИВО 1 (ВОДАЧИ НА МАЛКИ ГРУПИ)

Освен посоченото досега, водач, който се обучава да служи като водач на ниво 1, трябва да бъде подготвен да посрещне и изброените по-долу изисквания. Докато обучавате водачи на малки групи или друг тип водачи на ниво 1, бихте искали да работите по такъв начин, че тези качества и умения да се изградят в тях.

Освен общите цели в обучението на водачи, този, който е обучен да поеме ръководство на това ниво:

- ◆ Притежава страст да печели души.
- ◆ Редовно свидетелства на невярващи.
- ◆ Може ясно да представи евангелието.
- ◆ Може ясно да разкаже своето свидетелство.
- ◆ Отнася се добре с погиналите.
- ◆ Обучен е като Христов ученик.
- ◆ Показва усет във взаимоотношенията си с новите обръщенци.
- ◆ Показва любов към своите ученици.
- ◆ Изгражда ученици, които на свой ред обучават други.
- ◆ Може да води индуктивно изучаване на Библията в група.
- ◆ Разбира нуждата от малки групи като основа за здрав растеж.
- ◆ Може ефективно да води събрание на малка група.

III. ЦЕЛИ В ОБУЧЕНИЕТО НА ВОДАЧИ ЗА НИВО 2 (ВОДАЧИ НА ПОДСЪБРАНИЯ)

Освен посоченото досега, водач, който се обучава да служи като водач на ниво 2, трябва да бъде подготвен да посрещне и изброените в тази точка изисквания. Докато обучавате дякони-пастири, основатели на нови църкви или пастири на малки църкви, ще желаете да работите по такъв начин, че в тях да се изградят посочените по-долу качества и умения.

Освен общите изисквания и тези към ръководителите на ниво 1, този, който е обучен на това ниво:

- ◆ Е образец на Христов ученик, на който си заслужава да подражаваме.
- ◆ Разбира, че Църквата е средството, чрез което Бог евангелизира света.
- ◆ Познава библейската основа за основаване на нови църкви и мисии.
- ◆ Може да употребява различни методи и похвати за евангелизиране.
- ◆ Може да провежда начално проучване в подготовка за основаване на нова църква и постигане на растеж във вече основана.
- ◆ Може да води обща хвалебствена служба.
- ◆ Поучава от Библията ефективно в група и при лични срещи.
- ◆ Разпознава и изгражда бъдещи водачи на малки групи.
- ◆ Може да организира вярващите в общество, което се ръководи и храни само и се стреми да достигне погиналите.
- ◆ Знае как да придаде форми на библейските функции, които да подходат на местната култура.
- ◆ Изгражда и работи добре с екип. Действен е.
- ◆ Знае как да възложи отговорност.
- ◆ Постава цели и изгражда планове, към които се стреми.
- ◆ Развива дарбите и способностите на другите.

IV. ЦЕЛИ В ОБУЧЕНИЕТО НА ВОДАЧИ ЗА НИВО 3 (ВОДАЧИ НА СЪБРАНИЕ)

Освен посочените общи цели и целите в изграждането на водачи за ниво 1 и 2, този, който се обучава да служи, като ръководител на ниво 3, трябва да бъде подготвен да посрещне и изброените в тази точка изисквания. Програмите, разработени за обучението на пастири, трябва да работят по такъв начин, че следните качества и умения да се изградят в участниците:

- ◆ Способен е да проповядва и поучава.
- ◆ Ще може да даде духовно напътствие и съвет в широко разнообразие от случаи.
- ◆ Притежава дълбоки познания на Библията и богословието.
- ◆ Може да обучава библейски работници в евангелизиране, ученичество, ръководство на малки групи, настойничество и поклонение или други области на служение според нуждата.
- ◆ Изгражда и употребява малките групи, за да насити обществото и да мобилизира Христовото Тяло.
- ◆ Чувствителен е към търсеция, приема и включва новите посетители.
- ◆ Може да води водно кръщение и Господна вечеря.
- ◆ Споделя виждане, така че да вдъхнови другите.
- ◆ Може да помогне на другите да открият дарбите си и да ги използва(т) в служение.

Обучаване на нови водачи

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Основателите на нови църкви трябва да разберат как да умножават себе си посредством обучението на нови водачи. Не е достатъчно само да възложите отговорност, водачите трябва да се умножават. Този урок обяснява един прост и непосредствен похват на обучение, чрез който водачите могат да се умножават.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как бяха обучавани водачите в Библията;
- ◆ да познава процес за обучение на нови водачи;
- ◆ да използва петте стъпки, за да обучи нов водач в нова работа;
- ◆ да бъде посветен на това да умножава себе си посредством изграждането на други водачи.

☞ План на урока

- I. Въведение.
- II. Примери от Библията за умножаване на водачи.
- III. Обучение чрез поставяне на цели.
- IV. Пет стъпки в обучението на нови водачи.

☞ Напътствия към водещите

Ще бъде полезно да преговорите всичко, което вече е казано относно обучението на водачи. Това включва урок 9 в раздел "Малки групи", "Обучение на нови водачи на малки групи", както и предния урок "Откриване на нуждите в ръководството".

Обучаване на нови водачи УМНОЖАВАНЕ НА СЛУЖЕНИЕТО В ДРУГИТЕ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Изграждането на водачи е един от най-важните аспекти на основаването на нови църкви и растежа на църквата. Ако той липсва, членовете на църквата ще останат завинаги зависими от нейния основател и екипа му. Всички, които изучават църковен растеж, са съгласни, че изграждането на нови водачи е съдбоносно за добрия растеж на църквата. Растящите църкви обикновено имат програма, формална или неформална, по която се обучават водачи, които да поемат отговорност в ръководството. В църквите, в които има застой, такава програма често липсва.

Като основател на нови църкви трябва да умножавате себе си, като изграждате други водачи. В ранния етап на процеса на основаване основателят вероятно ще посвети повече време на евангелизиране. Но в по-късните етапи той по-скоро ще работи за изграждането на нови водачи. Ако хората са поучавани да разчитат на основателя на църкви, ако служението е съсредоточено в неговите ръце, то новата църква често привиква да се осланя на този, от когото е получила своето вдъхновение. Затова изграждането на водачи е съществено. Но как да правим това? Първо, обърнете внимание на следните примери от Библията.

II. ПРИМЕРИ ОТ БИБЛИЯТА ЗА УМНОЖАВАНЕ НА ВОДАЧИ

A. Мойсей и Исус Навин.

Мойсей направи невероятни неща за Бога, след като освободи израилевите чада от робството в Египет. Младият Исус Навин беше до Мойсей като боец, на когото можеше да се разчита, малко след като Мойсей поведе народа в пустинята (*Изход 17:9-14*). Исус Навин отиде с Мойсей да получи каменните плочи със Закона и Божиите заповеди на планината Синай (*Изход 24:12-13*), а също така вероятно имаше специално разрешение да влиза в шатъра за срещане, където Бог се срещаше с Мойсей (*Изход 33:7-11*). Силната вяра на Исус Навин се прояви най-ясно, когато само той и Халев повярваха, че Бог ще им даде сила да завладеят Ханаан (*Числа 14:6-9*).

В определен момент от живота си Мойсей си зададе въпрос, който всеки водач трябва често да си задава: "Кой ще ме замести?" Мойсей разбра, че Израел ще се нуждае от ръководство и в бъдеще и помоли Бог да постави друг на негово място. Веднъж, след като Исус Навин бе посочен за негов наследник, Бог каза на Мойсей да сподели част от своята власт с него, за да разбере народът, че човекът, когото Бог беше избрал, е Исус Навин (*Числа 27:15-23*).

Мойсей видя Обещаната земя, но не влезе в нея. Обаче Исус Навин видя изпълнена мечтата на Мойсей, когато победоносно навлезе в земята с целия израелски народ. Малко преди края на живота си, знаейки, че няма да може да влезе в Обещаната земя, но че Исус Навин ще влезе (*Второзаконие 1:37-38*), Мойсей можеше да ревнува, но той не го направи. Вместо това той предаде

достойно ръководството на Исус Навин, точно както Бог беше заповядал (*Второзаконие 31:7; 34:9*).

Б. Исус Христос.

Исус възнамеряваше да разпространи вестта за спасение из целия свят. Как започна Той тази работа? Исус поучаваше големи множества при различни случаи, но в действителност беше съсредоточил вниманието Си в изграждането на Своите най-близки последователи. Това беше една относително малка група, която щеше да продължи да разнася вестта за спасение, дори с по-голям успех, след Неговото заминаване. Исус лично избра тези хора.

Исус много ясно откри Своята цел на учениците Си (*Йоан 4:34*). Той изяви силата на Своето послание пред тях, като проповядваше и изцеляваше, а по-късно, като принесе Себе Си в жертва и чудотворно възкръсна. Исус беше жив пример за посланието Си пред учениците. Веднага щом настана подходящото време, Той им даде възможност да познаят от опит Неговата цел, като ги изпрати като мисионери (*Матей 10 глава*). Успехът в това служение ги вдъхнови, а когато нямаше напредък, Исус им даваше навременни наставления, които разрешаваха проблема (*Матей 17:14-21*).

Исус подготви учениците Си да могат да продължат служението, когато Той престане да бъде физически с тях. Исус им имаше достатъчно доверие, за да им даде "*ключовете на небесното царство*" (*Матей 16:19*) и да остави бъдещото служение в техните ръце (*Матей 18:18-20*). Като част от тази подготовка Той им съобщи за заминаването Си. Първия път, когато им каза, че ще ги напусне, те не Го разбраха (*Лука 9:45*). Но по-късно те добиха достатъчно кураж да Го попитат (*Йоан 16:17-18*).

За да постигне целта Си, Исус се умножи в живота на други. Той каза: "*Дойдете след Мене и аз ще ви направя ловци на човеци*" (*Матей 4:19*). Сам Исус беше ловец на човеци и в един смисъл каза: "Дойдете след Мене и аз ще ви направя такива, какъвто съм и аз!" *Лука 6:40* показва, че ученикът може да достигне учителя си. В изграждането на водачи учениците също могат рано или късно да достигнат (и дори да надминат) тези, които са им помагали да израстнат. Ние се стремим не само да открием работници, но и да обучим заместници.

В. Павел.

Павел се беше посветил на изграждането на водачи. Виждаме това най-ясно в думите му към Тимотей във *2Тимотей 2:2*: "*И каквото си чул от мене при много свидетели, това предай на верни човеци, които да са способни и други да научат.*" Размислете върху модела на обучение, който Павел описва. Той не се ограничаваше само в личната работа с бъдещия водач. Ние трябва да последваме примера им, като изграждаме водачи "в действие". По този начин другите ще видят на практика как вие развивате водачи. Помнете, създаването на ученици е нещо, което не само се преподава, то се улавя.

Павел силно желаше Тимотей да се научи да изгражда други хора. Забележете, че във *2Тимотей 2:2* той говори за *верни човеци*. Изборът на тези, които трябва да се обучат, е важна част от целия процес. Научете другите как да определят дали един човек желае да служи на Господа. Задачата на Тимотей се състоеше не само в това да предаде *информацията*, която бе получил от Павел, но и *метода* на обучение. Както Павел беше над Тимотей, така и Тимотей щеше да се научи да бди над тези, които поучава. Павел трябваше да бъде сигурен, че този модел на обучение ще се повтори в третото, дори и четвъртото поколение.

Павел е известен с взаимоотношенията, които царяха между него и Тимотей. Той прие Тимотей почти като свой собствен син, за да го обучи в служението.

Но Тимотей ни най-малко не е единственият човек, който Павел обучаваше. Четем за Сила, Йоан Марк, Варнава, Акила и Прискила, и Аполос, всеки от които в различна степен имаха възможност да се учат от него. Последното мисионерско пътуване на Павел сякаш беше курс по ученичество. Четем за седем души, които пътуваха с апостола (*Деяния 20:4*), повечето от които се учеха от него. В посланията си Павел споменава Епафрас, Димас, Архип, Тит, Фива и много други. И друг пример - в заключенето на посланието си към римляните той поздравява 27 души, с много от които беше работил и може би бе обучил.

Като използвате образа, обяснен във *2Тимотей 2:2* и демонстриран от Павел, трябва да включите бъдещите водачи във всичко, което правите, когато сте заедно. Планиране на събранията, посещения при невярващи, съветване на страдащи, молитви за изгубили се овце - всичко това трябва да е съвместна работа.

III. ОБУЧЕНИЕ ЧРЕЗ ПОСТАВЯНЕ НА ЦЕЛИ

Основните въпроси, които трябва да си зададем, са: "Какво се опитваме да помогнем на хората да бъдат?", "Какъв тип водачи са необходими?", "Към какво се стремим?", "Как изглежда узрелият плод?" Тези фундаментални въпроси са важни, понеже направляват процеса на обучение. Техният отговор е свързан с няколко фактора.

- ◆ *Минало.* Може би няма по-добър показател за бъдещ отговор от преживяното досега. Разгледайте целия придобит опит (светски и църковен), когато обмисляте възможни водачески роли и отговорности.
- ◆ *Дарби.* Помнете, че Бог е дал дарби на всеки член на тялото. Хората ще усещат влечение и ще намират удовлетворение в служението, в което използват духовните си дарби. Например човек с дарбата да показва милост и да управлява може да работи плодно в ръководството на безплатна кухня за бедни или в организирането на служение в помощ за старите хора, но може да не е тъй ефективен в неделното училище.
- ◆ *Нужди в служението.* Нуждите, които изпитва вашето служение за основаване на нови църкви, често може да направлява процеса на обучение. Бог може да желае някой да развие умение, в което няма опит, нито видима надареност, но което е необходимо, за да се придвижи напред служението за основаване на църкви. Например Тимотей трябваше да се научи да бъде евангелизатор (*2Тимотей 4:5*).

Размисълът в молитва върху тези фактори може да ни открие това, към което Бог призовава бъдещите водачи. Уменията, познанията и качествата, които е желателно да притежават водачите, могат да се обобщят в това, което ще наречем "цели на обучението". Ще намерите примерен списък от цели в приложение 9А "Цели на обучението". Разгледайте ги отново и ги приспособете към действителните условия, при които служите, и към нуждите на учениците си. Единоумислието относно тези цели може да направи процеса на изграждане на водачи по-ефективен.

След като е постигнал взаимно съгласие по целите на обучението, водачът трябва да оцени ученика и да определи какво е нужно да се направи, за да развие той необходимите умения и качества на водач. Всяка ситуация е различна така, както всеки човек е различен. Съгласуването на целите със съгласието на бъдещите водачи може да помогне на водача да определи как да подходи към процеса на обучение за всеки нов потенциален водач. Например ако обучаващият се водач не достигне определена цел, то може да му възложите "учебна работа", която да му помогне да израстне в тази област. Обърнете внимание на следните примери:

СИТУАЦИЯ	УЧЕБНА РАБОТА
Бъдещ водач не може да проповядва добре.	Позволете му да види как точно приготвяте проповедите си.
Човек, който желае да бъде водач на малка група, е нов във вярата и не познава добре Библията.	Възложете му да премине кореспондентски курс, за да придобие по-дълбоко познание върху Библията.
Човек, който желае да бъде помощник пастир, смята, че му липсва способност да храни овцете (пасторско умение).	Възложете му да изучи индуктивно пасторските послания (1 и 2Тимотей и Тим).
Зрял вярващ, който се стреми да бъде водач на малка група, не общува добре с невярващите.	Възложете на бъдещия водач да се опита да се сприятели с невярващ и да води дневник на преживяванията си в израстването на това взаимоотношение.

IV. ПЕТ СЪПКИ В ОБУЧЕНИЕТО НА НОВИ ВОДАЧИ

Този процес за обучение на нови водачи вече бе обяснен в урок 9 в раздел "Малки групи", "Обучение на нови водачи на малки групи". Малките групи предлагат чудесно поле за обучение и изграждане на нови водачи. Те дават възможност водачите да се обучат "на място", съзнавайки, че **най-добре се учим да правим нещо, като го правим**. Винаги помнете, че обучението не е пасивно. Не наблягайте само на знанието и информацията. Вместо това търсете находчиви начини да накарате бъдещия водач да **НАПРАВИ** това, на което се учи. Той ще научи най-много в това, което прави.

Диаграмата по-долу показва в каква степен помним това, с което сме се срещнали при нормални обстоятелства, след период от тридесет дни. *Хората помнят:*

От това, което са чули:	___ 10%
От това, което са видели:	_____ 50%
От това, което са казали:	_____ 70%
От това, което са направили:	_____ 90%

Петте стъпки, посочени по-долу, могат да се използват в помощ на бъдещия водач, за да развие определено умение. Това е процес, основан на работа.

А. Стъпка 1: "Аз го правя".

Обучавайте водачи чрез пример. Може би първото правило в изграждането на водачи е да бъдеш водач, на който другите ще желаят да подражават. Често обучението претърпява неуспех поради липсата на добър пример за принцип или умение. Бъдете модел за служението, преди да го изискате от другите.

Б. Стъпка 2: "Аз го правя, ти гледаш".

Много е важно да обяснявате своите действия. Не приемайте, че те се разбират от само себе си. Обяснявайте това, което правите, и защо го правите точно по този начин. Разяснете принципите на служение, които управляват вашите действия.

В. Стъпка 3: "Правим го заедно".

Непременно упражнете даденото умение за служение със своя нов водач, за да му предадете опит и за да му помогнете да види и да се учи от грешките си, докато е в една безопасна среда с наставника си (вие).

Г. Стъпка 4: "Ти го правиш, аз гледам".

Наблюдавайте своя издигащ се водач как упражнява дадено умение. Обективно изяснете силните и слабите страни, които сте забелязали. Преговорете целите в този момент. Важно е да посочите както положителното, така и отрицателното, но винаги, когато е възможно, наблягайте на положителното. Ако е необходимо, възложете учебна работа, която ще му помогне да преодолее слабостите си.

Д. Стъпка 5: "Ти го правиш".

Възможно най-рано възложете работата на новия водач. Останете близък приятел, като се отнасяте с него като с равен. Процесът не завършва с обучението на друг водач. Ние се стремим към умножаване на водачите. Затова насърчавайте новия водач да умножава себе си в живота на другия.

Не е нужно винаги стриктно да следвате тези пет стъпки. Но често процесът претърпява неуспех, защото се пропуска някоя стъпка. Вижте младия издигащ се водач, на който е дадена възможност да проповядва, без да е учен на това. Неговата проповед не е много ясна и всеки достига до извода, включително и младият човек, че той не притежава дарбата да проповядва. В действителност той само се нуждае от пример и малко наставления в това как да приготвя проповед.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Защо е важно изграждането на водачи?
- ◆ Как бяхте обучен вие като водач? Опишете трудните задачи, чието изпълнение ви помогна да развиете способности за ръководство.
- ◆ Колко поколения водачи са описани във *2Тимотей 2:2*?
- ◆ В какво си приличат *Матей 4:19* и *2Тимотей 2:2*?
- ◆ Прочетете *Лука 6:40*. Какво ни казва този стих във връзка с обучението на водачи?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Изберете някоя обикновена дейност, която можете да вършите добре - като приготвяне на палачинки или направата на дървено столче. Научете някого на това, като използвате петте стъпки, описани в този урок. Представете резултатите пред този, който ви обучава, или пред своя наставник.
- ◆ В малка група с други участници или със своите съработници от екипа за основаване на нови църкви изберете пет цели от приложение 9А "Цели на обучението". Опишете как петте стъпки, представени тук, могат да бъдат използвани при всяка една от тази цели.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Allen, Roland. *Missionary Methods - St. Paul's or Ours?* Grand Rapids, MI, Wm. B. Eerdmans, 1962.
- ◆ Steffen, Tom A. "Leadership: Ten Implications for Cross-Cultural Church Planters"

Ученичество

УЧЕНИЧЕСТВО

УРОК 5

Вашата роля за създаване на ученици

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да напомни ключови истини, важни за успеха в създаването на ученици.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбира защо неговият личен непрестанен духовен растеж е изключително важен за създаването на ученици;
- ◆ да бъде напълно убеден колко важно е да се посвети на молитва, подготовка и добро общение с други вярващи за тяхното духовно израстване като ученици;
- ◆ да вижда необходимостта да съсредоточи своето внимание върху израстването на хората, а не върху осъществяването на програми, а също така да насърчи и покаже пример в изобретателност и гъвкавост в създаването на ученици;
- ◆ да разбира огромното дълготрайно влияние, което ще окаже неговата настояща работа в създаването на ученици върху умножаването на църквите и вярващите през поколенията.

☞ План на урока

- I. Растеж в любов, вяра и надежда.
- II. Показвайте Христова любов към вашите ученици.
- III. Съсредоточете се върху действителните духовни нужди на хората, не върху програми.
- IV. Стремете се към умножаване.
- V. Подлагайте на преценка служението си и бъдете готови да направите промени.
- VI. Непрестанно се учете!

☞ Приложения

5А Приложение: Характеристики на християнската любов (*1Коринтяни 13:4-7*).

Вашата роля за създаване на ученици

КЛЮЧ ЗА УСПЕШНОТО СЪЗДАВАНЕ НА УЧЕНИЦИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. РАСТЕЖ В ЛЮБОВ, ВЯРА И НАДЕЖДА

Инструкциите за безопасност при самолетна авария ни предупреждават, че възрастните трябва да облекат необходимата екипировка, преди да помогнат на другите да го сторят. Това е важно, защото, ако ние се окажем неподготвени, пренебрегнавши себе си, не ще можем да бъдем полезни на нуждаещите се. Тази инструкция не е егоистична, а практична. Тя има приложение и във сферата на ученичеството.

Вашето лично израстване в любов, вяра и надежда е от изключителна важност, ако ще създавате ефективно ученици. Това, което ще научите в този семинар, е само началото. На първо място трябва да бъде задълбочаването на вашия собствен духовен живот.

A. Развийте духовна проникателност.

Накрая вашата способност да откриете какво е духовното състояние на учениците ви ще зависи от степента на вашата духовна зрялост. Никая програма за обучение или книга могат да заменят това. Колкото по-зрели сте, колкото по-дълбоко разбирате и познавате от опит вярата, надеждата и любовта, толкова по-ясно ще можете да различите доколко те присъстват в другите. Колкото повече сте израснали, толкова по-ясно ще можете да разбирате, погледнато от Божия гледна точка, какви са действителните духовни въпроси в живота на вашия ученик.

B. Научете какво произвежда духовна зрялост.

Вашето разбиране какво коства израстването в любов, вяра и надежда зависи от вашите собствени борби и победи в тези области. Ако самите вие не сте израснали, няма да знаете от опит какво действа и какво не. Колкото по-зрели сте духовно, 1) толкова по-ясно ще разбирате в каква посока трябва да поемете, за да продължат учениците ви да израстват и 2) толкова по-добре ще знаете как да се справяте с духовните пречки, които те срещат в живота си.

B. Развийте духовно влияние.

Проявата на любов, вяра и надежда във вашия живот ще бъде единственото велико нещо, което да отвори очите на учениците ви. Те ще разберат тяхното съдържание по-добре, като ви наблюдават. От друга страна, ако забележат, че вие само говорите, без да правите нищо, те бързо ще загубят мотивация. Те могат и да престанат да ви уважават като духовен водач, което ще ви отнеме възможността да оказвате влияние в живота им. Ще говорите, но никой няма да слуша.

II. ПОКАЗВАЙТЕ ХРИСТОВА ЛЮБОВ КЪМ ВАШИТЕ УЧЕНИЦИ

Изключително важно е да обичате учениците си с Христовата любов и да я показвате по практичен начин. Ако са напълно уверени, че ги обичате горещо, те ще бъдат много по-открити пред вас, ще бъдат много по-отворени за вашето влияние и ще простят слабостите и грешките ви. Те ще научат какво означава да обичат другите, като срещат вашата любов.

Поставете си за основна задача да прекарвате време с тях; радвайте се за тях и ги уверявайте, че сте едно с тях в сърце и ум. Разгледайте характерните черти на любовта към другите, които са описани в *Римляни 12:10-21*, *Филипяни 2:1-8* и *1Коринтяни 13:4-7*. Внимателно и в молитва прочетете приложение 5А, “Характеристики на християнската любов.”

Прекарвайте много време в молитва, като молите Бог да ви открие как да показвате такава любов към хората, които ви е дал, по начин, който ще ги докосне и ще им помогне да израстват.

Бъдете изобретателни. Бъдете изобретателни в използването на времето, за да постигнете повече цели. Работете заедно, играйте заедно, хапвайте заедно. Удивете израстващите вярващи със своя искрен, жив интерес към тях.

Отдавайте щедро своето време, енергия и средства. Тази инвестиция ще донесе плод в това поколение, в следващите поколения, в изграждането на умножаващи се църкви и в небето.

Търсете напътствия и подкрепа от други християни. Ако усещате слабост в тази област (т.е. в проявата на любов), потърсете нужната подкрепа, за да вървите напред.

III. СЪСРЕДОТОЧЕТЕ СЕ ВЪРХУ ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ ДУХОВНИ НУЖДИ НА ХОРАТА, НЕ ВЪРХУ ПРОГРАМИ

A. Съхранете простотата.

Винаги насочвайте вниманието към простата същност, т.е. към любовта, вярата и надеждата. Останалото ще произтече от тях. Най-голяма е любовта. Ако те се провалят в поддържането на любовта си към Бог и другите, ще наскърбят и угасят Святия Дух. Когато това стане, Святият Дух вече няма да има възможност да свидетелства на техния дух, че са Божии чада. Тогава те лесно могат да загубят вяра и надежда. Те лесно могат и да загубят увереността, че Бог ги приема и може би дори че са спасени. Ако достигнат тази точка, никак не ще можете да ги утешите. Трябва да разберете какво Святият Дух желае да извърши в тях и да станете Негови съработници. Помогнете им да разрешат всеки въпрос, свързан с греха. Не давайте напразна утеха. Помогнете им да видят крайната цел на Бога за тях и как Той работи в живота им, за да я постигне.

B. Помогнете на учениците да следват техните правилни приоритети.

Не претоварвайте вярващите, на които служите, с програми и работа. Позволете им да спрат да вършат това, което е по-малко важно, за да могат да отдават внимание на техните правилни приоритети, без да се претоварват.

B. Бъдете търпеливи.

На новоповярвалите им предстои да извървят дълъг път. Вътрешният им живот трябва напълно да се обнови – мисленето, ценностите, желанията им и т.н. (*Римляни 12:2*).

Трябва винаги да им давате надежда, когато паднат. Те имат естествената склонност да се отчайват. Вие трябва да бъдете като родител, който насърчава своето дете, когато то преживее неуспех. Дайте им време да се опомнят. Окуражавайте ги. Не вдигайте ръце от тях. Те трябва да знаят, че им се доверявате, че Бог може да им прости и ще го стори. Трябва да са уверени, че нито Бог, нито вие ще престанете да ги обичате заради нещо, което са направили. Ако не успеете да им предадете това, те ще бъдат в голяма опасност да загубят надежда и да се предадат.

IV. СТРЕМЕТЕ СЕ КЪМ УМНОЖАВАНЕ

Независимо каква "форма" или структура използвате за създаване на ученици, трябва да откриете как да умножавате тези, които са включени в това служение. Не можете лично да обучите всеки един в ученичество. Вашите средства са ограничени и вие трябва да включите и други в задачата за тяхна полза и растеж. Трябва да планирате как ще умножавате съработници в служението на големите и малките групи и в личните срещи.

Като цяло трябва да осигурите следната подкрепа на вярващите, които ще обучават как да създават ученици.

- ◆ Възможност да наблюдават хора, които вършат служението, за което те се подготвят.
- ◆ Наставление и практическо обучение в необходимите умения.
- ◆ Ако е необходимо, помогнете им да развият практична стратегия как да направят това, което е нужно.
- ◆ Подходяща възможност да практикуват това, на което се учат, като получават и полезни наставления.
- ◆ Практичен съвет и подкрепа, докато придобият увереност и умение.

V. ПОДЛАГАЙТЕ НА ПРЕЦЕНКА СЛУЖЕНИЕТО СИ И БЪДЕТЕ ГОТОВИ ДА НАПРАВЯТЕ ПРОМЕНИ

Дали всеки един получава това, което му е нужно, за да живее в любов, вяра и надежда? Дали всеки един израства в любов и единство с Бог и другите? Дали Бог употребява ефективно всеки един в изграждането на Христовото Тяло и неговото собствено семейство? Дали Бог употребява ефективно всеки един като Свой посланик в този свят? Какви промени трябва да направим, за да помогнете на всеки един наистина да напредне в тези области?

Не си губете времето да следвате някоя програма просто заради самата нея. Стремете се всяко дело да послужи за достигането на целите, споменати в предния параграф. Винаги се питайте дали "формите", които сте възприели, изпълняват добре "функциите".

VI. НЕПРЕСТАННО СЕ УЧЕТЕ!

Продължете да давате пример като ученик. Не спирайте да задавате въпроси. Открийте това, което ви помага да израствате и да помагате на другите да израстват. Питайте другите за възможни и полезни средства в създаването на ученици. Ако някое не е на разположение, създайте го и го споделете с останалите.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Как бихме могли да приложим тези истини в изграждането на децата ви за Христос?
- ◆ Обсъдете следните думи: "Хората не ги е грижа колко знаете, докато не разберат колко ви е грижа за тях." Ако това е така, как то може да промени начина, по който служите на другите?
- ◆ Какви материали имате на разположение на родния ви език? Какви книги трябва да бъдат преведени или написани, за да посрещнат нуждите ви за създаването на ученици?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Прегледайте отново приложение 5А "Характеристики на християнската любов". Изберете от три до пет специфични ситуации, в които трябва да приложите характеристиките на любовта. Във вашия духовен дневник запишете как сте приложили тези характеристики и резултатите.
- ◆ Съберете материали за ученичеството, които са на разположение на вашия език или на езика на хората, които искате да достигнете в основаването на църкви.

Характеристики на любовта (1 КОРИНТЯНИ 13:4-7)

Докато четете този списък, помолете Бог да ви покаже специфични ситуации, в които трябва да приложите тези характеристики на любовта.

ЛЮБОВТА ДЪЛГО ТЪРПИ

- ◆ Любовта понася оскърбления, без да се поддава на гняв или огорчение, нито на желание за отплата.
- ◆ Любова вярва, че Бог ще работи в живота на брата/сестрата.
- ◆ Любовта желае да остави съда в Божиите ръце, но копнее по вярващите, които са загубили пътя.

ЛЮБОВТА Е МИЛОСТИВА

- ◆ Любовта копнее да бъде благословение за другите, като желае вярващите да се радват на най-доброто.
- ◆ Любовта бързо откликва на болката, като показва милост.
- ◆ Любовта винаги се отнася с нежност и състрадание към своя брат/сестра, независимо какво е сторил/а. Тя се опитва да разбере неговата/нейната слабост, като му/й съчувства.
- ◆ Любовта уважава всички вярващи. Тя винаги ги изслушва с внимание и съчувствие.
- ◆ Любовта тържествува в радостта на своя брат/сестра и плаче в неговата/нейната скръб. Тя проявява дълбока загриженост, когато той/тя преминава през борби и страдания и прави всичко, за да му/й помогне да устои.
- ◆ Любовта цени високо единството в Божието семейство и силно се тревожи, когато то бъде нарушено.
- ◆ Любовта никога не се отвърща от братята и сестрите, които са в нужда. Тя напъга силите си, за да посрещне нуждата. Любовта се радва, когато има възможност да им помогне, дори ако това изисква голяма жертва.
- ◆ Когато любовта се убеди, че някой от вярващите е съгрешил, тя ще се приближи към него с дух на смирение и нежност, за да сподели истината. Любовта показва към другия същата милост, която желае Бог да й даде. Тя силно копнее да спечели съгрешилия обратно за Бога и да го върне в общението на Божието тяло. Отлъчването от събранието винаги остава последният, отчаян опит да помогнем на съгрешилия вярващ да отрезнее. Предприемаме тази стъпка, когато неговото поведение се превърне в заплаха за любовта и единството в църквата, за нейното свидетелство пред света и за послушанието ѝ на ясната Божия воля. Това е стъпка, която предприемаме с голяма неохота, едва когато всички други дисциплинарни мерки са се оказали безуспешни. Това е стъпка на непоносима

болка. Любовта скърби за своя брат/сестра и не изпитва удоволствие да го/я дисциплинира по този начин.

ЛЮБОВТА НЕ ЗАВИЖДА

- ◆ Любовта не негодува, когато другите са облагодетелствани, а тя не е. Любовта се радва повече на щастието на другите, отколкото на своето.
- ◆ Любовта се радва в успеха и напредъка на другите и ги насърчава да продължат.
- ◆ Любовта никога не вижда в другите съперници в положение или влияние. По-скоро тя намира в тях съучастници в евангелието, на които да служи. Любовта винаги пита: "Какво мога да сторя, за да им помогна да служат още по-добре на Христос?" - и е готова да пожертва своето положение и влияние заради тях.

ЛЮБОВТА НЕ СЕ ПРЕВЪЗНАСЯ И НЕ СЕ ГОРДЕЕ

- ◆ Любовта с готовност признава своите собствени ограничения и слабости. Тя познава измамливостта на сърцето си и затова силно желае да бъде поправяна от братята и е отворена да чуе всичко, което те имат да кажат в нейна помощ, дори когато не е изговорено в правилен дух.
- ◆ Любовта никога не се изтъква, като по-добра, по-мъдра или по-надарена. Тя не се стреми да привлече вниманието към себе си, но да препише заслугата на друг. Любовта не търси похвала и одобрение от хората, но желае да ги отдаде на другите.
- ◆ Любовта никога не счита себе си "по-праведна" от другите. Любовта е по-обезпокоена от своите слабости и несполуки, отколкото от техните. Тя е склонна да вижда греховете си и да ги счита за по-сериозни от греховете на другите.
- ◆ Любовта смирено признава, че е ограничена в разбирането и приложението на Писанията. Затова ревностно търси помощта на другите, за да придобие по-дълбоко познание на Божието Слово и да живее във вярност към Господа. Любовта всякога е готова да приеме наставлението на другите, като знае, че Бог може да употреби дори най-нищожните сред вярващите, за да я научи на нещо.
- ◆ Любовта показва към своя брат/сестра същото търпение и състрадание към немощта му/й да разбере Писанията, каквито желае Бог да й покаже и на нея. Ето защо любовта не бърза да се нахвърли на този, чието тълкувание на Божието Слово не съвпада с нейното. По-скоро, тя желае да използва несъгласието като повод да се обърнат към Писанията да потърсят истината в един дух с вярата, че Бог ще задълбочи познанието на всеки от тях. Любовта заключава с неохота, че братът/сестрата греши. Тя би се радвала повече, ако той/тя беше прав/а, а тя не. Любовта се стреми да разбере позицията на другия вярващ със съчувствие и с нежелание приема, че неговото тълкувание е погрешно въз основата на ясни библейски доказателства.

ЛЮБОВТА НЕ БЕЗОБРАЗНИЧИ

- ◆ Любовта е дълбоко загрижена за влиянието, което оказват нейните думи и постъпки върху брата/сестрата. Любовта копнее да го/я изгради, не да го/я събори. Тя винаги се пита как би се чувствала на негово/нейно място.

ЛЮБОВТА НЕ ТЪРСИ СВОЕТО

- ◆ Любовта не търси изгода или признание, нито се стреми да оправдае себе си, но е загрижена единствено за доброто на църквата като цяло.

- ◆ Любавта не държи на своето, но се стреми към това, което е добро за другите. Тя винаги пита: "Как мога да служа най-добре на Христос и на другите, независимо от своите желания?"
- ◆ Любавта е готова да се откаже дори от това, на което има право, за доброто на другите.
- ◆ Когато възникне неразбирателство (което не касае даден грях), любавта е готова да се покори на добър авторитет и на волята на Тялото. Любавта не реагира по начин, който би разрушил единството на църквата. По-скоро, тя смирено и нежно търси възможност да сподели убежденията си така, че да съхрани единството и да покаже уважение към водачите.
- ◆ Любавта уважава авторитета, който Бог е дал на другите. Тя бърза да покаже почит на тези, които носят отговорност за нея.
- ◆ Любавта винаги има желание да погледне от гледната точка на другия, като извърви още един километър в стремежа да прояви състрадание и да разбере положението, постъпките и думите на своя ближен.

ЛЮБОВАТА НЕ СЕ РАЗДРАЗНЯВА

- ◆ Любавта трудно се обижда и гневи. Тя едва забелязва, когато се опитват да ѝ навредят.
- ◆ Когато любавта е наранена, тя никога не отвръща на удара, като търси отплата или изрича заплахи. Вместо това, тя отговаря на злото с добро.

ЛЮБОВАТА НЕ ДЪРЖИ СМЕТКА ЗА ЗЛО

- ◆ Любавта не наблюдава другите, за да види как съгрешават. Тя не мисли постоянно за лошите постъпки на другите. Скоро прощава всяка обида, независимо дали брата/сестрата се е покаял/а, и не си спомня за нея по-късно.

ЛЮБОВАТА НЕ СЕ РАДВА НА НЕПРАВДАТА

- ◆ Любавта не намира наслада да изтъква и обсъжда лошите постъпки на другите. Тя не говори на никой по осъдителен или безсърдечен начин.
- ◆ Любавта защитава доброто име на своя брат/сестра. Тя не желае да разпространява факти, които говорят лошо за него, но ги споделя само, когато е напълно наложително, за да може проблемът да бъде разрешен.
- ◆ Любавта никога не разпространява слухове и клюки, но се мъчи да ги спре. Тя не приема думи, които злепоставят някой брат/сестра без достатъчно доказателства.
- ◆ Когато любавта повярва, че нейният брат/сестра се е хванал/а в примката на сатана, тя съкрушена пада на колене, за да се застъпи настойчиво в молитва за него/нея.
- ◆ Когато се срещне със своя грях, любавта проявява дух на дълбока съкрушеност и покаяние.

ЛЮБОВАТА СЕ РАДВА С ИСТИНАТА

- ◆ Любавта копнее истината да победи във всяка ситуация, дори и ако това означава, че някой греши.
- ◆ Любавта жадува да познава истината, да ходи в нея. Тя желае Бог да прегледа нейните думи, дела и мотиви и да ѝ открие всяко нещо, което не е по волята Му. Любавта копнее да прегърне истината, дори когато това е много болезнено.

- ◆ Любовта е твърдо решена да поддържа истината на Божието Слово с всички сили.
- ◆ Любовта с радост признава всяка истина в мнението на своя брат/сестра и не се стерми да защити своето.

ЛЮБОВТА ПРЕМЪЛЧАВА ВСИЧКО

- ◆ Няма толкова голям грях, който любовта да не може да прости, като откликне с милост.

ЛЮБОВТА ХВАЩА ВЯРА НА ВСИЧКО

- ◆ Любовта винаги желае да оправдае своя брат/сестра поради липса на доказателства за вината му/й и да изтълкува неговите/нейните думи и дела най-великодушно. Любовта с неохота приема, че нейният брат/сестра е постъпил/а лошо.
- ◆ Любовта не желае да преценява мотивите, които се крият зад думите и делата на брата/сестрата. Тя разбира, че само Бог наистина познава неговото/нейното сърце.
- ◆ Любовта не е мнителна или цинична. Тя не прочита в думите или делата на брата/сестрата тъмни, скрити мотиви.

ЛЮБОВТА СЕ НАДЯВА НА ВСИЧКО

- ◆ Любовта винаги се надява, че ще дойде добро. Без да бъде наивна, тя бърза да прости и да даде на своя брат/сестра втора възможност.
- ◆ Любовта винаги се надява, че падналият напълно ще се възстанови. Тя се надява и се моли на Бога да му покаже милост.

ЛЮБОВТА ТЪРПИ ВСИЧКО

- ◆ Любовта никога не секва. Тя никога не стига до пределната точка, никога не казва: "Това вече преля чашата!"

УЧЕНИЧЕСТВО

6

УРОК

Създаване на ученици - упражнение

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да даде възможност на основателите на нови църкви да разберат взаимодействието на заданията от урок 2 до урок 4 и други практични теми, свързани със създаването на ученици.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да има по-широко разбиране за създаването на ученици;
- ◆ да отдаде по-голямо внимание на творческия характер вътре в Христовото Тяло, за да посрещне нуждите на създаването на ученици;
- ◆ да притежава по-дълбоко убеждение за важноста на преценката и планирането в процеса на създаване на ученици;
- ◆ да е изготвил начална скица на план, по който да обучава в ученичество вярващите в своята църква.

☞ План на урока

- I. Дискусия в малки групи (30 минути).
- II. Обща дискусия (20 минути).
- III. Заключение (3 минути).

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Посъветвайте водещия на обучението в четвърти модул да предупреди участниците в семинара да донесат завършен план за създаване на ученици (приложение 4А от III модул). Върху този материал се основава дискусията в първата част на този урок.
- ◆ Също така посъветвайте водещия да предупреди обучаващите се, че всеки трябва да е подготвен да участва в дискусията във втората половина на урока. Тогава те могат да зададат своите практични въпроси относно създаването на ученици. В случай, че основателите на нови църкви нямат въпроси, водещият трябва да е готов да разгледа въпросите в урока.
- ◆ Пригответе празно копие за шрайф-проектор на приложение 4А: "План за създаване на ученици", което да бъде попълнено при общата дискусия (ако дискусията в малката група не е ползотворна поради лошо завършените задания). Задължително е участниците да работят върху процеса и да обсъдят въпросите и резултатите от създаването на ученици.

Създаване на ученици

ОБСЪЖДАНЕ НА ПРАКТИЧНИ ВЪПРОСИ ОТНОСНО СЪЗДАВАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

За да оползотворите най-добре времето, нека участниците в семинара бързо да се разделят на малки групи от пет до осем души. В помощ на дискусиата основателите на църкви трябва да носят своят завършен план за създаване на ученици (приложение 4А от III модул).

I. ДИСКУСИЯ В МАЛКИ ГРУПИ (30 МИНУТИ)

Отделете половин час за дискусия относно процеса и резултата от разработване на план за създаване на ученици на отделни вярващи и цели общества. Определете някой, който да направлява разговора, като използва насочващите въпроси по-долу. Постарайте се да включите всеки в дискусията.

Намирате ли това упражнение за практично полезно във вашето служение? С какво ви помогна то?

Как определихте реда, в който да разгледате въпросите?

Според вас, в кои области новоповярвалите трябва да получат допълнително обучение в първите месеци на своя нов християнски живот (умения, основни учения, ценности)? Защо те са толкова важни? Как могат _____ (изберете една от областите) да бъдат развити най-добре в живота на вярващия или на църквата?

Как лично вие се убедихте във важността на _____ (въпрос, истина, умение, основно учение)?

С кои форми се чувствате най-удобно?

Опитали ли сте да постигнете баланс между формите, така че да не си служите прекалено много с една, а друга да пренебрегнете?

Какво правите, за да разширите служението за създаване на ученици там, където работите? Как подготвяте създатели на ученици?

Какво ще направите следващата седмица, за да помогнете на учениците да пораснат в тяхната вяра, надежда и любов?

II. ОБЩА ДИСКУСИЯ (20 МИНУТИ)

Обикновено можем да очакваме, че практичното естество на служението заедно с подбуждението за работа, което дава обучението, ще създаде у основателите на църкви жажда да научат повече за това как да създават ученици. Ако все пак участниците в семинара не желаят да задават въпроси, следното може би ще изостри апетита им.

Опишете събитие или служение, в което сте участвали, от началото на християнския си живот, изиграло решителна роля в растежа ви в Христос.

Коя скъпоценна истина бихте предали на тези, които сега започват да изграждат ученици?

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ (3 МИНУТИ)

Това е последният урок върху ученичеството в курса за обучение на основатели на нови църкви. В тези уроци ние се стремяхме да привлечем вниманието ви към ключовото значение на създаването на ученици за процеса на основаване на нова църква. Разгледахме изграждането на ученици в светлината на основното обучение и приготвянето на вечната Невяста за Христос. Отбелязахме целта на създаването на ученици. Говорихме за необходимостта да преценим настоящото духовно състояние на отделния вярващ или на цяла църква. Предложихме средство, което да ви помогне да планирате как да посрещнете тези нужди по един практичен начин и ви дадохме възможност да развиете и обсъдите свои собствени планове.

Насърчаваме ви да продължите да гледате на създаването на ученици като на начин да умножите себе си в живота на другите и да създадете множество способни работници, които да достигнат селата, градовете и цяла България за Христос.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Като четете Библията, обмислете влиянието, което тя оказва за създаване на ученици.
- ◆ Какви примери можете да намерите в нея, които да следвате?
- ◆ Какви въпроси смятате, че трябва да бъдат разгледани и как откликна Ранната църква на тези предизвикателства?
- ◆ Как помогна разбирането на ключови библейски истини на църквата и вярващите да избегнат допускането на грешки и да се стремят към Христоподобен характер?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Поговорете с двама или трима човека за тяхната работа в създаването на ученици, за да придобиете допълнително осветление и практична помощ.
- ◆ Развийте 15-20 минутно изложение за възгледите и практиката в създаването на ученици и го споделете с хора, които не са участвали в това обучение.

Настойничество

НАСТОЙНИЧЕСТВО

1

УРОК

Въведение в настойничеството

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да подчертае важноста на нашето настойничество пред Бога. Всичко, което ние имаме, принадлежи на Него. Затова се полага не само да Му върнем обратно част от даденото ни, но и да използваме всичко, което имаме за Неговото дело и слава. Настойничеството се простира далеч отвъд въпроса за парите, включвайки нещата, които притежаваме, времето ни, духовните ни дарби и т.н.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае принципите на това да бъде настойник на онова, което е Божие притежание;
- ◆ да разбира, че правилната оценка е съществена за настойничеството.

☞ План на урока

- I. Що е настойничество?
- II. Защо въобще говорим за настойничество?
- III. Библейските принципи за настойничеството.
- IV. Настойничеството и основателят на църкви.
- V. Нашето настойничество.

☞ Напътствия към водещите

Започнете сесията, като запитате участниците какви са нещата, които Бог им е дал. Запишете ги на дъска или на фолио за шрайфпроектор.

Въведение в настойничеството

ДА ИЗПОЛЗВАМЕ МЪДРО ДАДЕНОТО ОТ БОГА

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ЩО Е НАСТОЙНИЧЕСТВО?

Настойничество е термин, използван да опише дейността на настойника. Настойникът е бил човек, който се грижи за притежанията на господаря си. Ролята му е била много отговорна и е било от съществено значение той да бъде човек с почтен характер. Възможността за кражба или за злоупотреба с притежанията на господаря му била много голяма.

Поглеждайки на принципите, касаещи настойника, ние разбираме, че всъщност истинското настойничество е начинът, по който се отнасяме с ресурсите, които Бог ни е поверил. Това включва:

- ◆ Парите;
- ◆ Времето;
- ◆ Притежанията;
- ◆ Телата;
- ◆ Семействата;
- ◆ Служението.

II. ЗАЩО ВЪОБЩЕ ГОВОРИМ ЗА НАСТОЙНИЧЕСТВО? (ДВЕ ТЕМИ)

A. Темата за верността.

Настойничеството е носене на отговорност за онова, което Бог ни е дал. От първия ден на своето съществуване, човекът е бил настойник на Божието притежание на тази земя. Той беше създаден, за да управлява творението (*Битие 1:28*). Господ постави Адам в градината да се грижи за нея и да я пази (*Битие 2:15*). И макар човек често да не осъзнава, че е само настойник на Божието творение, Писанията ясно ни казват как земята и всичко на нея принадлежат на Бога (*1Коринтяни 10:26*). Всичко, което притежаваме, ни е дадено от Бога, за да го използваме за Негова слава.

Изучаването на настойничеството трябва да ни покаже, че ние сме отговорни пред Бога за всичко, което имаме. Той вижда делата ни и ще ни възнагради според верността ни.

B. Темата за ценностите.

От начина, по който хората се отнасят към нещата, описани по-горе (в точка I), можем да разберем къде е тяхното сърце. Както Исус каза: "... гдето е съкровището ви, там ще бъде и сърцето ви." С други думи, можете да разберете много за сърцето на един човек по това как се отнася към парите си и към нещата, които цени.

Нашите ценности са идеалите или нещата, които считаме за най-важни в нашия живот. Някои хора ценят притежанията или удобствата, други ценят семейството или службата за обществото. Ние прекарваме буквално цялото си време и целия си живот за тези неща, които считаме за съществени и жизненоважни лично за нас. В *Матей 22:37-39* ние откриваме нещо, което понякога се нарича “най-великата заповед”, в която Исус обобщи всички ценности на Библията в две изречения.

1. Нашата най-голяма ценност засяга взаимоотношенията ни с Бога - *“Да възлюбиш Господа, твоя Бог...”*

Във вертикална перспектива (човек-Бог) ние трябва да служим на Бога. Да Го обичаме и да Го търсим е нашата най-голяма ценност. И тъй като за нас е съвсем естествено да прекарваме време с онези, които обичаме, всеки вярващ трябва да прекарва лично време в изучаване на Божието Слово и в молитва. Когато изгубим личното си общение с Бога, ние изпускаме Божиите благословения и губим сила за служението си.

Служението на Бога с цялата ни сила не е нещо, което е за момента, определяно от чувствата ни, а е всекидневно решение, което включва всичките ни възможности. Колкото по-ефективно един вярващ разпределя времето, притежанията си и т.н., толкова по-ефективно е и служението му пред Господа. Личното време с Бога е нещо, което трябва да бъде планирано в напрегнатата програма на основателя на църкви, защото то само няма да стане. Преди да започнем да служим на другите, ние изключително много се нуждаем от здрава връзка с Господа.

2. Другите ни ценности включват взаимоотношенията ни с другите - *“Да възлюбиш ближния си както себе си”*.

В хоризонтална перспектива (ние-другите) ние трябва да служим на другите. Връзката на любов, която имаме с Бога, трябва да прелива в любов към околните. “Ближният” включва семействата ни, колегите ни, членовете на църквата, към която принадлежим, и изгубените, с които споделяме Христа. Като настойници ние трябва да управляваме нашите ресурси така, че да посрещнем нуждите на “ближните”, които Бог е поставил под наша грижа.

Основателите на църкви са едни от най-заетите. Правилно разпределените време, пари и други ресурси ще им помогнат да бъдат едни по-добри слуги, като направят служението си целенасочено, вместо просто да оставят обстоятелствата да определят напредъка.

Преди да разгледаме настояничеството в повече подробности, ние трябва да проверим нашите ценности. Великата заповед трябва да бъде наш пътеводител в определяне на ценностите и приоритетите в живота ни. Обичате ли Бога с цялото си сърце и хората както себе си? Ако това е така, тогава вашето настояничество трябва да свидетелства за това.

III. БИБЛЕЙСКИТЕ ПРИНЦИПИ ЗА НАСТОЙНИЧЕСТВО

В Библията откриваме много примери за настойници. Повечето богати хора имали настойници. Вместо сами да се занимават с всекидневните грижи, те наемали способни и сигурни хора за настойници. Тези хора нямали собствено имущество. На тях им било позволявано да живеят в дома на господаря, да ядат на трапезата на господаря и да се обличат с дрехите на господаря. Вместо да притежават собствено имущество, настойниците имали достъп до цялото богатство на господарите си.

Някои от тях са били добри, други лоши настойници. Нека разгледаме няколко пасажа, разказващи за настояничеството.

А. Значението на настойничеството.

Няколко са думите, използвани в Библията, за изразяване на идеята за настойничеството. Преводите са различни, но основното значение остава същото. Ето някои от термините:

1. Настойник (на гръцки език – “ойкономос”).

Това е най-често срещаната дума за човек, изпълнявал длъжността на настойника. Този човек е бил отговорен за управляване богатството на господаря си. Той е имал голям авторитет в домакинството. Коренът на думата “настойник” на гръцки език е същият като този на думата “домакинство”. Обикновено на тази длъжност е бил назначаван роб, на който е можело да се разчита в най-голяма степен. Тази дума е използвана в *Лука 12:42; 16:1-3* и в *1Коринтяни 4:1*, както и в други пасажи.

2. Надзирател (на гръцки език – “епитропос”).

Изглежда че този термин е бил използван за хора, които са имали власт над други хора. В *Матей 20:8* това е човекът, който плаща на работниците. В *Галатяни 4:2* се говори за човек, който се грижи и възпитава детето, докато порасне.

3. Роб (на гръцки език – “дулос”).

Робите са хора, които са собственост на други хора. Настойникът обикновено е бил роб, но не всички роби са били наричани настойници. Робите не са имали непременно някаква власт над другите роби и над богатството на господаря си. Ако са получавали такава, те са ставали настойници. Примери за роби, действащи като настойници, имаме в *Матей 24:45; 25:14* и в *Лука 12:42*.

4. Слуга (на гръцки език – “дулос”).

В много преводи една и съща дума е преведена като “роб” и “слуга”. Гръцката дума има и двете значения. В библейски времена е имало роби, които са живеели в крайна бедност и мизерия, и слуги, които са водели далеч подобър живот. Обаче и двете групи хора са принадлежали на един и същи човек, така че се е използвала една и съща дума.

5. Настойничество (на гръцки език – “ойкономия”).

Настойничеството е длъжността или задължението на настойника, а не толкова на него като личност. Когато говорим за настойничество, ние говорим за нашата възможност да управляваме нещо. Примери за употребата на тази дума можете да намерите в *Лука 16:2; 1Коринтяни 9:17* и *Ефесяни 3:2*.

От начина, по който са използвани тези думи, ние можем да добием представа за това какво означава настойничеството. Настойникът обикновено е роб, на когото е поверена властта да управлява и да се грижи за богатството на господаря си, за домакинството, нивите, търговията, другите слуги или дори да бъде учител и възпитател на синовете.

Б. Йосиф – пример за настойник.

Йосиф е може би най-добрият пример за добър настойник. Отначало той управляваше домакинството на Петефрий, египетския военачалник, който го беше купил за свой роб (*Битие 39 глава*). Въпреки че Петефрий не беше вярващ, той скоро разбра, че Бог е с Йосиф и благославя всичко, което прави. Затова Петефрий предаде управлението на всичко, което имаше, освен жена си, на Йосиф.

Като настойник на Петефрий Йосиф имаше възможност да се храни и облича от притежанията на господаря си. Той живееше в къщата му и управляваше неговите слуги и работата по полята. Но начинът, по който реагира, когато жената на Петефрий го изкуши, показва ясно, че Йосиф никога не забравяше, че всичко това принадлежи на господаря му, както и че позволеното има граници. Той знаеше, че може да се наслаждава от плодовете на труда си, докато господарят му е доволен от неговото настояничество и докато той не съгреша против Петефрий.

По-късно Йосиф отново стана настойник, първо на тъмничаря, а после и на самия Фараон. Като настойник на фараона той беше вторият най-богат човек в Египет. Но неговата позиция зависеше от това дали ще бъде верен да управлява делата на Фараона по начин, който ще го задоволи.

В. Настояниците в притчите.

Поради факта, че имало много настойници по времето на Исус, Той използва притчите за настойници, за да предаде истините за взаимоотношенията на вярващите с Бога. Какво се опитва да ни каже Исус чрез образа на настойника?

1. Добрият настойник е верен.

В *Лука 12:42-48* Исус ни учи, че настойникът трябва да бъде верен дори и когато господарят му отсъства. Ако господарят внезапно се завърне и го намери да се занимава с делата, които му е възложил, той ще бъде възнаграден. Но ако не е подготвен за завръщането на господаря си, той ще бъде жестоко наказан. Подобно е и положението на вярващите. Нашият Господ не е тук, но ще се върне внезапно. Ние трябва да бъдем верни в отсъствието Му.

2. Хитрият настойник използва позицията си, за да се подготви за бъдещето.

Исус разказа още една притча в *Лука 16:1-12*. Това е една странна притча, защото похвалва настойника за това, че мамил господаря си. Но тя със сигурност не цели да ни накара да бъдем нечестни. По-скоро тя ни показва по един ясен начин как да използваме нещата, които притежаваме, за да се приготвим за бъдещето. Лошият настойник осъзнава, че позицията му е временна, както е и нашият живот на земята. Той решава да използва всичко, което е във властта му, за да осигури живота си, когато службата му свърши. Исус ни казва, че той е постъпил по-разумно от мнозина от нас. Ние трябва да използваме всичко, което имаме на земята, за да натрупаме богатства на небето.

3. Настояникът е оценяван според уменията си.

Притчата за талантите в *Матей 25:14-30* ни е много позната. Господарят даде на всеки слуга пари, докато отсъства. Те станаха настойници на тези пари. Но не им бе дадена еднаква сума. Всеки от тях получи според оценката на господаря за способностите му. Когато господарят се завърна, възнаградил всекиго за верността му. Този, на когото бяха дадени два таланта, както и този, който прие пет, получили еднаква похвала. Единствено този, който беше пропилял таланта си, беше порицан. Основният въпрос тук е верността на настойника, а не количеството, което му е поверено.

Г. Оценката.

Апостол Павел също ясно ни предаде, че ние сме настойници на Христос. Основателите на църкви и църковните водачи имат особената отговорност да предадат Божиите тайни (*1Коринтяни 4:1-2; Ефесяни 3:2; Тим 1:7*). Той учи също,

че нашият Господар ще се завърне изненадващо, във време, когато никой не Го очаква (*1Солунци 5:2*). Когато Исус се завърне за църквата Си, Той ще отсъди дали сме били верни в службата си на Него (*Римляни 14:4-12; 2Коринтяни 5:10*). Всеки от тези пасажии говори конкретно на християните. Фактът, че Исус ще съди християните, става съвсем ясен от *1Коринтяни 3:10-15*. В този пасаж Павел обяснява, че огън ще изпита нашите дела и ние или ще получим награда, или ще изпитаме загуба, според това как сме служили. Тук обаче не може да става въпрос за невярващите, тъй като се казва, че дори и онзи, който не заслужава никаква награда, ще бъде спасен (*15 ст.*).

IV. НАШЕТО НАСТОЙНИЧЕСТВО

A. Парите ни.

Повечето вярващи знаят, че трябва да дават част от парите си на Господа. Но правилното разбиране на настойничеството изисква едно по-различно отношение. Не само трябва да даряваме пари, но и не трябва да ги пропиляваме, като ги даваме за неща, които не са угодни на Бога. В крайна сметка това са Негови пари. Ние не притежаваме никакви собствени средства. Бог е поверил Своите пари на нас. Дали като ги даваме на църквата или за неща, които са Му угодни, ние на практика Му ги връщаме обратно.

B. Времето ни.

Нашето време е може би най-ценното ни притежание, защото няма как да го удължим. Всички ние имаме определен брой дни, които са ни дадени от Бога (*Псалом 139:16*). Той очаква да ги използваме за Негова слава. Павел ни напомня да се стараем да живеем богоугоден живот, защото денят на избавлението приближава (*Римляни 13:11-14*). Той също казва да използваме всяка възможност в тези зли дни (*Ефесяни 5:15-17*). Бог е възложил на всеки от нас задачи и ни е дал ограничено време да ги изпълним (*Ефесяни 2:10*). Ние трябва внимателно да преценяваме как прекарваме времето си и да сме сигурни, че вършим това, което Той иска от нас.

B. Притежанията ни.

Дори и искрените християни често пренебрегват тази област. Те може да осъзнават, че Бог иска част от техните пари, но това е всичко. Ако те имат много малък доход, може дори да мислят, че няма нужда да дават. Всъщност Библията не ограничава даването ни само до областта на парите. В Стария завет десетъкът обикновено беше отделен от добитъка или от реколтата. В Новия завет вярващите също често даваха и други неща освен пари. Бог иска да даваме част от *всичко*, което получаваме. Това може да включва наша заплата, картофи от градината ни, мляко от кравата или какъвто и да било друг доход. Източникът не е важен. Бог е първоначалният източник на всичко, което имаме, и Той очаква ние да помним това и да Го почитаме по този начин.

Искате ли да използвате притежанията, които Бог ви е подарил, за да сте Му угодни и да служите на другите? Членовете на църквата в Ерусалим продаваха притежанията си, за да могат да дават на хората в нужда (*Деяния 2:44*). При първото споменаване на Варнава в Библията той продаде земята си и даде парите на църквата (*Деяния 4:36-37*). Бог го благослови богато и го избра да бъде спътник на апостол Павел.

Г. Телата ни.

Малко са християните, които се замислят за тази своя отговорност, но тя е важна. Телата ни са храмове на Святия Дух (*1Коринтяни 6:19*) и трябва да служат

за Божия прослава. И въпреки че Библията не забранява пиенето на алкохол, пушенето или вземането на наркотици, тези неща могат да повредят храма и да ни попречат да служим на Бога. Настояничеството на този храм изисква от нас да внимаваме да се пазим от всичко, което е вредно за здравето ни. Това включва както липсата на упражнения или сън, така и лошо хранене или каквото и да било друго вредно нещо.

Д. Семействата ни.

Нашите семейства са най-големият ни подарък от Бога. Ако не можем добре да водим собствените си семейства, няма да можем да водим и църквата (*1 Тимофей 3:4-5*). Те не са пречка за служението ни. Те трябва да бъдат част от него, а семейният ни живот трябва да бъде подготовка за ефективно служение. Израствайки в способността си да се грижим за семействата си и с любов да ги наставяваме в Словото, ние се учим как по-ефективно да се грижим и да напътстваме и нашите братя и сестри в Христос.

Е. Служението ни.

1 Петрово 4:10 ни казва, че всички вярващи трябва да бъдат верни настояници на Божията благодат, като използват дарбите си, за да служат на другите. Правилното виждане за служението ще свали голям товар от плещите на повечето църковни водачи. Служението ни е служение на Бога. Делото е Негово, а не наше. Ние сме само негови слуги, които използват наличните ресурси, за да довършат задачата. Ако нямаме такива ресурси, Той ще ги снабди. Ако сме верни, ще постигнем всичко, което Бог иска от нас. Ако нещата не вървят, не бива да чувстваме това като непосилно тегло. Ние трябва да чакаме и да се надяваме на Господа за насока и сила.

Имаме заповед да прекарваме време с Бога всекидневно. Когато се подчиняваме на водачеството на Святия Дух, ние ще взимаме по-добри решения и служението ни ще бъде по-ефективно. Дори и самият Исус чувстваше нуждата да общува със Своя Отец, за да получи мъдрост. Това бе особено необходимо, когато Той имаше да взема важни решения като това къде да работи (*Лука 4:42-44*) или кого да избере за ученик (*Лука 6:12-16*). Ние имаме нужда от същата тази мъдрост. Ако никога не забравяме, че сме само слуги, вършещи волята на Бога, ние щяхме да Го слушаме по-често.

V. НАСТОЙНИЧЕСТВОТО И ОСНОВАТЕЛЯТ НА ЦЪРКВИ

Основателят на църкви трябва да бъде добър настояник. Той трябва да използва добре всичките си дарби, притежания, време и пари, за да основе една нова църква. Също така трябва да осъзнае отговорността си да се грижи за своето тяло и семейство, като установява равновесие между тях и служението. Той трябва да прилага принципите на настояничеството в своя живот, както и да ги предава на другите.

А. Да приложи за себе си.

Задачата на основателя на църкви е трудна. Той трябва да спасява пленници от ръката на един могъщ, невидим враг и да установява нови крепости за Бога. Ние не сме способни да извършим това със свои сили. Но и не действаме със свои сили. Ние сме служители на Бога, като използваме ресурсите, които Той ни е дал, за да завършим работата. Той ще ни снабди със всичко, от което се нуждаем. Нашата отговорност е да го използваме внимателно. Всичко, което правим - от даването до разпределението на времето, - трябва да бъде преценявано в светлината на нуждата ни от Неговите благословения и ролята ни като Негови настояници.

Ако имате проблеми с настойничеството си, те може би са причинени от липсата на фокус. Преценката на ценностите помага да се фокусираме върху живот в служение. Дали вие сте човек, който обича Бога и ближния (*Матей 22:37-39*)? Дали начинът, по който се отнасяте към своето време, притежания, тяло, семейство, служение и т.н., е в хармония с това?

Б. Да предаде на другите.

За да бъде основаването на църкви ефективно, се изисква посвещение от страна на всеки един член. От момента на обръщението ние трябва да учим всеки нов християнин на отговорността му като настойник пред Бога. Не си мислете, че другите ще се научат сами да бъдат добри настойници. **Вашият пример и правилното поучение** ще помогнат на новите вярващи да разберат как да станат добри настойници.

Конкретно, новите християни трябва да бъдат учени:

- ◆ Да дават щедро от средствата и притежанията си.
- ◆ Да открият и да използват духовните си дарби в служението за изграждане на църквата.
- ◆ Да отделят време за служене както на вярващите, така и на невярващите.
- ◆ Да се грижат за семействата си, за да се научат как да се грижат за другите вярващи.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Християнинът е настойник, независимо дали го осъзнава или не. Всичко, което притежава, принадлежи на Господа и трябва да го използва за Негова слава. Този принцип важи за всички вярващи - не само за основателите на църкви. Но основателите на църкви имат особена отговорност, защото трябва да изявят този принцип в живота си и да го предадат на другите. На когото много е дадено, от него много ще се изисква.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Направете списък на ресурсите, с които Бог ви е снабдил.
- ◆ Кои области, описани в точка IV, ви се струват най-трудни за изпълнение? Защо?
- ◆ Може ли един беден човек да дава на Господа? Трябва ли? Колко?
- ◆ На какво трябва да учим другите относно настойничеството?
- ◆ Защо са важни ценностите, които са представени в изследването за настойничеството?

Финансово настояничество

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже колко важно е настояничеството на финансите пред Бога. Всичко, което имаме, е Негово.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере предимствата на финансовата независимост на църквата за нейния растеж и зрялост;
- ◆ да се научи да дава повече и да учи другите да правят същото.

☞ План на урока

- I. Изследване на Библията.
- II. Лично даване.
- III. Финансиране на местните църкви.
- IV. Финансиране на движенията за основаване на църкви.

☞ Напътствия към водещите

Опитайте се да се предпазите от твърде разгорещени дебати по въпроса за десетъка. Основната идея на този урок е, че ние сме отговорни да използваме парите си за Божия слава. Спрете се на тази тема - тя е полезна, независимо какви възгледи има някой за даването.

Ако някой от участниците има опит във финансите, нека да го сподели.

Финансово настойничество

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ИЗСЛЕДВАНЕ НА БИБЛИЯТА

Библията говори много за парите. Ние сме избрали няколко пасажа, които да ни помогнат да разберем виждането на Бога за даването на пари.

A. Десятъкът в старозаветния закон.

Израелският народ беше задължен да дава десятиък, 10% от доходите си на Господа и за делото Му (*Левит 27:30-32; Числа 18:23-24*). Освен този задължителен десятиък имаше и много други “данъци” и дарения, така че един посветен вярващ от старозаветно време, който се опитва да спазва закона, даваше вероятно някъде към 28% от доходите си обратно на Господа. Това беше главно част от добитъка и реколтата.

Като оставим настрана техническия аспект на даването, десятиъкът беше вид лична духовна дисциплина, на която Бог обеща да отговаря подобаващо. Отказът да се дава десятиък беше считан от Бога за кражба, тъй като всичко принадлежи Нему. Бог предизвика израилтяните да Го опитат по този начин, като обеща да излее благословенията Си на всички, които дадат целия си десятиък на Него (*Малахия 3:8-12*).

B. Доброволните дарения за скинията.

Десятъкът по никакъв начин не е бил единствения начин за събиране на средства в Стария завет. По време на скитането в пустинята Бог нареди на Мойсей да събира доброволни дарения от хората за построяването на скинията (*Изход 25:1-8*). Тези хора със сигурност нямаха изобилие от средства по време на прехода си в пустинята след бягството от Египет. Въпреки това те даваха своя добитък, своите лични вещи и дори труда си в отговор на нуждата (*Изход 35:4-29*). Те не бяха задължени да дават, но въпреки това даваха с желание. Всъщност те даваха много повече от необходимото, така че Мойсей трябваше да ги помоли да спрат (*Изход 36:4-7*).

B. Примерът на Давид в снабдяване нужното за построяването на храма.

Цар Давид пожертва от своите богатства, за да може по-късно неговият син Соломон да построи храм на Господа (*1Летописи 29:1-5*). Това беше един вдъхновяващ пример за другите, които останалите водачи на Израел последваха (*1Летописи 29:6-9*). Молитвата на Давид след приноса показва неговото отношение към даването (*1Летописи 29:10-20*). Научаваме, че Давид даде с дух на хваление и благодарност към Бога. Той също така призна, че всичките му богатства принадлежат на Господа (*1Летописи 29:16*). Даването е просто възможност да се върне на Бог една малка част от това, с което Той ни е снабдил. Давид дори се удивляваше на това, като хвалеше Бога със силен глас за огромната привилегия да дава (*1Летописи 29:14*).

Г. Даване в бедност.

Исус похвали вдовицата, която даде малка сума (*Лука 21:1-4*). Той го направи, защото двете малки монети представляваха сто процента от богатството ѝ. Това се случи преди да бъде установена църквата на Петдесетница. Затова дори и преди да настъпи времето на църквата, когато нямаше съмнения, че Бог изисква десятък, Господ се радваше, когато вярващите доброволно даваха повече от определеното им. Също така става ясно, че той се интересува и следи колко даваме.

Има и още един ясен принцип в този пасаж. Храмът беше една скъпа сграда, покрита със злато (*Марк 13:1; Матей 23:16*). Тя определено не се нуждаеше от парите на бедната вдовица. Но Исус въпреки това я похвали, защото тя даде на Бога, а не на храма. За Него нямаше значение, че църковните водачи са лицемери, нито пък че римляните ще разрушат храма само след няколко години, както Той знаеше. Ние даваме на Бога, а не на човека. Но ние даваме на Бог чрез църквата.

Д. Финансирането на църковните водачи в новозаветните времена.

Духовните водачи в Новия завет бяха подпомагани по няколко начина. Исус и учениците Му бяха поне отчасти поддържани от жените, които вървяха с тях (*Лука 8:1-3*). Когато Исус изпрати учениците си да проповядват благовестието в Галилея, Той им каза, че ще бъдат подпомагани от хората, на които щяха да служат (*Матей 10:10; Лука 10:5-8*). Като Божии служители, апостол Павел имаше правото да бъде поддържан финансово от тези, на които служеше, по същия начин, както и старозаветните свещеници (*1Коринтяни 9:4-14*). На няколко места (*1Тимотей 5:18*) Павел насърчава църквите да помагат на хората, които им служат. По лични причини самият Павел не винаги приемаше тази помощ. Например той не получаваше нищо от коринтяните, въпреки че имаше правото да поиска (*1Коринтяни 9:12*). Вместо това той сам се издържаше, като правеше палатки, за да не бъде в тежест на църквата (*Деяния 18:2-3; 1Коринтяни 4:12*).

Ние научаваме, че филипяните даваха за служението на Павел (*Филипяни 4:15-20*). Интересно е да отбележим, че той често повтаряше фразата “Бог ще снабди всяка ваша нужда”, когато ги поздравяваше за даването им. Павел знаеше, че Бог ще посрещне нуждите на филипяните, защото те бяха щедри в подкрепа на служението му. Наистина Бог ще се погрижи за нас, когато даваме щедро.

Е. Събирането на помощ за светиите в Ерусалим.

Павел започна да събира специално дарение за светиите в Ерусалим, които гладуваха. В първото си писмо до коринтяните той описа подробно начина за събиране на средствата (*1 Коринтяни 16:1-2*). Той очакваше всеки вярващ да дава доброволно в първия ден от всяка седмица (неделя). Не се споменава точно колко. Павел моли за дарение “според успеха на работата”.

Във второто си писмо до коринтяните той отново говори за това дарение. *2Коринтяни 8:1-6* и *9:6-11* съдържат може би най-предизвикателните принципи на даване в Новия завет. Павел започва, като дава за пример даването на църквите в Македония (*2Коринтяни 8:1-6*). Те даваха щедро в бедността си, дори повече, отколкото можеха да си позволят (доверявайки се на Бога). Македонците бяха вдъхновени от факта, че са предали първо себе си на Бога.

Хората, които дават по този начин, се наслаждават на чудесните Божии обещания, че Той ще ги възнагради според даденото. И наистина Бог ще снабди нашите нужди, ако имаме вярата да даваме щедро за Него (*2Коринтяни 9:6-11; Лука 6:38*).

II. ЛИЧНО ДАВАНЕ

Има един важен духовен принцип в Библията, който всеки християнин трябва да научи. Той е много прост. **В Божията икономика способността да даваш и получаваш не е ограничена до наличните средства.** С други думи всеки вярващ, независимо колко е беден, може да дава. Както става ясно от разяснението на горните пасажи, бедността не е причина за изключения. Всеки трябва да дава на Бога. **Освен това, когато Божиите хора дават всичко, което могат, с вяра, то винаги е достатъчно.** Бог използва тези дарове, като по чудни начини ги преумножава. Това се илюстрира от историята за вдовицата в Сарепта (*3Царе 17:7-16*) и от нахранването на петте хиляди (*Марк 6:30-44*). И в двата случая даденото не беше много, но беше всичко - и стана достатъчно, когато беше предадено в ръцете на Бога.

Даването за Божието дело трябва да бъде редовна практика в живота на всеки вярващ. И докато повечето християни съзнават тази отговорност, те не са на едно и също мнение по въпроса колко трябва да се дава. Изисква ли се все още десятък и днес, когато живеем под благодат, а не под закон? Ако не, то колко трябва да даваме? Много хора вярват, че даването на десятък е записано в закона на Мойсей и както и много други закони, престава да важи в новозаветните времена (*Римляни 10:4; Галатяни 3:25*). Други вярват, че тъй като десятък бе въведен още преди Мойсей да даде закона (*Битие 14:19-20*), а Исус потвърди тази практика, въпреки че изказа съмнения за мотивацията (*Матей 23:23*), Бог очаква това и от нас днес.

Всички вярващи, изучавали новозаветните пасажи за даването, вероятно ще се съгласят, че десет процента, десятъкът, може да е един добър минимум за това, което даваме на Бога. Дори изглежда, че ако в Стария завет се е изисквал процент, новозаветният вярващ, с по-доброто си разбиране за спасението и благодатта, може да иска да даде повече.

Следват принципи, които ръководят вярващите в даването:

- ◆ Всеки християнин трябва да дава.
- ◆ Даването ни трябва да бъде пропорционално на дохода ни. Представете си, ако Бог направи дохода ви пропорционален на даването ви!
- ◆ Ние трябва да даваме дори и когато сме бедни.
- ◆ Ние трябва да даваме щедро и доброволно - не само защото някой ни принуждава да го правим. Даването трябва да произлиза от желаещо сърце, за да угоди на Бога.
- ◆ Ние трябва да даваме повече отколкото можем (като се доверяваме на Бога).
- ◆ Даването на финанси трябва да следва личното ни отдаване на Бога. Даването е изява на посвещението ни на Господа.
- ◆ Бог ни възнаграждава според даването ни. Той обещава щедро да снабди нуждите ни, ако имаме вяра да Му даваме щедро.

Невъзможно е да “наддадем” Бога. С други думи, независимо колко даваме на Бога, Той винаги ще ни дава повече. В *Малахия* Бог обеща на израилтяните, че ще отвори небесните хранилища и ще излее благословенията Си, ако те дават. Днес ние имаме същото обещание. Настойничеството означава, че нашите пари са всъщност пари на Бога, които Той ни е поверил. Ако ние сме верни да ги използваме за Него, Той ще ни снабди с всичко, от което имаме нужда, за да вършим волята Му. Ако забравим на кого принадлежат тези пари и ако ги запазим за себе си, ще пропуснем Божиите благословения.

III. ФИНАНСИРАНЕ НА МЕСТНИТЕ ЦЪРКВИ

Една от отговорностите на църквата е да се отнася към даренията и десетъците, които хората дават, с внимание и почтеност.

A. Самоиздържащи се църкви.

Десетъкът в Стария завет служеше за финансова самоиздръжка на храма, а покъсно и на синагогите. Когато всяко домакинство даде 10%, дори и при малки общества от 10 семейства, може да започне да се поддържа едно ново семейство, Божието семейство. Предвид това, евреите имаха обичай да строят синагога във всеки град с 10 или повече еврейски семейства.

Каквото и да мисли човек за десетъка в Новия завет, принципът зад даването - че една църква може и трябва да издържа сама себе си, остава верен. С изключение на даренията за глада в Ерусалим, беше нормално по това време всяка църква да издържа сама себе си. Павел например учеше галатяните да поддържат учителите си (*Галатяни 6:6*). Той каза на Тимотей да учи църквите да се грижат за своите бедни и за вдовиците си (*1Тимотей 5:3-10*), и да плащат на учителите на Божието Слово (*1Тимотей 5:18*).

Изследванията ще покажат, че църквите, които поемат отговорността сами да издържат себе си, имат склонността да растат и да се размножават по-бързо, отколкото онези, които не го правят. Самоиздръжката има някои предимства.

1. Самоиздръжката развива зрялост.

Зависимостта от други хора извън местната църква може да доведе до загуба на достойнството и до спъване на възможностите за развитие. Ако една църква обаче поддържа сама служението си и управлява финансите си, тя израства в зрялост чрез решенията, идващи с подобна отговорност.

2. Самоиздръжката учи на отговорност.

Често се случва работник, който получава пари от друга църква или организация, да се чувства по-задължен и отговорен към хората, които плащат заплатата му, отколкото към църквата, в която служи. В подобна ситуация могат да останат непосредствени нужди, ако водачът се концентрира върху нуждите на "работодателя" вместо на стадото. Обратното също може да се случи. Членовете на църквата може да не чувстват отговорност за посрещане на нуждите на водачите им и може да ги приемат просто за даденост. Каквато и да е причината, даващите имат склонността да развиват чувство на собственост към нещата, за които дават средства (*Матей 6:19-21*). С други думи, хората ценят високо онова, в което инвестират. Необходимо е местните хора сами да издържат служението на църквата, за да може то да процъфтява в тяхното общество.

3. Самоиздръжката изгражда вярата.

Самоиздържането може да срещне много трудности и проблеми. Но те ни дават възможност да израстваме във вярата (*1Петрово 1:6-7; Яков 1:3-4*). Самоиздръжката е всъщност проблем на вярата. Липсата на самоиздържане често не се дължи на бедност, но на липса на вяра. Има много примери както на бедни хора, които сами издържат църквите си, така и на богати, разчитащи на помощ отвън за подпомагане на църквата. Въпросът е "Ще даде ли Бог необходимото на Своите Си, или не?" Хората на вярата ще отговорят на този въпрос утвърдително. Мъдро ли е да се молим за това Бог да промисли и да не искаме да бъдем отговора на тази молба? Очевидно, не. Това би било "вяра без дела". Когато обаче Божиите хора дават

жертвоготовно и с вяра, сигурни във Божията вярност, Бог връща обратно по начини, които те дори и не са си представяли.

4. Самоиздръжката усъвършенства свидетелство към погиналите.

Когато една църква се издържа с чуждестранни средства, тогава се възприема от хората, че тя изповядва чуждестранна вяра и обикновено е пречка за свидетелстването пред обществото. Това е особено вярно за заплатите. Когато вярващите получават заплатите си от чужди източници, може да започнат да ги считат за наемни работници, вместо за истински християни с искрена вяра. От друга страна, ако членовете на църквата жертвено поддържат служението си, у хората не остава съмнение за лоялността им.

5. Самоиздръжката дава възможност за неограничен растеж.

Когато средствата идват отвън, почти винаги за тях има някаква горна граница. Често системата изисква да се инвестират някакви ресурси, за да се представи служението на потенциалните подпомагачи. С други думи, струва пари да получиш пари. Също така съществува страхът, че средствата могат да бъдат спрени по всяко време. Резултатът е ограничение на сумата и църквата не може да се разраства. От друга страна, в една самоиздръжаша се църква, в която вярващите са научени да дават, средствата ще растат със спечелването на нови души за Христос и прибавянето им към църквата. С растежа на църквата расте и даването, така че няма граница на онова, което може да бъде свършено.

След раждането си една пеперуда трябва да преживее голяма борба, за да се измъкне от пашкула си. Някой добронамерен наблюдател би искал да помогне на пеперудката да излезе. Но ако успее, той ще прекъсне нейния растеж и развитие и тя може би ще умре скоро след излизането си от пашкула. Според Божия план, упражнението за излизане от пашкула е необходимо, за да се развият нужните умения и сили за живот като пеперуда.

Същото важи и за една нова църква. Ако тя не се научи рано да се самоиздържа, може да остане нефункционираща завинаги, като така и не изпита радостта и силата, идващи от финансовата независимост. Всяка нова църква трябва да има възможност да расте във вярата си и да следва Божия план за издръжане и растеж.

Б. Управление на църковните финанси.

Управлението на финансите в църквата не трябва да бъде разглеждано като обикновен бизнес, но по-скоро като духовно служение.

1. Поучавайте систематично даване.

Каквото и да мислите за десетъка, **наблягайте на радостта от даването, а не на закона за десетъка!** Библейското даване, независимо дали е десетък или не, е акт на вяра, символ, че всичко принадлежи на Бога. Когато хората дават с желание, те често дават повече и получават по-големи благословения.

Водачите трябва да дават за пример на останалите. Спомнете си как даването на цар Давид беше пример за останалите водачи и за целия еврейски народ (*1Летописи 29:1-20*). Пасторът или основателят на църкви, който не говори за даването, за да не изглежда алчен, не прави никаква услуга на хората си. Той им отнема привилегиите да участват в служението, а църквата губи средствата, които Бог в Своята мъдрост е предвидил.

Липсата на настояничество също може да бъде пречка за основаването на нови църкви. Малки групи от дори десет семейства, които дават по 10% или повече от доходите си, могат да поддържат пастор, който да живее според същия стандарт като тях. Но ако те не разберат отговорността си да дават, основателят на църквата ще трябва да търси средства от друго място, които иначе биха могли да послужат за започването на нова църква. Трябва да стане ясно, че това не е угодно на Господа, който иска да наситим страната си с църкви и с ученици и така да изпълним Великата заповед.

2. Разработете приемлива система за разходите.

Много църкви, отнасяйки се сериозно към отговорността си пред Бога да управлява мъдро средствата си, правят бюджет, който представлява просто преценка за това колко пари ще бъдат необходими за даден период от време. Бюджетът може да включва очаквани разходи като например:

- ◆ Администрация/планиране;
- ◆ Благотворителни дейности;
- ◆ Ученичество/служение за обучение;
- ◆ Евангелизаторство;
- ◆ Инвентар/оборудване;
- ◆ Мисионерство;
- ◆ Заплати;
- ◆ Поклонение.

Бюджетът може да бъде написан от хората, които се занимават с финансите (финансовия комитет), но трябва да бъде одобрен от духовното ръководство на църквата. Бюджетът трябва да бъде написан след много молитви, като се имат предвид целите на служението.

3. Обучете касиера на църквата.

Хората се колебаят да дават, ако не са сигурни, че парите им ще бъдат използвани рационално. Следните насоки са предложения за управление на финансите по един отговорен и честен начин.

Насоки за управление на десетъка и даренията:

1. Даренията трябва да се получават и отчитат от поне двама членове на църквата.
2. Всеки път трябва да бъде воден точен отчет за събраните дарения.
3. Всички, които преброяват даренията, трябва да се подпишат отдолу, че данните са точни.
4. Трябва да има финансов комитет от поне трима души, който да следи за това как се изразходват парите от даренията, според насоките, дадени им от църковните водачи.
5. Църквата трябва да назначи свой касиер, който да води точен отчет за всички финансови средства на църквата. Касиерът трябва да държи парите на църквата на сигурно място.
6. Дарения, събрани с определена цел, трябва да бъдат използвани само по предназначение.

7. Веднъж годишно трябва да бъде представян на църквата финансов отчет за получените и изразходваните пари.

Във вашето служение можете да напишете или да не напишете бюджет. Може да не последвате напътствията дадени по-горе. Важното не е формата, а функцията. Трябва да има система от събиране и разпределяне на средства, която да включва: няколко хора, планиране чрез молитва, счетоводство, редовно събиране, внимателно водене на отчет и редовно докладване за парите.

IV. ФИНАНСИРАНЕ НА ДВИЖЕНИЯТА ЗА ОСНОВАВАНЕ НА ЦЪРКВИ

Основаването на църкви обикновено изисква средства за подпомагане на служението на различни нива – от местното мобилизационно ниво до всички необходими средства и пособия. Хората трябва да бъдат обучени и въведени в служението, трябва да бъдат направени и разпространени материали, водачите трябва да се срещат, за да се молят заедно и да изяснят виждането си. Необходимо е да се направят изследвания и да се основат църкви. Всичко това изисква средства. Откъде могат да дойдат те?

След като разпространението на евангелието изисква средства, даването е основен компонент на движението за основаване на църкви. Едно движение напредва чрез вяра, а хората на вярата дават, иначе вярата им е мъртва. Исус описа духовната тайна за даването, като каза: *“Защото където е съкровището ви, там ще е и сърцето ви”* (Матей 6:21). Когато някой дава финансова и духовна подкрепа според нуждата и възможностите си, той посвещава сърцето си на инвестицията си. Ако някой спестява пари, за да ги даде за къща, кола или образование, каквото и да е, той ще го цени и обича. Така става и когато някой дава, воден от сърце и изпълнен с любов към Исус, за разпространението на благата вест. Даването за Божията работа увеличава интереса на човека, като го променя както отвътре, така и отвън.

Хората, въвлечени в движението, трябва да дават жертвоготовно, в противен случай това би означавало, че в него не участват хора, които служат от сърце. Случва се нещо наистина голямо, когато хората решат, че служението или програмата са *техни* и че успехът или провалът на начинанието зависят от делото на Бога чрез тях самите. Чуждата финансова подкрепа може да помогне за основаването на църквите, но в дългосрочен план това би означавало, че програмата се определя от външни хора. Всъщност тя би принадлежала на друг. Това може да задуши едно такова движение.

Възможно ли е движенията да се издържат от местна финансова помощ? Отговорът, както може би очаквате е *“да, възможно е”*. Бог осигурява средствата, както вярващите по целия свят могат да свидетелстват, там, където хората имат пламенно виждане и жива вяра, които да ги водят в движение за основаване на нови църкви. Индия, една от най-бедните страни в света, според повечето икономически стандарти, е пример за това. “Приятелско мисионерско молитвено движение” е едно мощно местно движение, което поддържа повече от 1000 индийски мисионери и има над 30 000 души, които ги подкрепят в молитва. Служението функционира без външна финансова подкрепа. Вместо това 10 члена от една молитвена група издържат свой мисионер.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Според Божия план вярващите, както и църквите, трябва да израстват в зрялост и вяроност пред Господа. Положението на зависимост не ни помага да достигнем този духовен ръст, необходим за служението, което Бог ни е дал. Много вярващи смятат, че е трудно да се доверят на Бога за финансовите проблеми. Но Бог ни приканва да

Го опитаме в тази област. Ако ви е трудно да давате за Божието дело, поставете това пред Господа. Той ще засвидетелства Своята вярност.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ С какви средства ви е снабдил Бог? Запишете ги.
- ◆ Може ли беден човек да дава на Господа? Трябва ли?
- ◆ Имате ли желание, подобно на македонците, да дадете повече от възможностите си?
- ◆ На какво трябва да бъдат учени новите християни по въпроса за даването?
- ◆ Как можете да обясните даването на невярващ, който смята, че църквите искат само нашите пари?
- ◆ Какъв е ефектът на външното финансиране върху местната църква?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Опишете всичките си доходи (включително и непаричните) и онова, което сте дали през последната седмица или месец. Това е между вас и Бога. Пресметнете процента, който Му давате. Доволен ли сте от него?
- ◆ Разделете сумата на всички дарения във вашата църква за един месец на броя на семействата или членовете, за да получите средната сума, която едно семейство или член дава. Умножете цифрата по десет, за да видите с колко трябва да живеят те, ако това, което са дали наистина, е десетък от приходите им. Как, според вас, върви църквата ви? Имат ли нужда от повече наставления в тази област? Ако да, развийте план за поучение. Помнете, че целта е да им помогнете да разберат настойничеството, а не да наложите легалистични изисквания за даването. Бог обича онези, които дават доброволно.

БИБЛИОГРАФИЯ

- ◆ Pate, Larry, *Starting New Churches*. International Correspondence Institute. Irving, Texas, 1984.
- ◆ Swartz, Glenn, *Dependency Among Mission-Established Institutions: Exploring the Issues*. World Mission Associates, Lancaster, PA, 1996.

Разпределяне на времето

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☛ Въведение

☛ Цел на урока

Целта на този урок е да покаже колко важно е мъдрото разпределение на времето от библейска гледна точка и да запознае основателите на църкви с главните принципи за това как да използват времето си най-ефективно.

☛ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да разбере библейската перспектива относно времето;
- ◆ да осъзнае колко важно е времето и нуждата от практически стъпки за мъдро разпределение на времето във всички области на живота;
- ◆ да участва в упражненията, които ще помогнат на основателя на църкви да използва времето по-правилно.

☛ План на урока

- I. Въведение.
- II. Установяване на приоритетите
- III. Превръщане на думите в дела.

☛ Фигури

- 3.1 Фигура: Таблица за времето.
- 3.2 Фигура: Анализ на прекараното време.

☛ Напътствия към водещите

- ◆ Препоръчва се на преподавателя да започне да се подготвя отрано за този урок, за да има време сам/а да мине през точката “Думите в дела”. Накратко, този урок ще окаже по-голямо влияние, ако преподавателят има лични практични опитности в тази област. Отделете време да споделите опита и успехите/провалите си в разпределянето и анализирането на времето, както и в поставянето на цели и също ако имате някаква нова примерна програма за разпределение на деня, резултат от вашия опит с това упражнение. Колкото по-личен направите този урок, толкова по-голямо влияние ще окаже той върху хората, които обучавате.
- ◆ Разпределението на времето е в известна степен и въпрос на конкретна култура. Този урок е писан от перспективата на западната култура. Чувствайте се свободни да правите необходимите корекции за вашия конкретен контекст.

Разпределяне на времето БИБЛЕЙСКИ И ПРАКТИЧНИ НАСОКИ

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Изглежда, че няма достатъчно време в един ден, за да изпълните всичко, което сте си набелязали. Вашата половинка настоява да прекарвате повече време у дома с децата. Трябва да отделите време, за да наставлявате в ученичество новите вярващи. Един бъдещ водач на малка група трябва да ви види. Винаги има болни, които се нуждаят да ги посетите. И не забравяйте времето за подготовка на библейските изучавания и неделната проповед. Списъкът на задачи, които запълват времето ви, продължава безкрай. Нека да не забравяме и времето за Бога. А за вас самите? Нуждаете се от време да усъвършенствате ходенето си с Бога, целите си в живота, служението си и насоката си. Също така имате нужда и от почивка.

ВРЕМЕТО. Дар, който Бог е дал на всеки от нас. Безценно средство, което, след като го изразходваме, е невъзвръщаемо. Както всяко средство и времето трябва да бъде използвано мъдро, с непрестанен поглед към вечността. **Правилното разпределяне на времето може да ви помогне (с помощта на Господа) вие да контролирате времето, а не то вас.** Вашето служение ще бъде много по-ефективно, ако разпределите времето си правилно. Този урок ще постави у вас библейската основа за това как да се отнасяте към времето правилно (насоки за това къде да прекарвате времето си) и практически средства да разпределяте времето си по начин, който почита Господа.

II. УСТАНОВЯВАНЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ

Управляването на времето до голяма степен е въпрос на ценности или по-точно на приоритети. В основата на това как организираме времето си трябва да стоят ясно осъзнати приоритети. **Приоритетите дават смисъл на живота и служението, те ни предпазват от ситуации, в които прогресът се определя от обстоятелствата.**

A. Библейски принципи за разпределяне на времето на основата на приоритетите.

1. Бъдете сигурни, че животът и времето ви принадлежат на Исус Христос, направете Го Господар на времето си (*Псалом 24:1; Исус Навин 24:15*).
2. Времето е ограничен ресурс - старайте се да го използвате мъдро (*Деяния 17:26; Ефесяни 5:15-17*). Служете с усещане за неотложност, като осъзнавате, че животът ви може да приключи във всеки един момент (*Псалом 39:4-5*).
3. Установете приоритетите си и разпределете времето си според дарбите ви, дадени от Бога (*1Петрово 4:10; Притчи 16:3*). Времето трябва да бъде използвано по подходящ начин (*Екlesiаст 3:1-8*).

4. Доброто настойничество на времето се възнаграждава с изобилни Божии благословения (*Матей 6:20; Псалом 37:23-24*).
5. Използването на времето е ясен показател за вашите истински ценности (*Ефесяни 5:15-17*).

Б. Приоритети на основателите на църкви.

Управлението на времето отчасти е въпрос на посвещение. Начинът, по който човек разпределя времето си, показва какво обича той. Ако програмата ви е толкова запълнена, че нямате време да прекарате време с хората, които имат нужда от вас, тогава това е показател за липсата на любов към тях. Вашето посвещение към другите трябва да се изявяват по начина, по който прекарвате времето си.

Любовта към Бога и другите (*Матей 22:37-39*) трябва да влияе на разпределянето на времето. Може да се използват следните четири приоритета за управлението на времето.

1. Всекидневно време на посвещение и молитва с Бога.
Общението с Бога трябва да бъде приоритет номер едно. Невъзможно е да служите на другите правилно извън Божието присъствие и без сила, която идва от личното време, прекарано с Него.
2. Време със семейството (*1Тимотей 3:4-5; Тим 1:6*).
Времето прекарано със семейството е ценно. Семейството на основателя на църкви е в пряко отношение с готовността му за служение в контекста на църквата. Направете приоритетно времето, което прекарвате със семейството си.
3. Дейности, свързани с основаването на църквата (*Ефесяни 4:11-13*).
Вие имате отговорността да евангелизирате, да наставлявате в ученичество, да обучавате и да въвеждате други в служение. Ключът към тези дейности е развиването на добри взаимоотношения, което изисква време. Ще трябва правилно да разпределите времето за библейски изучавания, за подготовка на проповеди, за административни дейности, за съветване и т.н.
4. Служение в обществото или служение за достигане на обществото (*Матей 28:19-20; Деяния 1:8*).
Основаването на църкви е евангелизаторска дейност. Вие трябва да бъдете навън, сред хората, на които благовествате.

III. ПРЕВРЪЩАНЕ НА ДУМИТЕ В ДЕЛА

А. Опишете сегашното си разпределяне на времето.

Най-практичният начин да разпределите времето си е, като първо запишете как прекарвате дните си в период от една седмица. Какво правите с времето си? Използвайте таблицата (Фигура 3.1) по-долу, за да запишете час по час всичко, което правите за една седмица.

Фигура 3.1: Таблица за времето

Таблица за времето

Инструкции: Тази таблица ще ви помогне да оцените начина, по който прекарвате времето си всеки ден. Носете я със себе си и записвайте как прекарвате всеки час от седмицата си. Това ще ви даде достоверна представа за това как **в действителност** прекарвате времето си в противовес на това как **бихте искали** да го използвате, за да изпълните целите на Бог в живота си.

	Неделя	Понеделник	Вторник	Сряда	Четвъртък	Петък	Събота
6:00							
7:00							
8:00							
9:00							
10:00							
11:00							
12:00							
13:00							
14:00							
15:00							
16:00							
17:00							
18:00							
19:00							
20:00							
21:00							
22:00							
23:00							

След като попълните таблицата на фигура 3.1, категоризирайте своите дейности. Използвайте таблицата във фигура 3.2 по-долу. Списъкът там не е изчерпателен. Вие можете да добавите свои собствени категории, съответни на вашия начин на живот.

Фигура 3.2: Анализ на прекараното време

Използване на анализа на времето

Инструкции: На базата на информацията, която сте записали в таблица 3.1, групирайте начините, по които прекарвате времето си в няколко основни категории. Изчислете броя часове, прекарани за всяка категория. Начинът, по който използвате времето си, отразява ли вашите приоритети?

Категория	Брой часове
1. <u>Сутрин</u> . Запишете колко време ви трябва, за да се облечете, да за-кусите и т.н.	
2. <u>Тихо време</u> . Отбележете кога и колко време прекарвате всеки ден за това.	
3. <u>Съпруг/съпруга</u> . Отбележете колко време прекарвате насаме с лю-бимия си човек (например в четене, молитва и т.н.).	
4. <u>Семейство</u> . Колко време прекарвате със семейството си (като изу-чавате заедно Библията, помагате на децата с домашните, играете заедно, разхождате се и т.н.)?	
5. <u>Служение</u> . Как прекарвате времето си в офиса или в църквата? (Подготовка за проповеди, обаждания по телефона, срещи, посе-щения по домове или болници и т.н.)	
6. <u>Храна</u> . Кога и къде се храните и с кого?	
7. <u>Вечер</u> . Какво правите всяка вечер? Библейско изучаване, евангели-зационни събирания, хобита и т.н.	
8. <u>Сън</u> . Кога си лягате? Наспивате ли се?	
9. <u>Други</u> .	

Б. Анализ на прекараното време.

След като можете ясно да видите по какъв начин прекарвате времето си, ще разберете ясно какви са приоритетите ви. Няма точна пропорция между измерването на приоритетите и количеството време, което сте използвали за тях, но има общо съотношение. Например ако вашия съпруг/съпруга е от голям преоритет и не прекарвате достатъчно време с него/нея. Тогава трябва да разпределите отново времето си, за да бъдете сигурни, че взаимоотношенията ви са истински посветени.

Сега трябва да е ясно как да подобрите използването на времето си. Погледнете времевата таблица (фигура 3.1) и анализа (фигура 3.2) и отговорете на следните въпроси, за да установите своя начин на живот:

- ◆ Какво правите често?
- ◆ Давате ли приоритет на най-важните области в живота си?
- ◆ Пропилявате ли голямо количество от времето си?
- ◆ Какви конкретни промени бихте искали да направите в програмата си?

Трябва да можете да определите приоритетите си или, с други думи, нещата, които играят най-важна роля и заемат най-голяма част от вашия живот. Списъкът по-долу може да ви помогне да определите приоритетите си.

- ◆ Взаимоотношенията с Христос;
- ◆ Любимият човек;
- ◆ Децата;
- ◆ Служението;
- ◆ _____
- ◆ _____
- ◆ _____

Начинът, по който използвате времето си, показва ли какви са приоритетите ви? Какви подобрения бихте искали да направите?

В. Направете си реалистична програма.

Използвайки таблицата за времето (фигура 3.1), направете си нов план за следващата седмица на основата на своите приоритети, както и на наученото от наблюденията за предишната седмица. Ако мислите, че има неща, които липсват, прибавете ги. Най-добре е да направите промените постепенно.

1. Изберете поне един приоритет и определете конкретно време за него. Вижте примерите.

Пример 1

ПРИОРИТЕТ: Моите взаимоотношения с Бога.

ЦЕЛ: Да ставам един час по-рано три дена в седмицата. Това може да означава да си лягам един час по-рано, за да имам достатъчно време за сън.

Пример 2

ПРИОРИТЕТ: Моите взаимоотношения със съпруга/та ми.

ЦЕЛ: Да отделям специално време всяка седмица, през което да се посвещаваме изцяло един на друг.

2. Премахнете онези неща, които не са достатъчно пълноценни или не са приоритет.

Вършите ли неща, които могат да правят други хора, по-добре квалифицирани и изпълнени с по-голямо желание от вас? Научете се да обучавате християните и да им възлагате отговорности. Помагайте на другите да откриват духовните и естествените си дарби в израстването си като водачи. Като възлагате задачи на тези, които ръководите, не само ще си спестите време, но и ще им помогнете да растат в християнския си живот.

- 3 Отделете време за семейството си.
4. Разпределяйте дейностите на служението.

Това включва време за изучаване, за евангелизационни събирания, за управление на църквата, за обучение на ученици и водачи, за молитвени събирания, за посещения и т.н.

5. Отделете време за почивка.

Помнете, че почивката също не е загубено време. Почивката ще ви осигури по-добро здраве и повече енергия за служение през целия ден. Може да се наложи да подремнете следобед, ако ще имате активно служение до късно вечерта. Също така трябва в молитва и с внимание да разгледате заповедите в Писанието да си отделяме един ден за почивка. Като основател на църкви неделите ви (обичайният 'ден за почивка') ще бъдат доста напрегнати. Много пастири избират друг ден, например понеделник, за почивен.

6. Старайте се да балансирате програмата си за седмицата.

Ако имате твърде напрегната програма даден ден, определете си по-малко задължения за следващия.

Г. Прегледайте напредъка си.

Умението ви да разпределяте правилно времето си ще се подобрява като практикувате тези стъпки. Можете да се отчитате пред някого за целите, които сте си поставили. Ако наистина искате да се научите да управлявате времето си така, че да бъдете по-добър настойник, тогава ще предприемете всичко, което е необходимо, за да направите желаните промени. Помислете си дали да включите в програмата си редовни срещи с някой, когото уважавате и чието мнение зачитате, ако той се съгласи да отдели време за вас. Взаимното отчитане и обещание ще бъде много ценно за целия ви живот.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Не е грях да планирате и да разпределяте времето си, да правите програма за деня, за седмицата, за годината и дори за живота си. Напротив - правилното разпределение на времето ще увеличи ефективността на служението ви и ще отдаде слава на Господа. Потенциалният грях се крие в пренебрегването на взаимоотношенията заради спазването на разпределението на времето. Времето е ресурс, но прекаленото фокусиране върху него може да наруши взаимоотношенията, вместо да ги изгради. Внимавайте да не прекалявате. Търсете винаги баланс.

Както вече знаете, основателите на църкви са много заети хора заради естеството на работата, която вършат. Разпределението на времето ще ви помогне да бъдете по-ефективни в служението си. Има една стара поговорка, която казва: "АКО НЕ УСПЕЕМ ДА ПЛАНИРАМЕ, ПЛАНИРАМЕ ДА НЕ УСПЕЕМ!" Периодичната оценка на това как използвате времето си, с помощта на упражненията в този урок, ще ви помогне да се уверите, че сте мъдри настойници.

Ние всички искаме да чуем един ден от Господа: "Хубаво, добри и верни слуги." Нашата надежда е този урок да ви помогне да постигнете "хубавото" в живота и служението си.

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Прочетете *Лука 10:38-42*. Отбележете приоритетите на Марта и на Мария. Как се отнасят тези стихове към урока? На кого приличате повече?
- ◆ Прочетете *Лука 4,6,9,11*. Забележете как Исус отделяше време да се моли. Правите ли и вие така? Молите ли се редовно със съпруга/та си за живота и за служението ви?
- ◆ Внимателният прочит на *Лука 9:51-62* показва, че Исус имаше конкретна задача, която трябваше да изпълни за определен период от време. Каква бе тази задача? Важността ѝ оказа ли влияние върху взаимоотношенията Му с хората?

Дали нарочно не е планирал да отдели допълнително време за тази задача, за да може да задълбочи своите взаимоотношения?

- ◆ Прочетете *Изход 18* и забележете как Мойсей разреши своя проблем с разпределянето на времето.
- ◆ Прочетете притчата за талантите в *Матей 25:14-30*. Заменете думата “талант” с думата “години” и поставете своето име на мястото на първия слуга, който получи пет таланта. Получавате пет години от Господа. Споделете как сте инвестирали Божието време, така че накрая Той да се прослави.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

- ◆ Прочетете книгата Неемия, като търсите места, където Неемия разпределяше времето си според елементите, показани в този урок
- ◆ Започнете да записвате дейностите си в продължение на една седмица. Анализирайте резултатите и си поставете за цел конкретни промени в програмата. Споделете целта си или със съпруга/та си, или с някой близък приятел и ги уведомявайте за напредъка в постигането на тази цел.
- ◆ Планирайте как да намалите времето, което отделяте за някои елементи от служението, като прехвърлите отговорностите на друг. Споделете целта с някого и го информирайте за напредъка ви.

Стратегическо планиране

СЪДЪРЖАНИЕ НА УРОКА

☞ Въведение

☞ Цел на урока

Целта на този урок е да помогне на участниците да научат един метод за стратегическо планиране, който да им позволи да подредят приоритетите си и да свържат дейностите на служението с целта им.

☞ Очаквани резултати

След като е усвоил съдържанието на този урок, всеки участник трябва:

- ◆ да знае как да развие стратегически план за основаване на църкви;
- ◆ да знае как да определя и поставя измерими цели;
- ◆ да участва в подготвянето на стратегически план за основаване на църкви.

☞ План на урока

- I. Какво е стратегическо планиране?
- II. Библейски примери за стратегическо планиране.
- III. Подготовка за стратегическо планиране.
- IV. Процесът на стратегическо планиране.
- V. Заключение.

☞ Фигури

4.1 Фигура: Процес на стратегическото планиране.

☞ Напътствия към водещите

- ◆ Това е двучасов практически урок. Целта му е да помогне на участниците да се научат да практикуват процеса на стратегическо планиране и да обмислят приложението на концепциите за наситено основаване на църкви в своето служение.
- ◆ Помолете някой от основателите на църкви или един от екипите за основаване на църкви да сподели с класа изследванията, правени в областта, където работи (население, брой църкви, какъв тип хора живеят там и т.н.). Работете след това с класа върху стратегическото планиране за разработване на план за изпълването на областта с църкви. До края на урока участниците трябва да придобият опит в областта на стратегическото планиране, а също и да са развили начален план за наситено основаване на църкви в дадена област.

Стратегическо планиране КАК ДА ЖИВЕЕМ ЦЕЛЕНАСОЧЕНО

ИЗЛОЖЕНИЕ НА УРОКА

I. КАКВО Е СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ?

Стратегическото планиране е средство за подпомагане на екипа за основаване на църкви да бъде най-ефективен в работата си. Това е процес, при който членовете на екипа свързват себе си, семействата си, служението си и всичко останало с целенасоченото виждане, което предварително са си поставили за своята работа. След като приключат процеса на планиране, хората от екипа трябва да умеят да различават “най-добрите” дейности – онези, които ще направят работата за наситено основаване на църкви по-бърза, по-добра и по-успешна, – и “добрите” дейности, които имат своето място в църквата, но няма да приведат за кратко време една цяла област при Исус Христос. Стратегическото планиране помага на екипа да определи посоката си, организацията си и ресурсите си за достигането на крайната цел. Стратегическото планиране не означава постигане на по-добра организация, а става дума за целеустремен начин на живот, насочвайки времето и енергията си към “най-добрите” дейности, за които Бог ни е призвал - да изпълним различните области с живи църкви.

II. БИБЛЕЙСКИ ПРИМЕРИ ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

Примери за стратегическо планиране намираме както в Стария, така и в Новия завет.

- ◆ Йосиф, човек с мъдрост от Бога, разви и приложи план за спасението на египетския и околните народи от смърт по време на седемгодишния глад (*Битие 41 глава*).
- ◆ Неемия проучи разрушения Ерусалим, направи план за възстановяването на градската стена и го приложи, независимо от множеството пречки и рискове, пред които се изправи.
- ◆ Животът и служението на Исус показват, че Той имаше много ясна цел и конкретни средства, с които да я постигне. Например Той насочваше уверено стъпките си към кръста (*Матей 16:21-23*). Той съсредоточи служението Си сред 12 ученика и еврейския народ.

III. ПОДГОТОВКА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

Стратегическото планиране е процес, който трябва да вършите редовно, за да можете и вие, и екипа ви, да следите приоритетите и да можете да ги промените, в зависимост от онова, което върши Бог във вашето служение за основаване на църкви. Развиването на един стратегически план отнема време от няколко часа, до няколко дена в зависимост от обема на работата, фазата на служение, в която се намирате, и големината на екипа. Задължително е да изграждате такъв план поне веднъж или два пъти годишно. Но времето, което сте отделили, ще се възвърне много пъти, тъй като екипът ще се съсредоточи повече върху своите усилия и в резултат на това ще използва по-рационално времето, енергията и ресурсите си.

Преди да започнете процеса на стратегическото планиране, добре е да подготвите почвата, на която ще работите. Ето някои полезни предложения:

- ◆ **Място:** Едно от най-необходимите неща за процеса на планиране е удобно, тихо място, където да работите, без да бъдете прекъсвани, особено от телефона. Предотвратете, доколкото е възможно, опасността да бъдете смущавани, за да не възпирате потока и развитието на общата мисъл на екипа.
- ◆ **Помагала:** Използвайте дъска за писане или тетрадка, която да е достатъчно голяма, че да се вижда добре от всички присъстващи. Добре е да изберете някой, който да записва на дъската. Всеки един трябва да има също така своя тетрадка и химикалка, за да записва мислите и идеите си.
- ◆ **Метод:** Едно последно средство, полезно в този процес, е представянето на идеите и темите за дискусия пред присъстващите. След приключването на даден етап, взетите решения трябва да бъдат записани на голям лист и закачени на стената, за да напомнят виждането на екипа по въпроса.

IV. ПРОЦЕСЪТ НА СТРАТЕГИЧЕСКО ПЛАНИРАНЕ

Стратегическото планиране има много стъпки и е процес, който се състои от пет основни елемента. Както е показано на фигура 4.1, тези елементи – изявление на целта, основни ценности и характерни белези, стремежи и цели - формират вашия стратегически план. Този план трябва да бъде съставен и обновяван редовно, както е показано по-долу. Не работете върху плана, без да сте се молили усърдно предварително, а и по време на самия процес. Основаването на църкви е духовна работа и затова изисква пълна зависимост от Бога, за да получим мъдрост и Христов ум (*Яков 1:5-7; 1 Коринтяни 3:16*). Най-добре е процесът на стратегическо планиране да бъде извършван от един човек или от екип.

Важно е да помните, че планът ви не е написан на камък. По-скоро той е работен документ, който ви напомня какво вие и вашият екип считате за най-добре да правите в дадения момент, за да бъде достигната крайната цел. Като започнете да изпълнявате точките от плана си, може да откриете, че има и други важни неща, които да наложат промяна в първоначалната стратегия. Ето защо е важно да правите планирането си по-често - веднъж, ако не и два пъти годишно. Планът е полезен само когато ви помага да живеете по-целенасочено и да задържите фокуса на служението върху най-важните неща.

A. СТЪПКА 1: МОЛЕТЕ СЕ

Молете се заедно с екипа си за мъдрост и ясно виждане от Бога. Помолете Го да води и да насочва времето ви за планиране, да ви помага да се изслушвате един друг и да имате Христов ум в планирането си. Помолете като допълнение няколко приятели да се молят за екипа и за работата по време на процеса на планиране.

Б. СТЪПКА 2: НАПИШЕТЕ ИЛИ ПРЕГЛЕДАЙТЕ ИЗЯВЛЕНИЕТО НА ЦЕЛТА СИ

Изявлението на целта е основата на вашето планиране. Тук вие отговаряте на въпроса: “Защо съществува нашият екип?”

Разгледайте областта, към която сте насочили служението си - вашите съседи, село, град, област или страна. Също така помислете отново и за какъв вид служение сте призовани - основаване на църкви, молитвени събрания, разпространение на литература и т.н.

Сега сте готови да напишете изявление на целта на служението си. То трябва да бъде не по-дълго от едно-две изречения, отговарящи на въпроса: "Защо съществува нашият екип?", и да засяга както областта, така и служението ви.

Ето няколко примера за изявление на целта:

- ◆ Екипът съществува, за да помогне на евангелистите в България да изпълнят страната си с умножаващи се църкви. (Национален тим за подпомагане на основаването на църкви).
- ◆ Този екип съществува, за да изпълни страната с умножаващи се църкви (екип за основаване на църкви).
- ◆ Този екип съществува, за да помогне на местните молитвени служения в този град да се събират за обща молитва и по-усърдно да подкрепят пред Бога работата за основаване на църкви тук (молитвен тим).

Нека някой да запише изявлението на целта на дъската, за да можете всички заедно да я разгледате. Отделете време за дискусия и си задайте следните въпроси:

- ◆ Това изявление все още ли изразява нашата цел, или тя се е променила?
- ◆ Изявлението ясно и сбито ли е?
- ◆ Определя ли това нашата цел - областта или групата, които се опитваме да достигнем, и служението, към което сме призовани?

Ако е необходимо, направете промени в изявлението на целта си в отговор на горните въпроси. Окачете на видно място окончателния вариант и го дръжте там до края на процеса.

В. СЪПКА 3: РАЗМИШЛЯВАЙТЕ ВЪРХУ ОСНОВНИТЕ ЦЕННОСТИ И ХАРАКТЕРНИТЕ БЕЛЕЗИ

Основните ценности са фундаментални устои, на които вие сте посветени и цените много. Те ви помагат да решите какво да направите и какво не. Всяка развита стратегия, която не съответства на ценностите ви, е обречена да се провали или да се окаже разрушителна. Изясняването на ценностите ще ви помогне да останете верни на целта си.

Ето някои примери за основни ценности:

- ◆ Ние вярваме, че Бог е върховният авторитет и че ние трябва да развиваме взаимоотношенията си с Него като личности и като група.
- ◆ Ние вярваме, че местната църква е основният инструмент на Бога за благовестване и за изграждане; тя е главното средство, чрез което Той действа.
- ◆ Моделът на умножаването, а не на прибавянето, е единственият модел за репродуциране на църкви, чрез който можем някога да постигнем целта да изпълним цялата страна с Христови ученици.
- ◆ Ние вярваме, че трябва да изграждаме водачи-слуги, като даваме сила и възможност за служение на надарени хора.
- ◆ Ние зачитаме семейните взаимоотношения като важен приоритет в служението си.
- ◆ Като екип ние вярваме, че трябва да бъдем взаимно отговорни един пред друг, пред местната църква и пред нашите водачи. Ние вярваме,

че по този начин можем да поддържаме близки взаимоотношения с нашия Господ и Спасител, Исус Христос.

- ◆ Ние вярваме, че можем да гледаме на пречките като на възможности и че всеки проблем може да бъде решен по начин, чрез който и двете страни да спечелят.
- ◆ Ние сме посветени на следните морални ценности по време на изпълнението на тази работа: добродетелност, почтеност, честност с парите.
- ◆ Ние ценим следните характеристики: баланс в семейството и служението, хумор, гъвкавост, гостоприемство, изобретателност, простителност, слугуване, работа в екип, добро общуване.

Характерните белези са това, което ви прави уникални. Те определят вашата индивидуалност. Те показват с какво сте известни и как се отнасяте към другите. Те могат да доведат както до положителни, така и до отрицателни последици, като издигнат граници и попречат на взаимодействието ви с други. Те трябва да ви пазят да не се плъзнете встрани от целта на служението си.

Ето някои примери за характерни белези:

- ◆ Ние работим само между мюсюлмани.
- ◆ Ние съсредоточаваме усилията си в обучението на преподаватели, които да подготвят основатели на църкви.
- ◆ Ние се стремим да си сътрудним с всички евангелски деноминации и организации, които работят в този район.

Определете основните ценности и характерните белези на своя екип за служение. Това е добра възможност за колективно обсъждане на нерешен проблем. Накарайте членовете на екипа да споделят какво е тяхното виждане за ценностите и белезите на екипа. Някой трябва да записва всяко предложение. Разгледайте списъка. Оценете предложените по време на дискусиата ценности и белези. В съгласие ли са те с вашето изявление на целта? Отразяват ли библейски ценности? Всички съгласни ли са, че това е ценност или белег на екипа? Зачеркнете или преработете всички онези ценности и характеристики, които не съответстват на естеството на екипа ви или на неговата цел. Нека някой да запише окончателния списък от основни ценности и характерни белези и го закачете на видно място, за да го имате предвид до края на процеса.

Г. СЪПКА 4: ОПРЕДЕЛЕНЕ СТРЕМЕЖИТЕ СИ

След като сте определили целта си “Защо съществува този екип?” и своите основни ценности и характерни белези следващата стъпка е да формулирате и стремежите си. *Стремежите* отговарят на въпроса: “КАКВО ще правим?” Към какво се стремите в служението ви? В каква посока екипът ще насочи своите усилия? Стремежите са категории от дейности, които ще извършвате, докато работите за изпълнението на целта си.

Ето някои примери за стремежи в служението за основаване на нови църкви:

- ◆ Изследване на областта и хората;
- ◆ Организиране на молитва за основаването на църкви;
- ◆ Евангелизиране;
- ◆ Обучение и изграждане на водачи за новите църкви;
- ◆ Обучение и изграждане на други основатели на църкви;

- ◆ Изграждане на възпроизвеждащи се малки групи;
- ◆ Мобилизиране на други църкви в региона за основаване на нови църкви.

Ето един добър начин да направите плодотворна дискусия:

1. Попитайте екипа: “В кои области да продължим да се концентрираме през следващите три години?”
2. Помолете членовете на екипа да споделят своето виждане за стремежите на екипа. Някой трябва да записва всички дадени идеи.
3. Разгледайте след това списъка. Направете оценка на предложенията. В съответствие ли са те с целта на служение, основните ценности и характерните белези на екипа ви? Задраскайте или преработете всяко предложение, което няма да ви помогне да изпълните целта си или е в противоречие с ценностите и белезите на екипа ви.
4. Подредете посочените стремежи по важност и ги сведете до не повече от седем. Повечето хора или екипи обикновено не могат да работят върху повече от седем различни цели по едно и също време.
5. Запишете окончателния списък със стремежи на голям лист хартия, като оставите място да бъдат прибавени и нови.

Д. СЪПКА 5: ПОСТАВЕТЕ СИ ЦЕЛИ

При поставянето на цели вие всъщност определяте стъпките, които ще предприемете през следващата една година, за да постигнете стремежите си. Поставянето на цели ви помага да минете от гасене на пожара към предотвратяването му - от посрещането на нуждите към справянето с най-важните неща. *Определянето на ясни и точни цели ще ви помогне да мислите чрез стъпки А,Б,В и т.н., докато стигнете накрая до Я - вашата цел.* Една добре написана цел може да бъде взета от всеки и чудесно обяснена на някой друг, без той да е имал нещо общо с написването ѝ. Добрите цели имат следните характеристики:

- ◆ **Ограничение на времето:** Една добра цел трябва да има срок за завършването си. Количеството време зависи от това какво е необходимо в случая. Ако правите стратегическо планиране веднъж годишно, тогава максималният краен срок за завършване на целите ви трябва да бъде не по-късно от следващата година. ПРИМЕР: ДО КРАЯ НА ЮНИ...
- ◆ **Постижимост:** Една добра цел ще накара човека малко да се напрегне, за да изпълни задачата, но в същото време няма да постави задачата извън границите на възможностите му. Ако целите са непостижими, хората винаги ще се колебаят дори да се опитат да ги постигнат. ПРИМЕР: подгответе и предайте ТРИ БИБЛЕЙСКИ УРОКА...
- ◆ **Ясен език:** Добрата цел ще използва ясен и точен език, за да предаде задачата, която трябва да бъде изпълнена. Много често за написването на цели се използват думи като “знам” или “разбирам”, но тези думи, както и много други като тях, могат да бъдат разтълкувани различно. Например колко начина има да се “познае” нещо? Ние усещаме нещата чрез сетивата си, така че има поне пет начина да “знаем”. Ако познанието се определя от “как”, тогава би могло да се допусне. И още, как ще измерите “разбирането”? Думите трябва да бъдат внимателно подбрани, за да сме сигурни, че не сме предали нещо различно от това, което сме имали предвид.

- ◆ **Измеримост:** Една добра цел включва начин да се разбере дали е била по-стигната или не. Има много начини да се определи това: с писане, с говорене, с изпълнение на някаква задача, с наблюдение над определени неща и други подобни. Ако нямате с какво да я съпоставите, няма начин да знаете дали целта е била постигната или не. ПРИМЕР: ПОДГОТВЕТЕ СЕ И ПРЕПОДАВАЙТЕ В МОЯТА МАЛКА ГРУПА...

ПРИМЕР ЗА ЦЕЛ: До края на юни ще подготвя и ще предам в моята малка група серия от три библейски изучавания върху Великата заповед и нуждата от благовестване и основаване на църкви в един град.

Напишете на лист целите за всеки от стремежите си. Отговорете на следния въпрос:

- ◆ Кои три измерими неща ще направим тази година, за да постигнем този стремеж? (Това са вашите цели по отношение на този стремеж.)

След като сте определили целите си, решете как да ги постигнете. Отговорете на следните въпроси за всяка от целите:

1. Какво ще стане, ако не постигнем целта? (Това ще ви помогне да определите важността на целите.)
2. От какви съвети, източници или обучение имаме нужда, за да изпълним тази цел?
3. Какви пречки или проблеми трябва да преодолеем, за да постигнем тази цел? (Това ще ви помогне да разберете доколко реалистична е целта ви.)
4. Кой ще работи върху тази задача? Кога трябва да бъде завършена? Как да разберем дали целта е изпълнена? (Ако някой не поеме отговорността, задачата няма да бъде изпълнена.)
5. Кой ще ни държи отговорни за целите ни?
6. Запишете целите на екипа за всеки стремеж заедно с датата на завършване и хората, които отговарят за съответната цел.

Сега завършихте процеса на стратегическо планиране. Вашият *стратегически план* се състои от един документ, отразяващ изявлението на целта, вашите основни ценности и характерни белези, стремежи и цели. Използвайте този документ като отправна точка за бъдещи стратегически планирания.

Фигура 4.1: Процес на стратегическото планиране

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Стратегическият план е полезен само ако се разглежда като работен документ и се подновява редовно. Ако имате краткосрочни цели, може би ще трябва да преразглеждате плана си поне два пъти или един път годишно. Обикновено няма нужда да променяте изявлението на целта, ценностите и характерните си белези. Те са основа на онова, за което Бог е призовал вас и вашия екип. Докато не изпълните целта си, тя остава същата. Все пак, като работите за осъществяването ѝ и разбирането ви за нея нараства, може да се окаже, че изглаждате изявлението ѝ.

Стремежите и целите са средства, които ни помагат да помним насоката си и да се стараем да я осъществим. Те ни помагат да разпределим работата правилно и да се концентрираме върху важните неща, които Бог ни е призовал да извършим, както и да се научим да мислим практично какво трябва да направим, за да постигнем целта. Един мъдър човек веднъж казал: "Ако не успеем да планираме, планираме да не успеем!"

Накрая, трябва да помним, че няма съвършен план. Той само ни води да не се отклоняваме от линията. И най-добрите планове са нищо, ако Господ не действа в нашата работа. Както ни напомня и писателят на Притчи: "Уповавай на Господа от все си сърце и не се облягай на своя разум. Във всичките си пътища признавай Него и Той ще оправи пътеките ти" (Притчи 3:5-6).

ВЪПРОСИ ЗА РАЗМИСЪЛ, ОБОБЩЕНИЕ И ПРИЛОЖЕНИЕ

- ◆ Каква е разликата между стратегическо планиране и това да си добре организиран?
- ◆ Можете ли да се сетите за други области от живота, където да приложите стратегическо планиране?
- ◆ Можете ли да дадете други примери от Библията или от вашия личен живот, където ефективното планиране води до ефективни резултати?
- ◆ Съгласни ли сте със следното твърдение: “Неясните цели водят до неясни резултати”? Защо?
- ◆ Как хората във вашата култура обсъждат идеи за разрешението на даден проблем?
- ◆ “Духовна задача” ли е стратегическото планиране? Защо?

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Направете стратегическо планиране с вашия екип за основаване на църкви или с водачите на вашата нововъзникнала църква. Подгответе се да го споделите при специално отделената сесия в следващия модул.

